

**Національна академія наук України
Інформаційно-бібліотечна рада НАН України
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського**

**РОБОТА БІБЛІОТЕК
НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
УКРАЇНИ У 2020 РОЦІ**

Інформаційно-аналітичний огляд

Випуск 26

Київ 2021

УДК 02:001.32(477)(048.8)«2020»
P58

Відповідальні редактори
О. М. Василенко, Г. І. Солоіденко

Схвалено на засіданні Методичної комісії
Інформаційно-бібліотечної ради НАН України

Затверджено до друку вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
(протокол № 6 від 08.09.2021 р.)

Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2020 році : інформ.-аналіт. огляд / НАН України, Інформ.-бібл. рада НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; автори-укладачі: Т. Л. Кулаковська, О. Л. Сокур, Г. І. Солоіденко; відп. ред. : О. М. Василенко, Г. І. Солоіденко. Київ, 2021. Вип. 26. 228 с.

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних видань «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у ... році», підготовлених за матеріалами звітів бібліотек. Видання містить аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкову інформацію про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 95 наукових установ НАН України, які надали звіти до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України. Подано нові законодавчі акти, нормативно-правові та інструктивно-методичні документи, представлено консультації щодо підвищення кваліфікації бібліотечних працівників онлайн та методики укладання електронної вітрини нових надходжень.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційних підрозділів наукових установ НАН України, фахівцям бібліотечної галузі.

**УДК 02:001.32(477)(048.8)«2020»
P58**

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,
© Інформаційно-бібліотечна рада НАН України, 2021

**I. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАН УКРАЇНИ**

Вступ

Двадцять шостий випуск інформаційно-аналітичного огляду «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2020 році» репрезентує діяльність 95 бібліотек мережі у складний для країни зокрема та світу загалом час, викликаний запровадженням карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID-19.

Бібліотекарі наукових установ НАН України весь період жорстких карантинних обмежень працювали дистанційно, мали скорочений або обмежений режим роботи, забезпечували функціонування книгозбірень у режимі чергування, тобто один-два рази на тиждень, використали чергові відпустки, перебували у вимушених відпустках за власний рахунок та у простої.

Відмічаємо вкрай низькі показники надходжень літератури у 2020 р., а декілька бібліотек мережі потрапили під дію постанови Кабінету Міністрів України № 1198 від 02 грудня 2020 р. «Про скасування попередньої оплати товарів» і не змогли вчасно оформити передплату на періодику. Академічні книгозбірні упродовж року проводили упорядкування, перестановку, обезпилення фондів, самостійно здійснювали дрібний ремонт пошкоджених видань, редагували й організували карткові каталоги, за наявності обмінних фондів проводили їх облік та розповсюдження. Деякі бібліотеки використали цей час для повної або часткової перевірки фонду, вилучення відібраних на списання видань.

Сьогодні маємо констатувати різке зниження обсягів обслуговування користувачів безпосередньо у бібліотеках, а віддалене обслуговування не налагоджено на відповідному рівні з об'єктивних причин, серед яких:

- брак технічного обладнання;
- відсутність програмно-технологічного забезпечення;
- низький рівень підготовки як самих бібліотекарів, так і користувачів.

Специфіка бібліотечної мережі НАН України полягає у наявності бібліотек переважно з традиційною організацією роботи, орієнтованою на забезпечення наукових напрямів та тематичних досліджень установ. Відмінності – у рівні фінансування, кадровому забезпеченні, стані матеріально-технічної бази, можливостях функціонування мережевих сервісів. Для всієї мережі характерним є скорочення бюджетного фінансування, відтік кваліфікованих кадрів, застаріла матеріально-технічна база. У зв'язку з цим посилюється нерівність у доступі до інформа-

ційних ресурсів, погіршується якість обслуговування, знижується роль бібліотек у системі інформаційного забезпечення наукових досліджень. Проблемним питанням залишається відсутність єдиних рішень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та бібліотек наукових установ НАН України стосовно програмно-технологічного забезпечення. Матеріально-технічна база бібліотек наукових установ НАН України практично залишається на рівні 2000-х років, що не може не викликати занепокоєння. Наявна техніка вже досить довго перебуває в експлуатації, тому часто виходить із ладу, а то й зовсім не підлягає ремонту, гальмуючи виконання запланованих робіт.

Триває робота з долучення бібліотек мережі до створення й ведення електронного каталогу на сервері Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (нині 24 бібліотеки наукових установ НАН України беруть участь у проекті).

Сьогодні у центрі уваги бібліотечної мережі НАН України є орієнтація на цифровізацію, створення тематичних електронних баз даних, підготовка бібліографічних покажчиків та забезпечення збереження фондів. Ці питання обговорювалися на традиційному щорічному семінарі «Бібліотека наукової установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності» у форматі онлайн-зустрічі на платформі Zoom (3 грудня 2020 р.).

Досі найпроблемнішим для академічних бібліотек залишається кадрове питання, подальшого удосконалення потребує система підвищення кваліфікації та перепідготовки бібліотечних кадрів. Чисельність колективів бібліотек наукових установ залишається досить різною – від восьми до одного співробітника, який працює у бібліотеці на 0,25 ставки. Переважна більшість співробітників не мають фахової бібліотечної освіти, також значно переважають особи пенсійного або перед пенсійного віку.

Огляд традиційно укладено за матеріалами звітів, поданих бібліотеками наукових установ до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України у 2020 р.

Матеріал у виданні згруповано у шести розділах. Розділ перший містить інформаційно-аналітичний огляд діяльності бібліотек наукових установ НАН України у 2020 р. та характеризує сучасний стан мережі за такими напрямками: формування бібліотечно-інформаційних ресурсів; збереження бібліотечних фондів; бібліотечно-інформаційне

та довідково-бібліографічне обслуговування; матеріально-технічна база та кадрове забезпечення бібліотек.

Розділ другий подає консультації фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, а саме: організація типової електронної вітрини нових надходжень на сайті НБУВ; аналіз стану надходження обов'язкового примірника видань наукових установ НАН України до фондів НБУВ.

Розділ третій акумулює нові законодавчі та нормативно-інструктивні документи України, які можуть бути використані у роботі бібліотек.

Четвертий розділ – анотований список нових фахових видань, підготовлених вітчизняними бібліотеками – методичними центрами.

У п'ятому розділі «На допомогу професійній самоосвіті» вміщено матеріал, що знайомить бібліотекарів мережі з платформами, на яких розміщено безкоштовні курси з підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців.

Суттєвим доповненням випуску слугує п'ять додатків: показники роботи бібліотек наукових установ НАН України у 2020 р., відомості про рух їхніх фондів, основні відомості про бібліотеки та інформаційні підрозділи наукових установ НАН України, а також алфавітний та територіальний переліки бібліотек наукових установ НАН України.

Інформаційно-аналітичний огляд «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2020 році» адресовано фахівцям мережі бібліотек НАН України, також він стане у нагоді бібліотекарям інших систем і відомств, науковцям і викладачам, студентам і аспірантам, які досліджують діяльність академічних бібліотек.

1. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів

Фонди бібліотек наукових установ станом на 01.01.2021 р. налічували 8,442 тис. прим., у т. ч. іноземних видань 2,451 тис. прим. Обмінні фонди становили 3 % від загальної кількості фонду (273,1 тис. прим).

У 2020 р. до фондів бібліотек наукових установ надійшло 18,1 тис. прим., а це на 10 тис. прим. менше ніж у 2019 р. У звітах бібліотеки мережі повідомили про скорочення комплектування майже вдвічі. Зокрема, бібліотека Інституту теоретичної фізики зазначила, що надходження за 2020 р. були найменшими за весь час функціонування бібліотеки (заснована у 1966 р.). Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення повідомила, що у 2020 р. отримала лише 58 прим. нових надходжень – це найменша кількість видань за останні декілька роки.

Якщо у 2019 р. понад тисячу прим. отримали три бібліотеки інститутів фізики, держави і права та літератури, то у 2020 р. таку кількість документів не отримала жодна бібліотека. Понад 500 прим. отримали п'ять бібліотек інститутів: держави і права – 863 прим., проблем машинобудування – 758, історії України – 693, фізики – 651 і фізико-хімічний – 595. На рівні попереднього року залишилися показники надходження документів у бібліотеках інститутів: географії, геології і геохімії горючих копалин, математики, колоїдної хімії та хімії води, фізико-механічному.

До 100 прим. отримали 25 бібліотек мережі, менше 50 прим. – 13 і менше 10 – сім книгозбірень. Суттєві зменшення надходжень спостерігалися у бібліотеках інститутів мистецтвознавства, фольклористики та етнології – 19 прим. (782 прим. у 2019 р.), літератури – 464 прим. (1011 прим.), мовознавства – 332 прим. (674 прим.), демографії та соціальних досліджень – 176 прим. (639 прим.), проблем машинобудування – 310 прим. (758 прим.), економіки та прогнозування – 240 прим. (473 прим.), геотехнічної механіки – 39 прим. (163 прим.), сходознавства – 18 прим. (95 прим.).

У звітному році бібліотеки отримали 1,8 тис. прим. іноземних видань (у 2019 р. – 3,0 тис. прим.). Упродовж останніх років спостерігається щорічне зменшення надходжень зарубіжної літератури майже на тисячу прим. Найбільше її надійшло до бібліотек інститутів: фізики – 481 прим., археології – 156, математики – 95, електрозварювання – 76. Не отримали жодного зарубіжного видання 33 книгозбірні (у 2019 р. таких було 22).

З фондів бібліотек наукових установ у 2020 р. було вилучено 13,8 тис. документів (у 2019 р. – 42,4 тис.). Провели списання зайвдублетної, не профільної, маловикористовуваної та втраченої читачами літератури 17 книгозбірень. Найбільше видань, переважно журналів, списали бібліотеки інститутів: колоїдної хімії та хімії води – 6,6 тис. прим., хімії поверхні – 1,9 тис. прим., фізичної хімії – 1,6 тис., монокристалів – 631 прим., філософії – 607 прим.

За джерелами надходжень найбільшу частину отриманого у 2020 р. становила передплата – 7,7 тис. прим. (41%), дари – 5,5 тис. (30%), книгообмін – 1,9 тис. (11%), купівля – 0,3 тис. (1%), інші джерела – 2,3 тис. (12%).

Уперше за останні п'ять років за кількістю надходжень документів передплата періодичних видань становила найбільший відсоток. У 2020 р. передплатили періодику бібліотеки інститутів: гідромеханіки, держави і права, загальної та неорганічної хімії, електрозварювання, колоїдної хімії та хімії води, молекулярної біології і генетики, політичних і етнонаціональних досліджень та ін. Окремі бібліотеки повідомили, що передплата була проведена вчасно і залишилась на рівні попереднього року, зокрема інститути: мікробіології і вірусології – 16 журналів і 8 газет; кріобіології і кріомедицини – 11 назв вітчизняних і 3 іноземних журнали, 3 газети; радіофізики і електроніки – 12 назв журналів та 4 газети.

Лідерами з передплати у 2020 р. за кількістю видань стали бібліотеки інститутів: кібернетики – 40 назв, зокрема 20 вітчизняних журналів та 13 газет, 7 іноземних журналів; проблем матеріалознавства – 35 назв, з них 25 науково-технічні видання; фізико-хімічний передплатили 20 назв вітчизняних періодичних видань та 10 назв журналів пострадянських країн на суму 199 615 грн.; фізичної хімії – 8 наукових журналів на суму 85 433 грн.; всесвітньої історії здійснили передплату на суму 68 069 грн.; НТК «Інститут монокристалів» – на суму 61 040,16 грн.; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем – 42 663,29 грн.

Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень повідомила, що у звітному році було здійснено передплату 17 профільних періодичних видань, матеріалів обласного управління статистики та інформаційних матеріалів УкрІНТЕІ на електронних носіях.

Змушені скоротити передплату періодики у 2020 р. бібліотеки інститутів: демографії та соціальних досліджень, геотехнічної механіки, механіки, органічної хімії, фізики, радіоастрономічний, ядерних дослі-

джень. Інформаційно-бібліотечна рада Інституту фізіології санкціонувала передплату шести періодичних видань: дві газети «Урядовий кур'єр», спецвипуск газети «Освіта України», журнали «Вісник НАН України», «Доповіді НАН України», «Бібліотечний вісник» та «Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України».

Про передплату періодичних видань у мінімальному обсязі (один журнал та/або одна газета) повідомили бібліотеки інститутів: геохімії, мінералогії та рудоутворення, економіки та прогнозування, Національний ботанічний сад, Криворізький ботанічний сад, НІАЗ «Ольвія».

У зв'язку з відсутністю фінансування не передплатили жодного видання у 2020 р. 18 бібліотек мережі, зокрема, бібліотеки інститутів: відновлювальної енергетики, газу, математики, металофізики, сходовознавства, української мови, проблем природокористування та екології.

У зв'язку з прийняттям Постанови Кабінету Міністрів № 1198 від 02.12.2020 р. вчасно не змогли оплатити періодики на 2021 р. бібліотеки інститутів: геотехнічної механіки, мікробіології і вірусології, сорбції та проблем ендоекології, фізіології рослин і генетики, Державного природознавчого музею, Криворізького ботанічного саду.

Другим джерелом надходження документів до бібліотек наукових установ були дари – близько 30%. Бібліотека ГАО повідомила, що надходження у 2020 р. становили: 52% дари, 26% книгообмін і 22% передплата. Бібліотека Інституту літератури зазначила, що у 2020 р. 57% надходжень склали дари і 42% передплата.

Найбільші за обсягом дарунки у звітному році отримали бібліотеки інститутів: мовознавства – 321 прим., археології – 302 прим.; літератури – 265 прим., історії України – 248 прим.

Продовжувалася передача бібліотекам наукових установ власних книжок від учених, відомих діячів науки та культури. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії отримала в дар 112 прим., зокрема, голова Інформаційно-бібліотечної ради, заступник директора з наукової роботи Б. В. Моргун передав 84 прим. власних видань, вчений секретар В. Б. Белокурова передала 10 прим. Бібліотека НТК «Інститут монокристалів» отримала 38 нових книг в дар від академіків В. П. Семиноженка та Б. В. Гриньова, бібліотека Головної астрономічної обсерваторії – 30 книг від директора установи, академіка Я. С. Яцківа.

Упродовж року співробітники Фізико-хімічного інституту передали до бібліотеки із особистих зібрань 361 прим. наукових видань. Після звірки з каталогом 203 прим. було направлено до основного фонду, а

158 прим. – до обмінного. Бібліотека Інституту фізіології отримала в дар від співробітників відділу загальної фізіології нервової системи 54 томи журналів NATURE.

Як повідомила завідувачка бібліотекою Інституту географії, головним джерелом надходження у звітному році стали дари у кількості 116 прим. До бібліотечного фонду Інституту української археографії та джерелознавства у 2020 р. надійшло всього 96 прим. видань лише за одним джерелом – дари. Фондова колекція Керамологічної бібліотеки України поповнилась книжковими дарами на 66 прим; 31 прим. книжок отримала в дар бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій.

Важливим ресурсом для користувачів академічних бібліотек є неопубліковані документи. У 2020 р. продовжували надходити до фондів бібліотек автореферати дисертацій, дисертації, препринти, наукові звіти, документи для службового користування. Цими видами документів поповнилися фонди бібліотек інститутів: фізико-хімічного – 22 дисертації і 118 авторефератів; проблем моделювання в енергетиці – 61 автореферат та 6 дисертацій, фізіології – 13 дисертацій та 30 авторефератів; фізико-механічного – 5 дисертацій та 32 автореферати дисертацій. Бібліотека Інституту проблем машинобудування у звітному році отримала 4 прим. дисертацій та 8 прим. авторефератів від керівництва установи, 85 прим. авторефератів від інших наукових установ та 44 прим. звітів про науково-дослідні роботи, виконані в установі.

Находили до фондів бібліотек нові видання з редакційно-видавничих відділів інститутів. Як зазначено у звіті бібліотеки Інституту відновлювальної енергетики, основними ресурсами поповнення фондів у 2020 р. стали надходження власних видань установи та праць співробітників. Упродовж року редакційно-видавничий відділ Інституту історії України передав до бібліотеки 32 назви наукових видань; редакційно-видавничий відділ Інституту кібернетики – 85 прим. Фонди бібліотеки Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем також поповнилися виданнями установи: сім монографій, один підручник, один навчальний посібник, два навчально-методичних матеріали, один збірник наукових праць конференції.

Бібліотеки наукових установ продовжували отримувати книжкові видання за державними цільовими програмами – проектами «Українська книга» та «Наукова книга». Бібліотека Інституту чорної металургії отримала від видавництва «Наукова думка» дев'ять прим. видань, від Інституту енциклопедичних досліджень – 12 прим., бібліотека НТК

«Інститут монокристалів» отримала від «Наукової думки» та «Академперіодики» 12 прим. книг, бібліотека Інституту фізичної хімії отримала від «Наукової думки» – дев'ять прим., «Академперіодики» – три прим., НБУВ – 13 прим.; 35 книг отримала бібліотека Інституту механіки від видавництв «Академперіодика», «Наукова думка» та Інституту енциклопедичних досліджень; бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії – 13 книг.

На виконання розпоряджень і постанов Президії НАН України установи передавали свої видання НБУВ для здійснення міжнародного книгообміну. Інститут ботаніки передав до НБУВ 90 прим. журналу «Український ботанічний журнал» та 28 прим. журналу «Альгологія»; Інститут археології – 35 прим. журналу «Археологія»; Інститут металофізики – 224 прим. періодичних видань. Загалом від редакцій наукових установ НАН України у 2020 р. НБУВ отримала 5280 прим. журналів (98 назв, 950 комплектів), а також 295 прим. наукових збірників.

Бібліотекам наукових установ у 2020 р. було передано 1338 прим., зокрема за міжнародним книгообміном – 852 прим. зарубіжних документів (з них – 679 прим. періодичних видань). У рамках здійснення НБУВ методичної та координаційної роботи передано 298 прим. видань НБУВ; для поповнення фондів бібліотек наукових установ вітчизняною літературою універсального змісту з обмінного фонду НБУВ направлено 188 прим. До прикладу, бібліотека Інституту математики завдяки міжнародному книгообміну отримала від НБУВ 200 прим. іноземних математичних журналів; бібліотека Інституту органічної хімії – чотири комплекти зарубіжних журналів з Великої Британії, Польщі, США, Хорватії; бібліотека Інституту радіофізики та електроніки отримала 49 прим. видань від НБУВ.

За міжнародним книгообміном бібліотека ГАО отримала астрономічні щорічники: «The Astronomical Almanac for the Year...», «Astronomical Phenomena for the Year...» (USA, US Naval Observatory), «Apparent Places of Fundamental Stars, Year...» (Heidelberg, Germany) та журнали «Астрофізика» (Вірменія), «Revista Mexicana de Astronomia y Astrofisica» (Мексика), «ESO. The Messenger» (Germany).

Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур отримала в дар вісім періодичних видань, зокрема чотири журнали з США та по одному з Японії, Малайзії, Німеччини та Російської Федерації. Три назви зарубіжних періодичних видань в дар отримала бібліотека Інституту теоретичної фізики: один з Женеви (Швейцарія) і два з Дубно (Російська

Федерація). Бібліотека Інституту кріобіології та кріомедицини традиційно отримала в дар журнал «CryoLetters» від співробітника, який є членом редколегії та журнал «Physiology News». Цінний словник «Webster's Unabridged Dictionary of the English Language» (New York, 2001) та журнал «Slavia» від колег з Праги (Чеська Республіка) отримала бібліотека Інституту мовознавства. Бібліотека Інституту гідромеханіки отримала в дар журнал «European Journal of Mechanics – B/Fluids».

З метою поширення відомостей про зарубіжні періодичні видання, що надійшли з усіх джерел комплектування, НБУВ готує науково-допоміжний систематичний покажчик «Зарубіжні періодичні видання у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України».

Бібліотеки наукових установ НАН України продовжували надавати інформацію про надходження іноземної періодики до головних бібліотек інших систем і відомств, зокрема публічних та технічних. Бібліотеки Північно-східного наукового центру НАН України передавали відомості до «Зведеного каталогу іноземних наукових журналів, що надійшли до бібліотек м. Харкова», який готує Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка, бібліотеки інститутів геотехнічної механіки та чорної металургії – до зведеного каталогу Центральної науково-технічної бібліотеки гірничо-металургійного комплексу України (м. Дніпро).

Крім книгообміну з НБУВ, бібліотеки намагалися самостійно обмінюватися виданнями своїх інститутів як з вітчизняними установами, так і зарубіжними. Бібліотека ГАО, як зареєстрований член міжнародної мережі астрономічних бібліотек «AstroLib», систематично зверталася за інформацією до членів асоціації для виконання інформаційних запитів користувачів та надавала відомості зі своїх фондів на запити колег.

Завдяки міжнародним зв'язкам Інституту проблем міцності до бібліотеки продовжують надходити іноземні періодичні видання з Польщі, Японії, США, Хорватії, Російської Федерації. Бібліотека Інституту технічної теплофізики отримала від Сибірського відділення РАН журнал «Теплофизика и аеромеханика», від Інституту технічної теплофізики Білоруської АН – журнал «Термоэлектричество», від Гданського технологічного університету (Республіка Польща) – журнал «Polish Maritime Research». Бібліотека НТК «Інститут монокристалів» в обмін на журнал «Функціональні матеріали» отримала 60 прим. вітчизняних журналів з інших установ; бібліотека Інституту гідробіології

за книгообміном отримала 41 прим. журналів; книгозбірня Інституту радіофізики та електроніки в обмін на журнал «Радіофізика та електроніка» отримала 15 назв українських періодичних видань та 2 видання країн пострадянського простору.

Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем через Укрпошту розіслала монографії провідних наукових співробітників установи до різних країн, зокрема США, Великої Британії, Швеції, Чеської Республіки, Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії, Казахстану, Молдови, Узбекистану.

Завдяки співпраці з адміністрацією заповідника Асканія-Нова бібліотека Інституту зоології доукомплектувала свої фонди відсутніми матеріалами та налагодила книгообмін. Бібліотека Інституту проблем машинобудування отримала три номери «Інженерно-физического журнала» від Інституту тепло- і масообміну ім. А. В. Ликова (Республіки Білорусь), також налагодили книгообмін періодичними виданнями та збірниками праць з інститутами НАН України: газу, електродинаміки, загальної енергетики, проблем міцності, технічної механіки. Бібліотека Інституту ядерних досліджень продовжує отримувати збірники «Проблеми Чорнобильської зони відчуження» та «Проблеми атомних електростанцій і Чорнобиля», а також журнал «Письма в ЭЧАЯ» та препринти з м. Дубно (Російська Федерація).

Бібліотека Інституту історії України за книгообміном передала 319 прим. видань установи. Бібліотека Інституту регіональних досліджень розсилає свої видання до дев'яти наукових установ Відділення економіки НАН України, яким у 2020 р. було відправлено 761 бандероль. Бібліотека Інституту електродинаміки у звітному році надіслала 194 прим. видань з обмінного фонду до бібліотек наукових установ та закладів вищої освіти України.

Проте, у зв'язку зі запровадженням урядом України карантинними обмеженнями майже вдвічі знизився показник отримання бібліотеками видань за книгообміном (1,9 тис. прим. у 2020 р. і 3,6 тис. прим. у 2019 р.). Найбільшу кількість літератури за книгообміном отримали бібліотеки інститутів: математики – 290 прим., електрозварювання – 160 прим., радіофізики і електроніки – 122 прим., регіональних досліджень – 75 прим., ядерних досліджень – 73 прим. 47 бібліотек за книгообміном у 2020 р. не отримали жодного видання. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології повідомила, що у 2020 р. міжнародний книгообмін припинився, бібліотека не отримала від Інституту медицини в Пулаві (Республіка

Польща) та Інституту мікробіології (Республіка Вірменія) жодного видання, хоча раніше надходження були регулярними.

Важливим напрямом науково-інформаційного забезпечення установ НАН України є доступ до ресурсів провідних постачальників наукової інформації. Згідно Наказу МОН України № 721 від 29.05.2020 р. було надано доступ до електронних наукових баз даних Scopus та Web of Science для закладів вищої освіти та наукових установ через Державну науково-технічну бібліотеку України.

Надходження документів на електронних носіях так і залишилися незначними. У 2020 р. до бібліотек наукових установ надійшло 454 прим. документів на електронних носіях, отримали їх сім бібліотек, зокрема, по 19 прим. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень і ГАО, Інститут електроварювання – 12, Інститут біохімії – 6 прим. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур передплатила доступ до чотирьох журналів: Physical Review B, Physical Review Letters, Physical Review Online Archive, Reviews of Modern Physics. Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем комплектує електронну бібліотеку. На сьогодні сформовано розділ «Штучний інтелект – стан та перспективи розвитку» у кількості 400 назв.

У 2020 р. кількість документів, придбаних за кошти установ, становила 369 прим. (1,8%) від загальної кількості документів, що надійшли продовж року. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень закупила книжок на 34 тис. грн. Адміністрація Інституту всесвітньої історії закупила для бібліотеки 46 монографій на суму 26 797 грн. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів придбала 6 прим. видання «Український правопис».

Продовжували поповнюватися та перерозподілятися обмінні фонди, що зберігаються у 53 бібліотеках. У 2020 р. до обмінних фондів надійшло 11,8 тис. прим., вибуло 9,8 тис. прим. Найбільше видань передано до обмінних фондів бібліотек інститутів історії України – 4,2 тис. прим., археології – 1,5 тис. прим., політичних і етнонаціональних досліджень та проблем міцності по 1 тис. прим. Вибуло із обмінних фондів бібліотек: Інституту історії України – 2,7 тис. прим., Національного ботанічного саду – 1,8 тис. прим., Інституту археології – 1,7 тис. прим. З обмінного фонду бібліотеки НІАЗ «Ольвія» було розповсюджено брошуру «Ольвія. Музей просто неба» у кількості 874 прим.

Бібліотеки активно розповсюджують видання наукових установ, які надходять до обмінних фондів, а завдяки книгообміну мають можливість

отримати найнеобхіднішу вітчизняну та зарубіжну літературу. Документи з обмінних фондів передавались до бібліотек наукових установ, закладів вищої освіти, організацій та редакцій наукових видань. Бібліотека Інституту історії України, згідно розпорядження Президії НАН України, передала до вітчизняних архівів, бібліотек, музеїв, закладів вищої освіти 2158 прим. видань установи, зокрема, «Енциклопедію історії України» у кількості 211 прим. Бібліотека НТК «Інститут монокристалів» вилучила з фонду 631 прим. малозапитуваної іноземної періодики (1975–1980-х рр.) та передала їх до бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Бібліотека Національного ботанічного саду розповсюдила 465 прим. видань, бібліотека Інституту електродинаміки надіслала з обмінного фонду 194 прим. видань до наукових бібліотек Дніпровської, Запорізької та Харківської політехнік.

Не здійснювали перерозподіл документів із обмінного фонду 16 книгозбірень інститутів: біохімії, геологічних наук, гідробіології, держави і права, проблем матеріалознавства, сходознавства, фізико-механічного, фізіології та ін. Упорядкування та перевірку обмінних фондів провели бібліотекарі інститутів політичних і етнонаціональних досліджень, археології та Державного природознавчого музею.

Керівники установ, члени інформаційно-бібліотечних рад та профспілкові комітети надавали допомогу бібліотекам з питань формування фондів. Питання щодо комплектування бібліотечних фондів, отримання доступу до зарубіжних БД, передплата періодики та робота з боржниками регулярно розглядалися на засіданнях інформаційно-бібліотечних рад інститутів біохімії, електрозварювання, фізіології, радіофізики і електроніки, Національного ботанічного саду. Адміністрації інститутів гідробіології, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, проблем кріобіології і кріомедицини, фізичної хімії надавали допомогу бібліотекам щодо здійснення передплати періодичних видань.

Бібліотеки продовжували брати участь у благодійних акціях, зокрема, бібліотека Інституту електродинаміки надіслала до сільських бібліотек 243 книги. Окремі бібліотеки на громадських засадах зберігають невеличкі профспілкові бібліотечки та ведуть роботу з обслуговування ними співробітників установи. У 2020 р. профком ГАО передплатив два популярні журнали для користувачів бібліотеки на суму 1282 грн.

Звіти про роботу бібліотек у 2020 р. засвідчили, що незважаючи на складні умови праці, пов'язані з карантинними обмеженнями у зв'язку

пандемією, викликаною корона вірусом COVID-19, бібліотеки наукових установ продовжували працювати та забезпечувати інформаційні потреби користувачів. Формування фондів електронними документами з подальшим обслуговуванням ще не отримало достатнього поширення через застаріле технічне обладнання, відсутність програмно-технологічного та кадрового забезпечення.

2. Збереження бібліотечних фондів

Збереження бібліотечних фондів є одним з важливих напрямів діяльності бібліотек наукових установ НАН України і передбачає реалізацію комплексу заходів, серед яких: дотримання правил обліку, приймання, зберігання, видачі документів; перевірка фондів, упорядкування і переміщення їх окремих частин, виявлення маловикористовуваних, дублетних та фізично зношених документів; дрібний ремонт, реставрація, оцифрування з метою формування страхового фонду цінних документів та тих, що користуються підвищеним попитом; створення відповідних фізико-хімічних і біологічних умов у книгосховищах; санітарно-гігієнічна обробка фонду.

Зауважимо, що у 2020 р. у зв'язку зі загальнодержавними заходами щодо встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 бібліотеки наукових установ працювали у дистанційному режимі, неповний робочий тиждень, обсяги деяких видів виконаних робіт зі збереження бібліотечних фондів значно зменшилися.

Основною умовою належного збереження бібліотечних фондів є їх розташування у спеціально пристосованих книгосховищах, що відповідають температурно-вологісним та санітарно-гігієнічним вимогам і нормативам розміщення документів. Як і у попередні роки у бібліотеках наукових установ не вистачало площі для зберігання фондів. Упродовж багатьох років ця проблема не вирішується у переважній більшості бібліотек.

У деяких бібліотеках приміщення не відповідають чинним вимогам і нормам. Так, у бібліотеці Інституту радіофізики та електроніки через брак коштів не було здійснено ремонт та утеплення приміщення бібліотеки, де температура взимку + 9–10°C, влітку – більше + 30°C; у незадовільному стані підлога, старі бібліотечні меблі. Не було виконано запланований на 2020 р. ремонт у бібліотеці Інституту ядерних дослі-

джені. Упродовж десяти років не обігрівуються в осінньо-зимовий період приміщення бібліотеки Інституту чорної металургії, порушується температурний режим зберігання документів. Температура повітря у книгосховищах бібліотеки Інституту фізичної хімії не піднімається вище +14°C. Ремонт у приміщеннях бібліотеки Національного ботанічного саду (крім підвального) не проводився з 1980-х років ХХ ст., деякі вікна в аварійному стані. У підвальному приміщенні, де зберігаються зарубіжні журнали, після дощу або взимку постійно волога стіна, є неприємний запах. У 2016 р. відділом наукових технологій збереження фондів НБУВ це приміщення було обстежено та надано відповідні рекомендації, які досі не було виконано за браком коштів. Частина бібліотечних фондів Інституту математики зберігається у неналежних умовах, зокрема колекція «Кабінет М. В.Остроградського та В. І. Вороного» (дар академіка М. М. Крилова), яку підготовлено для передачі на зберігання до НБУВ. В Інституті надтвердих матеріалів приміщення книгосховищ площею 252 кв. м. та робоча кімната (72 кв. м) взимку не опалюються; температура влітку піднімається до +34°C, а взимку знижується до +6°C.

У 2020 р. лише бібліотека Інституту відновлюваної енергетики отримала додаткову площу в приміщенні нового корпусу установи по вул. Метрологічна, 48–50 та стелажі для облаштування книгосховища.

У трьох бібліотеках з 95 було здійснено часткові ремонтні роботи та замінено обладнання, зокрема: в приміщеннях бібліотек Інституту органічної хімії та Інституту загальної та неорганічної хімії було замінено вікна; у бібліотеці Інституту геотехнічної механіки встановлено протипожежну сигналізацію; замінено непрацюючі освітлювальні прилади та куплено шість вогнегасників для бібліотеки Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів».

У читальних залах бібліотеки Фізико-технічного інституту низьких температур працюють кондиціонери, стан приміщень відповідає нормам. У звітному році у бібліотеці Інституту електрозварювання встановлено скляний захисний бар'єр на кафедрі обслуговування користувачів, придбано теплий спецодяг для роботи у книгосховищі у осінньо-зимовий період, захисні маски, гумові рукавички, антисептики.

Актуальним упродовж багатьох років залишається питання придбання для бібліотек нових стелажів і шаф для зберігання книжкових видань, пирососів тощо. Так, у бібліотеці Національного науково-природничого музею відсутність необхідної кількості стелажів пере-

шкоджає своєчасному опрацюванню та розміщенню значної кількості наукової літератури – 8 тис. прим. неопрацьованих, складованих в окремому приміщенні, незареєстрованих та не облікованих.

Важливою складовою роботи зі збереження бібліотечних фондів була перевірка їх наявності. З об'єктивних причин цю роботу було розгорнуто не в повному обсязі, але планову перевірку фонду здійснила бібліотека Інституту електродинаміки; бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» – книжкового та обмінного фондів.

Здійснили перевірки частин фонду, окремих видів документів бібліотеки інститутів: проблем матеріалознавства, політичних та етнонаціональних досліджень (обмінний фонд), ядерних досліджень (періодичні видання, книжковий фонд), фізичної хімії (окремі розділи фонду), Національного ботанічного саду (частина фонду), ФТІНТ (завершено перевірку фонду періодичних видань, розпочату у 2019 р.), колоїдної хімії та хімії води (завершено другий етап перевірки фонду), електрозварювання (вітчизняні журнали); кібернетики (20% основного фонду, втраченої літератури не виявлено), теоретичної фізики (фонд періодичних та продовжуваних видань іноземними мовами – 32 845 прим., понад 22% загального фонду бібліотеки).

У 2020 р. перевірялися фонди колекцій, зокрема бібліотеками інститутів: ботаніки – завершено перевірку колекції книг геоботаніка, академіка АН СРСР Є. М. Лавренка; мистецтвознавства, фольклористики та етнології здійснено перевірку колекції музикознавця, заслуженого діяча мистецтв України М. О. Грінченка.

На особливу увагу заслуговує значна за обсягом і виконана на найвищому фаховому рівні робота зі збереження фонду бібліотеки Державного природознавчого музею (у штаті один працівник – головний бібліотекар І. М. Сусуловська). Зокрема, здійснено перевірку фонду іноземним мовами (до 1839 р.) з одночасним їх науковим опрацюванням для некаталогізованих видань, виявленням документів, які потребують ремонту чи реставрації (відремонтовано 20 документів); перевірено на наявність фонд стародруків та рідкісних видань (до 1830 р., 234 док.), обстежено їх фізичний стан, проведено знепилування кожного документа, виявлено, що деякі з них потребують фазової консервації у захисних контейнерах та реставраційних робіт (для цих документів необхідно здійснити страхове копіювання); перевірено збірку рукописних документів (1845–1937 рр., 124 папки) – архів родини

Дідушицьких, авторські рукописи наукових статей, монографій, реферати геолога Л. Цейшнера, зоологів Є. Шауера, М. Ломницького та інших науковців того часу, які досліджували природу Галичини та прилеглих територій; дипломи та відзнаки, якими було нагороджено засновника Музею графа Володимира Дідушицького за громадську та наукову діяльність (перевірено та знепилено). Також продовжено оцифрування карткового каталогу іноземної літератури до 1938 р. (1083 карток); оцифровано обкладинки окремих стародруків, рідкісних видань, дипломи та відзнаки, медалі, якими було нагороджено В. Дідушицького; монографії співробітників Музею для онлайн-ових виставок. Частину документів у фондосховищі було переміщено до іншого приміщення у зв'язку зі запланованим поточним ремонтом стелі.

Значну увагу більшість бібліотек приділила роботі з переміщення та упорядкування бібліотечних фондів, з оцінювання фізичного стану документів, у результаті якої виявлено зношені видання, що потребували ремонту і реставрації. На жаль, проведення якісних реставраційних робіт для більшості бібліотек було неможливе через відсутність фінансування. Як і у попередні роки, бібліотекарі ремонтували зношені та пошкоджені видання власними зусиллями, а послугами палітурних майстерень скористалися лише кілька бібліотек, зокрема, бібліотека Інституту органічної хімії, яку обслуговує палітурня установи; у НТК «Інститут монокристалів» здійснено реставрацію пошкоджених видань колекцій «Physica Status Solidi» (18 томів), «Landolt-Bornstein», «Laser Handbook» (5 томів), «Colour Index» (47 томів), що зберігаються в бібліотеці.

Бібліотеки наукових установ виконували також роботу щодо вилучення із фондів застарілих, маловикористовуваних та зношених видань, передавання їх до інших бібліотек. Обсяги цієї роботи у 2020 р. порівняно з 2019 р. зменшилися втричі (13,9 тис. прим. проти 42,4 тис. прим.). Здійснили списання застарілої, зайвдублетної, маловикористовуваної та втраченої читачами літератури 17 бібліотек (32 книгозбірні – у 2019 р.). Понад одну тисячу прим. списало три бібліотеки (вісім – у 2019 р.), понад 500 прим. – дві.

Збереженню фондів та встановленню його балансової вартості сприяла також регулярна звірка облікових бібліотечних та бухгалтерських документів, яка проходить один/два рази на рік.

У звітному році співробітники бібліотек приділяли увагу заходам із попередження несанкціонованого виносу документів з бібліотечних

приміщень, ліквідації читацької заборгованості та створення належних санітарно-гігієнічних умов зберігання фондів (знепилювання документів, оформлення нових полицьних роздільників у книгосховищах тощо).

Варто зазначити, що питання збереження бібліотечних фондів, контроль за веденням облікової документації, проведення перевірок книжкових фондів завжди були у центрі уваги Інформаційно-бібліотечної ради НАН України та НБУВ як науково-методичного та координаційного центру з цього напрямку роботи. Так, у 2020 р. у межах прикладної відомчої науково-дослідної теми НБУВ «Превентивні методи збереження документів наукових бібліотек як стратегія ефективності екологічної та техногенної безпеки» (науковий керівник – Л. В. Муха, заступник генерального директора з наукової роботи, кандидат історичних наук; виконавці – співробітники відділу наукових технологій збереження фондів) запроваджено превентивні методи забезпечення збереження фондів наукових бібліотек України в умовах росту екологічного та техногенного навантаження, розроблено науково-практичні заходи для розв'язання проблеми захисту та збереження цінних документів НБУВ та бібліотек наукових установ НАН України шляхом запровадження мікробіологічного та хіміко-технологічного контролю. Також, у рамках виконання наукової теми, було проведено роботу з екологічного моніторингу стану збереження раритетних документів у структурних підрозділах НБУВ та бібліотеках наукових установ НАН України, що зазнали негативного впливу навколишнього середовища.

Одним з напрямів діяльності НБУВ, зокрема відділу наукових технологій збереження фондів (керівник – Л. П. Затока), була науково-методична робота з питань збереження бібліотечних документів на паперових та новітніх носіях у сучасних умовах. З метою забезпечення збереження унікальних документів результати науково-дослідної роботи упроваджено у НБУВ та у дев'яти бібліотеках наукових установ НАН України, зокрема в інститутах: математики, надтвердих матеріалів, геологічних наук, ядерних досліджень, клітинної біології та генетичної інженерії, проблем моделювання в енергетиці, газу, металофізики, ботаніки, загальної та неорганічної хімії.

Отже, підсумовуючи діяльність бібліотечно-інформаційної мережі НАН України у 2020 р. щодо збереження фондів, зауважимо, що цей напрям є одним з найважливіших і містить низку невирішених проблем у більшості бібліотек наукових установ. Передусім він потребує належного фінансування та постійної підтримки з боку адміністрацій та чле-

нів ІБР наукових установ у вирішенні таких питань, як: покращення стану приміщень книгосховищ і забезпечення їх необхідним обладнанням; створення страхових копій рідкісних і цінних видань; сприяння бібліотекам у запобіганні читацької заборгованості, недопущення несанкціонованого перебування у приміщенні книгосховищ сторонніх осіб; звільнення матеріально відповідальних осіб за бібліотечне майно тільки після проведення переобліку та передачі книжкових фондів й документів новопризначеному співробітнику.

Збереження ретельно сформованих упродовж багатьох років галузевих фондів потребує відповідальності та професіоналізму бібліотечних працівників, своєчасного проведення перевірок фондів та дотримання вимог усіх чинних нормативних та інструктивно-методичних документів.

3. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування

У 2020 р. бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування бібліотечної мережі НАН України зазнало кардинальних змін у зв'язку з запровадженням в Україні карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID-19.

Головними напрямками діяльності бібліотек наукових установ НАН України у звітному році залишалися організація та збереження бібліотечних ресурсів за тематикою установ, наповнення традиційних і електронних каталогів, їх редагування і впорядкування, формування повнотекстових тематичних баз даних, підбір матеріалів за запитамі науковців, інформування про нові надходження й організація доступу до світових наукових інформаційних ресурсів, підготовка стаціонарних та віртуальних виставок за тематикою досліджень тощо.

У 2020 р. загальна **кількість користувачів** бібліотек наукових установ налічувала 16 446 осіб (порівнюючи з 2019 р. відбулося скорочення на 1869 осіб або майже на 12%), із них з інших установ нараховувалося 2143 особи, а це на 1038 осіб менше ніж попереднього року; **відвідування** зменшилося майже вдвічі й становить 79 959 (порівняно з попереднім роком зменшилося на 73 842 відвідування); **обсяг книговидачі** – 256 071 прим., що менше ніж у попередньому році на 211 306 прим. або на 45%.

Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії звітує про зниження показників фізичного відвідування читачами бібліотеки та книговидачі, але стабільне зростання відвідування сторінки бібліотеки на сайті установи. Так за 2020 р. користувачі переглянули 9292 рази бібліотечний ресурс, що майже у 50 разів перевищує фізичну відвідуваність (усього за рік бібліотеку відвідали читачі 183 рази). Книгозбірня Головної астрономічної обсерваторії також звітує про значне зростання користувацьких сесій, проведених у ході роботи з бібліотечним електронним каталогом та тематичними базами даних (упродовж звітнього року зафіксовано 5740 звернень до ЕК ГАО, що є на 360 сесій більше ніж у 2019 р.). Також було 7310 звернень до електронної картотеки, порівняно з минулим роком більше майже на 700 сесій. У звіті завідувачка бібліотеки Наталя Печерога відмітила, що «для отримання літератури співробітники робили замовлення, користуючись інформацією з сайту нашої бібліотеки. Для віртуальних користувачів необхідні статті своєчасно оцифровувалися та пересилалися».

Аналіз стану бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування за звітами бібліотек наукових установ НАН України у 2020 р. засвідчив стійку тенденцію до зниження показників у цій ділянці роботи. До вже традиційних причин, зокрема відсутність або обмеженість купівлі нової літератури і передплати профільних журналів; звільнення бібліотекарів глибоко пенсійного віку, внаслідок чого бібліотека залишилася без жодного бібліотекаря; скорочення штатів наукових співробітників установ та аспірантів додалися ще й нові, а саме: в установах та відповідно і бібліотеках упроваджено режим скороченого робочого тижня, відпусток за власний рахунок; за браком коштів відбулося припинення багатьох зовнішніх науково-інформаційних зв'язків. Через запроваджені урядом України карантинні обмеження більшість книгозбірень мережі не працювали у приміщеннях бібліотек у період з 23 березня по 25 травня 2020 р., а науковці установ були переведені у дистанційний режим роботи зі щомісячною звітністю про виконану роботу. Всі ці фактори призвели до зниження основних кількісних показників – користувачів, відвідувань та книговидачі. Відсутність інформації про фонди бібліотек у відкритому доступі – мережі Інтернет, не налагодження сервісу отримання документів шляхом ЕДД, який, на жаль, так і не був реалізований у бібліотеках мережі, мало суттєвий вплив на зменшення показників.

Найчисленнішими **категоріями** користувачів залишаються наукові співробітники – 10 144 та спеціалісти установ – 3646 осіб або 80% від загальної кількості (порівняно з попереднім роком ця основна категорія користувачів зменшилася майже на 5000 осіб). Аспіранти становлять 942 особи або 7% (зберігається стійка тенденція скорочення цієї категорії користувачів, за рік відбулося зменшення на понад 1000 осіб). Категорія «інші» становила 1714 користувачів або 13% від загальної кількості (відбулося зменшення на понад 400 осіб). Найбільша кількість аспірантів-читачів у бібліотеках Інституту держави і права – 96 осіб та Інституту органічної хімії – 70.

Найбільша кількість читачів користувалася фондами бібліотек інститутів проблем матеріалознавства – 659 та електрозварювання – 602. Загалом на 01.01.2021 р. маємо такий розподіл: 23 книгозбірні обслуговували менше 100 користувачів, 37 – понад 100, 16 книгозбірень обслуговували понад 200 користувачів, 11 – понад 300, 2 понад 400 читачів і 2 понад 600.

У бібліотеках наукових установ НАН України за браком коштів та бібліотечних працівників такі форми інформаційного обслуговування як **МБА** та **ЕДД** досі залишаються маловикористовуваними. Через скорочення бібліотечного персоналу обслуговування за МБА не здійснюється у 32 бібліотеках, а у 17 залишилося по 1–2 абонента. Загалом у 2020 р. цією послугою скористалося 676 абонентів, що на 153 менше порівняно з попереднім роком, із них іногородніх – 124. Упродовж року з фондів бібліотек по МБА було видано 3105 прим. (у 2019 р. – 5211 прим.), зокрема 655 іноземних документів (у 2019 р. – 1118). Кількість отриманих видань становить 1128 прим., що на 1164 прим. менше порівняно з попереднім роком.

Бібліотека Інституту зоології звітує про продовження плідної співпраці зі зарубіжними партнерами у рамках корпорації IAMSLIC, а бібліотека ГАО бере участь в інформаційному обміні у рамках світової мережі астрономічних бібліотек AstroLib.

У 2020 р. бібліотеками наукових установ НАН України було виготовлено 19 280 сторінок **копій**, що майже на 50% менше ніж у 2019 р. Загалом цей показник за останні роки знизився на понад 80%. Причини, що призвели до такого стану, залишаються незмінними: застаріла техніка, брак видаткових матеріалів, відсутність кваліфікованих кадрів. Проте бібліотека ГАО звітує про підвищення попиту саме на цю послугу (загалом за рік на базі бібліотеки було виготовлено 2090 стор.),

бібліотека Інституту фізики виготовила близько 5000 стор. копій. Однак ця послуга зовсім відсутня у 45 бібліотеках мережі

У бібліотеці Інституту політичних і етнонаціональних досліджень упродовж року зісканували зміст усіх отриманих журналів, що надійшли до книгозбірні, та розсилали на електронні скриньки співробітникам установи (усього було зроблено 266 розсилок).

У бібліотеках наукових установ НАН України традиційно ведуться **алфавітні та систематичні каталоги**. У 2020 р. до алфавітних каталогів було вліто 13 000 карток, що майже на 40% менше за показник 2019 р., до систематичних – 12 384 картки, що також майже на 5% менше від попереднього року. До 722 картотек, що наповнюються у бібліотеках мережі, було вліто 29 692 картки. За рік бібліотекарями мережі було відредаговано 17 863 бібліографічні описи. Упорядкування карткових каталогів і картотек залишається суттєвою складовою довідково-бібліографічної діяльності книгозбірень.

Підготовка усних, письмових, віртуальних тематичних **довідок**, система **індивідуального та групового інформування** посідає важливе місце в організації обслуговування користувачів бібліотек наукових установ НАН України. Так, у 2020 р. на запити користувачів було підготовлено 211 тематичних письмових довідок, у 2019 таких довідок було 1988. Групове інформування здійснювалося для 557 абонентів, яким розіслано 1505 повідомлень, індивідуально інформувалися 1151 користувач, для яких упродовж року було підготовлено 9172 повідомлення.

«**День інформації**» – важливий захід, який бібліотеки наукових установ упродовж року провели 64 рази, у 2019 р. було організовано 101 захід. Зменшення пов'язано зі запровадженням карантинних обмежень на території України у весняний період та адаптивного карантину до кінця року. Книгозбірня Інституту біохімії провела два заходи, бібліотека Інституту фізіології разом з Національною науковою медичною бібліотекою України традиційно провели спільний перегляд нових надходжень профільної літератури.

У звітному році певний обсяг робіт був пов'язаний з бібліографічним **редагуванням списків** використаних джерел до наукових статей, збірників, монографій, дисертацій, **індексуванням** наукових матеріалів за УДК. За 2020 р. співробітниками бібліотек було визначено 7172 індекси УДК, а це менше за попередній рік майже на 3000.

Продовжували надавати відомості про нові надходження до регіональних зведених каталогів бібліотеки наукових установ НАН України, розташовані у м. Дніпро та м. Харків.

Бібліотека Інституту історії України звітує щодо розширення співробітництва зі закладами вищої освіти, науковими установами, музеями та провідними бібліотеками країни, зокрема: Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого, Національною історичною бібліотекою України, Національним музеєм «Меморіал пам'яті жертв голодомору», музеєм Гетьманства, Національним музеєм історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років, Військовим інститутом Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національною академією державного управління при Президентові України, Національним історико-меморіальним заповідником «Бабин Яр», Центром пам'яткознавства, Українським науковим інститутом Гарвардського університету (США), Південно-східним науковим інститутом у Перемишлі (Республіка Польща), Українським вільним університетом у Мюнхені (Німеччина), Університетом Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (Республіка Польща), Центром європейських і євразійських досліджень Паризького університету Сорбонна (Республіка Франція), Музеєм мистецтв Прикарпаття, Історико-меморіальним музеєм-заповідником П. Куліша «Ганнина Пустинь» та багатьма іншими.

У 2020 р. працівники бібліотек організували 563 виставки нових надходжень, на яких було представлено 11 693 видання. У зв'язку з вкрай низькими показниками нових надходжень ці виставки залишаються постійно діючими, втім майже на 30% зменшилася як їхня кількість, так і кількість представлених на них видань.

Усього на 424 **тематичних виставках** було представлено 12 098 видань. Працівниками бібліотек наукових установ було організовано 27 презентацій нових видань, зокрема по шість в Інститутах історії України та керамології, по чотири в інститутах геофізики та зоології, по дві в інститутах експериментальної патології, онкології і радіобіології та мистецтвознавства, фольклористики та етнології, по одній в інститутах монокристалів, проблем природокористування та екології, Криворізькому ботанічному саду.

Підготовка різних видів **бібліографічних ресурсів** посідає вагомe місце в організації довідково-бібліографічної роботи бібліотек наукових установ НАН України, адже ці матеріали відображають науковий доробок установи за певний період, узагальнюють тематичні бібліографії, популяризують персональні біобібліографії видатних науковців тощо. Упродовж 2020 р. працівниками бібліотек підготовлено 22 бібліографічних і біобібліографічних покажчики, з яких 20 – бібліо-

графічні покажчики і 2 – біобібліографічні, укладено 74 тематичних бібліографічних списків. Бібліотекою Інституту історії України підготовлено та представлено на сайті установи «Каталог видань Інституту історії України НАН України за 2019 рік».

Бібліотекою Інституту електрозварювання укладено чотири випуски бібліографічного покажчика «Сварка и родственные технологии», що містить поточну інформацію про нові надходження у галузі зварювання і суміжних процесів (розкрито зміст 263 журналів, з них 62 іноземних), підготовлено «Перелік періодичних видань, які буде отримувати науково-технічна бібліотека у 2020 році».

Бібліотека Інституту географії у співпраці з відділом ландшафтознавства підготувала біобібліографію «Гриневецький Володимир Трифонович» до 85-ліття від дня народження вченого.

За участі бібліотеки в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології у 2020 р. було підготовлено два покажчики: «Збірник наукових студій: пам'яті докторки мистецтвознавства Валентини Рубан» та «Творчість мистецької династії Саєнків у контексті українського мистецтва ХХ століття».

Доступ до ресурсів провідних постачальників наукової інформації залишається важливим напрямом науково-інформаційного забезпечення наукових установ НАН України. За посередництва Державної науково-технічної бібліотеки України наукові установи отримали доступ до електронних продуктів на платформі EBSCO, зокрема до БД: ACADEMIC SEARCH COMPLETE, INSPEC, Scopus, реферативної бази даних Web of Science, Springer Nature, передплачених Міністерством освіти і науки України для закладів вищої освіти та наукових установ.

Бібліотека Інституту археології звітує про значні обсяги роботи за напрямами:

- консультаційна допомога співробітникам установи та представникам інших організацій щодо реєстрації у Scopus та Web of Science, створенні і коригуванні профілю вченого у Google Scholar, ResearcherID/Publons, ORCID;

- консультування науковців щодо пошуку необхідної інформації у міжнародних наукометричних базах даних;

- відстеження цитувань вчених Інституту у Scopus та Web of Science, інших індексованих базах даних;

- інформування співробітників установи щодо індексування профільних періодичних видань міжнародними наукометричними базами даних.

Традиційно співробітники ФТІНТ мали доступ до передплатених установою журналів із БД American Physical Society та Scopus. З травня для Інституту було відкрито вільний доступ до наукових журналів РАН на платформі eLsbary.ru.

У 2020 р. тривали роботи зі створення й представлення ЕК на порталі НБУВ бібліотеками наукових установ НАН України. Проблеми зі залученням академічних бібліотек до цього важливого виду діяльності залишаються незмінними: брак професійних кадрів, застаріле комп'ютерне обладнання, відсутність організації технічної підтримки з боку керівництва установ.

Специфіка бібліотек НАН України – саме у тому, що вони є підсистемою науки, центрами збереження знань і джерел інформації, адже суттєва частина наукового документопотоку проходить лише через ці бібліотеки. Нагальною потребою є створення репозитарію академічних текстів, що сприятиме забезпеченню оперативності інформаційної підтримки наукових досліджень, прискоренню надання бібліотечно-інформаційних послуг, формуванню системи міжособистісного обміну науковою інформацією, стане основою для розроблення бази оцінки наукової ефективності як окремого вченого, так і всього колективу.

Сьогодні бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування сучасної наукової бібліотеки потребує вирішення ключових питань: модернізація матеріально-технічного забезпечення, науково-методична і технологічна підтримка, програмний супровід впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, активізація міжбібліотечної співпраці, раціональне формування і використання ресурсної бази бібліотечно-інформаційної системи НАН України, що сприятиме запровадженню ефективної моделі діяльності бібліотек наукових установ НАН України.

4. Матеріально-технічна база та кадрове забезпечення бібліотек

Ключовим показником розвитку будь-якої наукової установи є передусім стан наукового потенціалу та його складові: кадрове, фінансове, матеріально-технічне, інформаційне, технологічне забезпечення.

Бібліотечно-інформаційна мережа НАН України традиційно зосереджувалася на інформаційному забезпеченні наукових досліджень установ. У процесах бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліо-

графічного обслуговування електронні канали стали невід'ємною складовою, як і сучасні тенденції до нарощування інформаційного потенціалу шляхом доступу до світових БД, активізації формування власних документних ресурсів, розширення можливостей МБА шляхом упровадження сервісу електронної доставки документів тощо. Особливістю 2020 р. стала потреба у розгортанні дистанційної форми обслуговування користувачів бібліотек наукових установ.

Зауважимо, що для виконання окреслених завдань з інформаційного супроводу наукових досліджень установ потрібно відповідне матеріально-технічне забезпечення. Викликає занепокоєння те, що у звітному році матеріально-технічна база переважної більшості бібліотек та науково-інформаційних підрозділів залишається на рівні початку 2000-х років, що фактично перешкоджає на належному рівні виконувати окреслені завдання і функціонувати як сучасні галузеві бібліотечно-інформаційні центри, що забезпечують інформаційну складову наукового потенціалу установ НАН України.

Зазначимо, що інформацію про стан приміщень бібліотек, здійснення ремонтів книгосховищ, оснащення сучасними засобами пожежогасіння, заміну вікон, придбання обладнання, меблів та ін. представлено у розділі «Збереження бібліотечних фондів».

У цьому розділі проаналізовано технічне оснащення бібліотек, яке залишається вкрай слабким. Загалом у бібліотеках на 01.01.2021 р. нараховувалося 186 комп'ютерів. У звітному році в інститутах було придбано п'ять комп'ютерів для книгозбірень: гідромеханіки, проблем природокористування та екології, археології, біоорганічної хімії та нафтохімії, фізичної хімії.

З 95 бібліотек 10 не мають комп'ютерів. Це інститути: мовознавства, вугільних енерготехнологій, геології і геохімії горючих копалин, проблем машинобудування, прикладної фізики, проблем реєстрації інформації, Полтавська гравіметрична обсерваторія, фізико-технологічний металів та сплавів, НІАЗ «Ольвія», всесвітньої історії. У трьох бібліотеках комп'ютери не підключені до Інтернету. 36 бібліотек не підключено до локальної мережі своєї наукової установи, а користування е-ресурсами можливо лише у приміщенні бібліотеки. 29 бібліотек мають комп'ютеризовані робочі місця для користувачів.

Принтери мають 65 бібліотек, сканери – 35 (Інститутом археології придбано один у 2020 р.). Ксерокси є у 32 книгозбірнях, з яких п'ять мають по два апарати, декілька бібліотек використовують ксерокопію-

вальну техніку установ. Три книгозбірні мають багатофункціональні пристрої (ксерокс+принтер+сканер), одна – обладнання для презентацій.

Таким чином, для належного виконання бібліотеками завдань з інформаційного забезпечення наукової діяльності установ необхідна хоча б модернізація «безнадійно» застарілої комп'ютерної техніки та оснащення іншою, сучасною, конче необхідною для оперативної та якісної роботи.

Кадрове забезпечення. На 01.01.2021 р. у штаті 95 бібліотек наукових установ працювало 182 особи (185 у 2019 р.), зокрема, сім співробітників числилися в інших підрозділах. Чотири установи не мають штатних працівників. За сумісництвом виконання обов'язків бібліотекаря було покладено на працівників інших підрозділів установи, зокрема, відділу науково-технічної інформації, відділу кадрів тощо. Значна кількість бібліотекарів працювала упродовж року на 0,6, 0,5, 0,48, 0,25 посадового окладу, виконуючи відповідні обсяги роботи.

Переважає більшість бібліотек наукових установ НАН України входять до науково-організаційних відділів та відділів науково-технічної інформації. Чисельність колективів бібліотек становить від 8 до одного співробітника на 0,25 ставки. У бібліотеках наукових установ НАН України переважають співробітники пенсійного або передпенсійного віку, мають вищу галузеву або бібліотечну освіту. На жаль, у бібліотеках досі не вирішено питання щодо формування кадрового резерву з фахівців, які збережуть традиційні і розвиватимуть нові функції науково-інформаційного забезпечення вітчизняної науки, вільно володітимуть сучасними пошуковими засобами, орієнтуватимуться в інформаційних потоках, матимуть навички в опрацюванні та упорядкуванні інформації, здатні швидко навчатися та ефективно працювати.

У 2020 р. призначено нових керівників бібліотек, зокрема: в Інституті фізики залишила посаду завідувачки, яку обіймала 33 роки Лариса Федорівна Джур; нову завідувачку Л. В. Морозову призначено у бібліотеці Інституту гідромеханіки на зміну Зої Василівни Тарановської, яка працювала на цій посаді понад 37 років.

Упродовж 2020 р. професійне зростання бібліотечних працівників забезпечували як заходи з підвищення кваліфікації, організовані відділом науково-методичної роботи Інституту бібліотекознавства НБУВ, який було засновано у березні 2020 р. для методичного супроводу і координації бібліотечно-інформаційної мережі НАН України, так і участь фахівців бібліотек у міжнародних та вітчизняних форумах, що проходи-

ли переважно в онлайн-режимі. Так, працівники бібліотеки Інституту археології брали участь (онлайн) у конференціях та семінарах НУ «Києво-Могилянська академія», НТУ «Київський політехнічний інститут»; у вебінарах, які проводили представники Scopus, Web of Science, Української бібліотечної асоціації та отримали відповідні сертифікати.

У численних семінарах, конференціях, лекціях, курсах та інших заходах (онлайн) брали участь працівники бібліотеки Інституту електрозварювання. Зокрема, прослухали навчальний курс «Бібліотеки у досягненні цілей сталого розвитку» з трьохразовим тестуванням (спільний проект Української бібліотечної асоціації та Програми ООН із відновлення та розбудови миру). У листопаді–грудні брали участь у шеститижневій вікторині від компанії Clarivate Analyties «Знавці RSCI» на платформі Web of Science, що одночасно проходила у багатьох країнах, та були нагороджені заохочувальними призами; були учасниками вебінарів від Clarivate щодо вдосконалення навичок роботи у Web of Science. Загалом, відвідали онлайн більше 50 заходів.

У звітному році пройшли успішно атестацію працівники бібліотек, зокрема: в Інституті фізики напівпровідників – завідувачка бібліотеки; в Інституті електрозварювання фахівців бібліотеки було атестовано як працівників, що займаються науковою роботою, а зважаючи на характер, обсяги, якість виконаних робіт та наявність наукових публікацій, було прийнято рішення про переведення бібліотеки із допоміжних підрозділів у науково-організаційні. В Інституті літератури за результатами атестації головного філолога науково-інформаційного відділу переведено на посаду наукового співробітника.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що особливу увагу у подальшому необхідно зосередити на розвитку дистанційних форм обслуговування користувачів та підвищенні фахової компетенції бібліотекарів мережі, на впровадженні онлайн-послуг, роботі з електронними ресурсами, орієнтації у світових наукових інформаційних ресурсах, навичкам оцифрування тощо. Розгорнути роботу згідно зі сучасними вимогами інформаційного забезпечення науки бібліотеки мережі зможуть лише за активної підтримки з боку адміністрацій інститутів, відповідного фінансування та матеріально-технічного забезпечення бібліотечної діяльності як важливої інформаційної складової наукового потенціалу науки України.

II. КОНСУЛЬТАЦІЇ

Смоляр І. Е.,
завідувачка відділу НБУВ,

Туровська Л. О.,
наукова співробітниця НБУВ

Організація типової електронної вітрини нових надходжень до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

З розвитком електронних форм бібліотечно-інформаційного обслуговування виставкова діяльність отримує віртуальне втілення, постає наріжним напрямом бібліотечної роботи, як одна з поширених та затребуваних користувачами послуг. Однією з нових форм виставкової роботи стала електронна вітрина нових надходжень (далі – ЕВНН) до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ), започаткована у лютому 2020 р. відділом комплексного бібліотечного обслуговування НБУВ.

ЕВНН до фонду НБУВ – це мультимедійний бібліографічний продукт, який формується зі спеціально підібраного та упорядкованого масиву електронних документів, що розкриває та популяризує нові інформаційні ресурси, що надійшли до наукової бібліотеки з метою ознайомлення користувачів.

ЕЛЕКТРОННА ВІТРИНА НОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО ФОНДУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Поточна виставка | Електронний каталог НБУВ | Архів виставок

режим доступу: <http://www.irbis-nbu.gov.ua/new-books>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Електронна виставка нових надходжень (0000005)

ПОСТІЛ С. Д. UML. УНІФІКОВАНА МОВА МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ : НАВЧ. ПОСІБ., 2019. - 321 С.

У навчальному посібнику розглянуто об'єктно-орієнтовану графічну мову моделювання UML, яка використовується на етапі аналізу та проектування інформаційних систем з використанням діаграм і безпосередньо мова програмування. Зокрема, представлено концептуальне проектування мовою UML на основі специфікацій діаграм, рекомендацій та прикладів їх побудови, проблеми, методології та методи генерації вихідних текстів програми з візуальних моделей проекту, технології моделювання за допомогою CASE-пакета Rational Software Architect IBM. Призначений для студентів та викладачів, які здійснюють підготовку за спеціальностями на базі інформаційного моделювання з використанням CASE-засобів об'єктно-орієнтованого аналізу та проектування на UML.

Шифр НБУВ: BA839209

КИРИЛЕНКО С. О. ГЕНДЕРНІ ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ: СВІТОВІ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД : НАВЧ.-МЕТОД. ПОСІБ., 2019. - 199 С.

Навчальний посібник призначений для студентів, які вивчають курс «Гендерні історичні студії». У ньому на основі новітніх історикографічних досліджень послідовно розкриваються передумови, причини та основні етапи становлення наукового напрямку дослідження минулого, предметом вивчення якого є історія формування і функціонування системи взаємодієносин і взаємодій, що створюють суспільство за статевими ознаками, історію уявлень про «квінзм» і «квінпів» як категорії соціального кращого порядку, історію самоуявлень чоловіків, жінок і сексуальних меншин. Посібник містить добірку фактів з гендерних стосунків в історії України, рід уривків з наукових статей, які стали хрестоматійними, переклад джерел та літератури для поглибленого самоопрацювання, запитання та завдання для самоперевірки. Видання може бути корисним для студентів галузі гуманітарних, соціальних та повсякденних наук.

Шифр НБУВ: BA839207

Як самостійний бібліотечний інформаційний продукт, організовані ЕВНН до фонду НБУВ публікуються на порталі НБУВ, режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/new-books>.

Вище подано фрагмент типової ЕВНН до фонду НБУВ.

На фрагменті ліворуч розміщено вертикальну галерею кольорових обкладинок, представлених на ЕВНН до фонду НБУВ. По центру екрана – назва ЕВНН. Праворуч – прізвища авторів та назви книжок, що експонуються, анотація та шифри зберігання їх у фонді НБУВ. Завдяки наявності шифрів зберігання користувач має змогу здійснити електронний запит видання, що його зацікавило. Також, така форма надає можливість користувачам через ЕВНН до фонду НБУВ отримати додаткову послугу – здійснити віддалене замовлення документу.

Користувач має можливість переглянути (прокручуванням «лінійки») всі віртуальні образи документів тієї чи іншої ЕВНН до фонду НБУВ.

По центру сторінки розміщено три поля, завдяки яким користувач може або потрапити на поточну виставку, продивитися архів виставок або скористатися електронним каталогом (ЕК) НБУВ.

За бажанням, натиснувши на іконку , користувач має можливість скачати будь-яку виставку у форматі PDF. Якщо «клацнути» курсором на обкладинку чи назву образу того чи іншого документа, користувач перенаправляється на відповідну сторінку ЕК НБУВ, де розміщено: бібліографічний опис документа, рубрикатор НБУВ, тематична рубрика документа, додаткові точки доступу до видання; також можна збільшити обкладинку для комфортнішого перегляду.

ЕВНН до фонду НБУВ можна переглядати як у вільному, так і локальному інтернет-доступі (наприклад, з комп'ютерів у читальних залах).

ЕВНН до фонду НБУВ вирішує такі завдання:

- розкриває галузевий зміст фонду НБУВ згідно з інформаційними запитами користувачів;
- сприяє задоволенню наукових, освітніх, навчальних та інших потреб користувачів;
- презентує в електронному вигляді нові галузеві друковані видання, що надійшли до фонду НБУВ;
- привертає увагу до ексклюзивних та найцікавіших видань;
- розширює активну читацьку аудиторію;
- надає інформаційну підтримку системі наукових комунікацій;
- популяризує фонди НБУВ.

Інформаційна структура ЄВНН до фонду НБУВ розроблена за критеріями:

- актуальності;
- унікальності;
- повноти інформаційного наповнення;
- доступності;
- пошукових можливостей;
- регулярності та своєчасності оновлення;
- комфортності читацького сприйняття;
- наявності зворотного зв'язку.

Технологічний процес організації ЄВНН до фонду НБУВ має покроковий механізм та містить два етапи: підготовчий та цифровий. Обидва етапи складаються з низки послідовних процесів.

Підготовчий етап передбачає:

- відбір актуальних друкованих документів за галузевим напрямом;
- добір друкованих документів з книжкових полиць;
- перегляд, аналіз та групування відібраних друкованих документів за алфавітом та галузевим напрямом;
- застосування додаткових елементів: фактографічної довідки про автора, списку додаткової літератури тощо (за необхідності);
- обрання засобів художнього представлення друкованих документів (кольорової обкладинки, ілюстрації, розкритої книги тощо)

Цифровий етап передбачає:

- сканування кольорових обкладинок (ілюстрацій) відібраних друкованих документів у форматі графічного редактора JPG;
- сканування за допомогою комп'ютерної програми Abbeey FineReader анотацій відібраних друкованих документів. У випадку їх відсутності – сканування змісту, вступу або фрагментів тексту друкованих документів;
- створення бібліографічного опису відібраних друкованих документів за алфавітом у форматі текстового редактора Microsoft Office Word з шифрами фонду НБУВ;
- виділення за допомогою різних шрифтів текстового редактора Microsoft Office Word (жирний шрифт, курсив, підкреслення тощо) – ключових положень тексту;
- добір (за потреби) звукового (музичного) супроводу;
- обрання дизайнерських та естетичних прийомів розміщення електронних документів (кольорової гами тощо);
- перегляд та редагування організованої ЄВНН до фонду НБУВ.

Технологічний процес організації ЕВНН до фонду НБУВ наочно демонструє блок-схема.

Узагальнюючи основні властивості ЕВНН, зауважимо:

- первинною їхньою основою є наявний бібліотечний інформаційний ресурс;

- метою організації – об'єднання інформаційних масивів за певними ознаками для оперативного задоволення потреб користувачів;
- результатом організації є забезпечення суспільного обміну набутими інформаційними продуктами.

Ресурс є важливим інформаційним джерелом бібліотечних наукових комунікацій.

Організовані та представлені на порталі НБУВ ЄВНН можуть бути використані у онлайн-маркетингових дослідженнях з вивчення ефективності у процесі дистанційного бібліотечно-інформаційного обслуговування.

Отримавши інтернет-втілення, бібліотечна виставкова діяльність, зокрема, організація ЄВНН до фонду НБУВ, підвищує оперативність бібліотечно-інформаційного обслуговування, збільшує аудиторію, розширює коло доступності сервісних послуг для віддалених користувачів. З іншого боку, організація ЄВНН до фонду НБУВ підвищує інформаційний потенціал бібліотечного фонду, сприяє його активному розкриттю, стимулює до використання.

Білько Є. М.,
молодша наукова співробітниця НБУВ

**Надходження книжкових видань наукових установ
Національної академії наук України до фондів
Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського у 2018–2019 рр.**

Як провідна наукова організація України Національна академія наук України щорічно виконує державне замовлення на підготовку і випуск видавничої продукції за двома соціально важливими напрямками – «Енциклопедичні видання» і «Наукові видання». За ініціативою Науково-видавничої ради НАН України та двох академічних видавництв відкрито постійно діючі видавничі проекти: «Наукова книга», «Наукові переклади», «Наука для всіх», «Програма підтримки журналів НАН України», «Наукова книга. Молоді вчені» і «Українська наукова книга іноземною мовою».

Підготовку цих проектів розподілено між академічними видавництвами «Наукова думка» і ВД «Академперіодика», які щороку разом випускають близько 15% всієї видавничої продукції НАН України. Решту готують наукові установи НАН України власними силами або зі залученням сторонніх видавництв. Потрібно відмітити, що останніми роками зростає кількість книжкових видань випущених спеціалізованими науковими видавництвами за кордоном, нині такі книжки становлять понад 20% від загальної кількості всієї друкованої продукції НАН України.

Комплектування фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського книжковими виданнями наукових установ НАН України залишається досить важливим та актуальним, оскільки НБУВ – це культурний, освітній та науково-інформаційний центр, що забезпечує максимально повне формування вітчизняних документно-інформаційних ресурсів, зберігає та гарантує їхню загальнодоступність.

Науково-видавнича рада Національної академії наук України на підставі річних звітів наукових установ НАН України та контрольних примірників видань з 2004 р. готує щорічний «Анотований каталог книжкових видань». До каталогу включено бібліографічні описи книжкових видань, які було випущено продовж року: наукові монографії,

збірники наукових праць, словникові, довідкові, енциклопедичні, науково-популярні, навчальні видання. Щорічні анотовані каталоги книжкових видань дають можливість отримати повну картину з питань видавничої діяльності НАН України, здійснити аналіз надходжень та виявити прогалини у комплектуванні.

За цими каталогами проводиться дослідження щодо повноти формування документного потоку наукових видань, аналіз структури і його наповнення, виявляються фактори, що впливають на повноту комплектування зазначених видань. Так, за останні два роки зросла кількість наукових установ НАН України, задіяних у видавничій діяльності і, відповідно, кількість назв підготовлених видань: у 2018 р. 137 наукових установ видали 907 назв, у 2019 р. 142 установи – 936 назв книжкових видань. Усього за період 2018–2019 рр. науковими установами НАН України було підготовлено 1843 назви книжкових видань, з них 1136 назв було надіслано до фондів НБУВ, що становить 62% від загальної кількості назв, виданих за цей період науковими установами.

Треба відмітити, що з 2018 р. простежується позитивна тенденція зростання кількості наукових установ НАН України, які надіслали обов'язковий примірник своїх видань до фондів НБУВ обсягом понад 50% – з 58 установ (2018 р.) до 61 (2019 р.). З 2018 р. зростає кількість наукових установ, які надсилають ОП своїх видань у повному обсязі (100%): з 24 (2018 р.) до 43 установ (2019 р.). Продовж цього періоду зменшилась кількість наукових установ, які взагалі не надсилають свої видання: з 25 установ (2018 р.) до 16 (2019 р.).

Серед установ, які надіслали ОП своїх видань продовж 2018–2019 рр. у повному обсязі, зокрема: Західний науковий центр НАН України та МОН України, Міжнародний центр астрономічних та медико-екологічних досліджень НАН України, ДНУ «Київський академічний університет» НАН України та МОН України, Український комітет славістів, Інститут прикладної математики НАН України, Інститут програмних систем НАН України, Інститут фізики напівпровідників імені В. Є. Лашкарьова НАН України, Інститут фізики конденсованих систем НАН України, ДУ «Науковий гідрофізіологічний центр НАН України», Інститут прикладної фізики НАН України, Інститут молекулярної біології та генетики НАН України, Інститут економіко-правових досліджень НАН України, Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» НАН України, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України та інші.

**Основні показники видавничої діяльності наукових установ
НАН України та надходження наукових видань до фондів
НБУВ у 2018–2019 рр.**

Рік	Кіл-ть НУ НАН України	Видано (назв)	Надійшло до НБУВ (назв)	Надходження 100% (кіл-ть установ)	Надход- ження понад 50% (кіл-ть установ)	Надходження до 50% (кіл-ть установ)	0%
2018	137	907	533	24	58	30	25
2019	142	936	603	43	61	22	16

Збільшення надходжень обов'язкового примірника видань наукових установ НАН України до фондів НБУВ пов'язано також із загальним станом видавничої справи в країні. За даними Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» спостерігається збільшення кількісних показників випуску книжкових наукових видань: у 2018 р. видано 4687 назв наукових видань, у 2019 р. – 4786 назв.

Дослідження причин, за яких до НБУВ не надійшла певна кількість книжок, дало можливість зробити висновок, що переважну кількість становлять видання, які було надруковано за кордоном або за власний кошт співробітників наукових установ НАН України. На жаль, відсутність цих цінних та важливих для вітчизняної науки видань призводить до лакун у фондах як бібліотек наукових установ, так і НБУВ.

Досить вагомим чинником, що впливає на повноту формування документного потоку наукових видань, є терміни виходу з друку видань, які відображені у друкованих каталогах. Досить високий відсоток таких видань надходить до фондів НБУВ зі запізненням від одного до двох років. Тому при перевірці (зазвичай повторній) щодо наявності зазначених видань в електронному каталозі НБУВ виявляється їхня відсутність у фондах Бібліотеки.

У 2020 р. на роботі наукових установ НАН України не могла не позначитися ситуація, яка склалася внаслідок епідемії, спричиненої пандемією COVID-19. Згідно зі вжитими протиепідемічними заходами в умовах карантину на території України, за розпорядженням Президії НАН України наукові установи було переведено на дистанційний режим роботи.

В умовах дистанційного роботи НБУВ провідні спеціалісти відділу комплектування бібліотечних фондів активно здійснювали всебічний моніторинг формування документного потоку академічних видань за анованими каталогами. Ефективність та повнота формування доку-

ментного потоку наукових видань значною мірою залежить від наполегливості фахівців НБУВ, у взаємодії зі співробітниками бібліотек наукових установ НАН України, видавництвами та авторами. З метою заповнення лакун у комплектуванні здійснюються наступні заходи: надсилаються листи з переліком недоотриманих видань на адресу наукової установи НАН України, надається інформація про відсутні видання за телефоном, а також встановлюються безпосередні контакти з редакціями наукових установ та завідувачами бібліотек. Робота у цьому напрямі ведеться систематично.

Багаторічне співробітництво НБУВ з науковими установами НАН України і набутий досвід сприяють скороченню лакун при комплектуванні ОП наукових видань і призводять до більш плідних результатів у досягненні повноти комплектування фондів як НБУВ, так і бібліотек наукових установ НАН України.

**III. ЗАКОНОДАВЧІ
ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ**

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести до Закону України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168 із наступними змінами) такі зміни:

1. У частині першій статті 1:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) базова мережа закладів культури - комплекс закладів культури, інших підприємств, установ, організацій, закладів освіти сфери культури державної та комунальної форм власності, діяльність яких спрямована на створення умов для забезпечення: розвитку творчості людини, професійної художньо-творчої самореалізації особистості та отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва; підготовки кадрів у сфері культури; збирання, збереження, використання і поширення інформації про матеріальні та духовні культурні цінності, наукові розробки; цілісності культурного простору України, доступності національного культурного надбання; дотримання прав громадян у сфері культури»;

2) доповнити пунктами 1-1, 3-1, 5-1, 6-1 такого змісту:

«1-1) базовий набір культурних послуг - перелік, зміст та обсяг культурних послуг, які обов'язково мають надаватися жителям територіальної громади для забезпечення доступу до читання та інформації, музейних предметів, кінофільмів, можливостей для творчого самовираження, мистецької освіти»;

«3-1) державна політика у сфері культури - нормативно-правова, регуляторна (адміністративна, економічна, фінансова) та публічна діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, спрямована на забезпечення культурних потреб громадян відповідно до пріоритетів суспільного розвитку»;

«5-1) заклад освіти сфери культури - юридична особа, що забезпечує здобуття мистецької освіти та/або підготовку кадрів у сферах культури та мистецтв»;

«6-1) культурна послуга - дії фізичних та/або юридичних осіб, які проводять культурну діяльність, спрямовані на задоволення ку-

льтурних, інтелектуальних потреб людини, забезпечення творчого, духовного розвитку особистості, що мають визначену вартість та споживаються в процесі надання (виконання) цих дій».

У зв'язку з цим пункти 5-1, 5-2 вважати відповідно пунктами 5-2, 5-3;

3) пункт 10 виключити;

4) доповнити пунктом 11-1 такого змісту:

«11-1) мистецька освіта - спеціалізована освіта у сферах культури та мистецтв»;

5) пункт 21 викласти в такій редакції:

«21) творча діяльність - діяльність із створення, інтерпретації та виконання творів».

2. Абзац десятий пункту 1 частини другої статті 2 викласти в такій редакції:

«мистецької освіти та її науково-методичного забезпечення».

3. Статті 3 і 4 викласти в такій редакції:

Стаття 3. Основні засади державної політики у сфері культури

1. Основними засадами державної політики у сфері культури є:

визнання культури одним з основних факторів самобутності Українського народу - громадян України всіх національностей (далі - Український народ);

сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури;

захист і збереження культурної спадщини та культурних цінностей як основи національної культури, турбота про розвиток культури;

сприяння утвердженню гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті;

забезпечення свободи творчості та форм культурного самовираження, захист прав інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав;

гарантування прав громадян у сфері культури;

забезпечення доступності для кожного якісних культурних послуг;

інклюзивність;

створення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності мистецької освіти, задоволення культурних потреб Українського народу, розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залучення у сферу культури інвестицій, коштів від надання платних послуг,

благодійної діяльності, з інших не заборонених законодавством джерел; сприяння діяльності професійних творчих спілок та громадських організацій у сфері культури, активному функціонуванню державної мови в культурному просторі України, доступу громадян до культурних благ;

визначення естетичного виховання дітей та юнацтва пріоритетом розвитку культури;

забезпечення діяльності базової мережі закладів культури;

підтримка діяльності у сфері культури, пов'язаної з виготовленням і розповсюдженням електронних та друкованих засобів масової інформації, аудіо- та аудіовізуальної продукції, розробленням комп'ютерних технологій та підвищенням їх потенціалу для розширення доступу та залучення громадськості до діяльності у сфері культури тощо;

пропагування української національної культури у всій її різноманітності за кордоном та світового культурного надбання в Україні;

підтримка вітчизняного виробника у сфері культури;

стимулювання розвитку креативних індустрій та вироблення конкурентоспроможного креативного продукту;

забезпечення розвитку міжнародного культурного співробітництва;

формування страхового фонду документації про культурні цінності та документів на об'єкти культурної спадщини.

Стаття 4. Пріоритети державної політики у сфері культури

1. Пріоритетами державної політики у сфері культури є:

розвиток культури української нації, корінних народів та національних меншин України;

актуалізація ролі культури як системи цінностей, ресурсу для забезпечення сталого розвитку та консолідації суспільства;

посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалу культури;

охорона культурної спадщини та культурних цінностей, збереження, відтворення та охорона традиційного характеру середовища;

естетичне виховання громадян, передусім дітей та юнацтва;

розвиток мистецької освіти, кадрове забезпечення сфери культури;

автономія та самоврядування закладів культури та закладів освіти у сфері культури;

розширення та модернізація культурної інфраструктури села;

охорона, заохочення та підтримка культурного розмаїття як одного з найважливіших чинників сталого розвитку держави;

економічна (фінансова), територіальна (фізична), соціальна та інформаційна доступність якісних культурних послуг для кожного; створення, виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування, споживання, популяризація, збереження та використання культурних благ;

розвиток державно-приватного партнерства, залучення інвестицій у сферу культури;

забезпечення проведення досліджень у сфері культури;

підвищення престижності у суспільстві професій у сфері культури;

розвиток креативних індустрій.

2. Пріоритети державної політики у сфері культури визначаються:

стратегіями, концепціями, програмами у сфері культури, що розробляються і затверджуються згідно із законодавством;

щорічним посланням Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України та програмами діяльності Кабінету Міністрів України, схваленими Верховною Радою України, в яких враховуються аспекти розвитку культури;

завданнями з розвитку сфери культури, визначеними планами пріоритетних дій Кабінету Міністрів України.

Пріоритети державної політики у сфері культури враховуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у програмах соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

3. Стратегію розвитку культури та план заходів щодо її реалізації, які ґрунтуються на принципах послідовності, наступництва і безперервності державної політики у сфері культури, затверджує Кабінет Міністрів України один раз на п'ять років за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв".

4. Доповнити статтями 4-1 і 4-2 такого змісту:

Стаття 4-1. Моніторинг та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури

1. Моніторинг реалізації державної політики у сфері культури (далі - моніторинг) - це система регулярного спостереження, оцінювання та прогнозу динаміки кількісних і якісних змін у сфері культури.

Моніторинг здійснюється шляхом збирання, передавання, систематизації, збереження та аналізу інформації про стан сфери культури, прогнозування змін у цій сфері, розроблення рекомендацій для

інформаційно-аналітичного забезпечення управління, прийняття рішень щодо запобігання негативним змінам у сфері культури, формування державної політики у сфері культури на засадах сталого розвитку. Джерелами даних моніторингу є статистична інформація, адміністративні дані, дані соціологічних та інших досліджень тощо.

2. Оцінювання реалізації державної політики у сфері культури - це вимірювання прямих ефектів, результативності та наслідків реалізації державної політики у сфері культури, програм розвитку, проектів, оцінювання впливу, а також надання рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень.

3. Суб'єктами моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури є:

на рівні адміністративно-територіальної одиниці - органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади;

на загальнодержавному рівні - центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері культури.

Порядок і методику здійснення моніторингу та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 4-2. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами

1. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами визначають:

базовий набір культурних послуг;

вимоги до ресурсного забезпечення базового набору культурних послуг;

показники та критерії оцінки якості надання культурних послуг.

Доступність культурної послуги визначається економічною (фінансовою), територіальною, фізичною, соціальною та інформаційною доступністю у необхідному для споживача вигляді з урахуванням зручного для отримувача місця, часу її надання.

Якість культурної послуги визначається сукупністю властивостей, що характеризують процес і результат її надання та обумовлюють здатність задовольнити певні потреби отримувача культурної послуги.

2. Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами, методику розрахунку собівартості базового набору культурних послуг, що надаються комунальними закладами культури,

затверджує Кабінет Міністрів України.

Показники та критерії оцінювання якості надання культурних послуг затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури».

5. Абзац десятий частини першої статті 6 викласти в такій редакції:
«здобуття мистецької освіти».

6. Частину другу статті 8 викласти в такій редакції:

«2. Діти дошкільного віку, учні, студенти, пенсіонери, особи з інвалідністю, інші категорії населення, визначені законом, мають право на відвідування державних та комунальних закладів культури, здобуття мистецької освіти на пільгових умовах, передбачених законодавством».

7. Частину третю статті 9 викласти в такій редакції:

«3. В Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури - театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництв, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, закладів освіти сфери культури, студій, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо».

8. У статті 12:

1) у частині першій:

абзац другий викласти в такій редакції:

«створення, виконання, тиражування, поширення (розповсюдження шляхом продажу, публічної демонстрації, публічного показу, публічного сповіщення, надання доступу тощо) та популяризація творів літератури і мистецтва»;

доповнити абзацами шостим і сьомим такого змісту:

«вироблення креативного продукту;

навчання різним видам мистецтв та підготовка кадрів для сфери культури»;

2) абзац дев'ятої частини другої викласти в такій редакції:

«заклади культури, заклади освіти сфери культури, а також підприємства, установи та організації всіх форм власності, статuti (положення) яких передбачають провадження діяльності у сфері культури».

9. Частину третю статті 14 викласти в такій редакції:

«3. У випадках, встановлених законом, або відповідно до стратегії розвитку культури фінансова підтримка суспільно важливих культурно-

мистецьких заходів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, і центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах культури та мистецтв, відповідно до закону».

10. У частині першій статті 19:

1) абзац перший викласти в такій редакції:

«1. Заклади культури різних організаційно-правових форм господарювання і форм власності утворюються та провадять діяльність відповідно до законодавства та цілей, передбачених їхніми статутами (положеннями)»;

абзац другий виключити.

11. У статті 22:

1) частину першу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«забезпечення територіальної доступності для населення закладів культури, закладів освіти сфери культури, що надають базовий набір культурних послуг, враховуючи потреби та права у сфері культури усіх категорій населення»;

2) частини другу і третю викласти в такій редакції:

«2. Базова мережа закладів культури формується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з дотриманням вимог державних соціальних нормативів у сфері обслуговування закладами культури, передбачених Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», та мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами.

Виключення закладу з базової мережі закладів культури допускається за умови, що надання населенню культурних послуг забезпечить інший заклад культури чи заклад освіти сфери культури в межах відповідної територіальної громади з дотриманням вимог щодо доступності та якості культурних послуг та за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв.

Порядок формування базової мережі закладів культури визначає Кабінет Міністрів України. Існуючі заклади культури та заклади освіти сфери культури автоматично включаються до базової мережі закладів культури.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, визначає перспективи та напрями розвитку і зміст мистецької освіти.

Для системного методичного, навчально-методичного, науково-методичного супроводу та актуалізації змісту мистецької освіти, забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників закладів освіти сфери культури органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування виходячи з потреб регіонів/населених пунктів можуть утворювати методичні установи/методичні відділи мистецької освіти. Типове положення про методичну установу/методичний відділ мистецької освіти затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв»;

3) частину четверту виключити.

12. У статті 23:

1) частини першу і другу викласти в такій редакції:

«1. До базової мережі закладів культури загальнодержавного рівня належать державні, у тому числі національні, заклади культури (бібліотеки, музеї, архіви, галереї, заповідники, цирку, театри, філармонії, музичні колективи і ансамблі, культурно-інформаційні та культурно-просвітницькі центри, кіностудії, художні галереї, виставки національного (загальнодержавного) значення тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти).

2. До базової мережі закладів у сфері культури місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, виставкові зали, театри, філармонії, концертні організації, мистецькі колективи, кінотеатри, кіновідеопрокатні підприємства, об'єднання, палаци і будинки культури, інші клубні заклади, студії, центри народної творчості, центри народної культури, центри культурних послуг, парки культури та відпочинку тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти).

З метою наближення місця надання культурних послуг до місця проживання громадян у населених пунктах можуть утворюватися філії закладів культури»;

2) доповнити частинами третьою і четвертою такого змісту:

«3. Переліки закладів базової мережі закладів культури затверджують:

щодо базової мережі загальнодержавного рівня - центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать такі заклади;

щодо базової мережі місцевого рівня - місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, на підставі отриманих від інших центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування переліків закладів культури, закладів освіти сфери культури складає і підтримує в актуальному стані зведений перелік закладів, включених до базової мережі закладів культури, та оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.

4. З метою створення умов для забезпечення населення культурними послугами, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів і матеріально-технічної бази закладів культури базової мережі місцевого рівня, їх модернізації за рішенням ради відповідної територіальної громади або спільним рішенням рад суміжних територіальних громад може бути утворений центр культурних послуг.

Центр культурних послуг - це багатофункціональний заклад культури, що має зручне розташування для відвідування жителями територіальної громади/суміжних територіальних громад, забезпечений кваліфікованими кадрами, має сучасну матеріально-технічну базу та спроможний забезпечувати надання комплексу культурних послуг, консультаційної, інформаційної допомоги, доступ до користування приміщеннями та обладнанням для творчості, неформального навчання та спілкування жителів територіальної громади з урахуванням чисельності, вікового, статевого, національного, соціального, професійного складу населення, мінімальних стандартів забезпечення населення культурними послугами.

Напрями роботи центру культурних послуг формуються згідно з потребами та інтересами жителів територіальної громади/суміжних територіальних громад.

Методичні рекомендації щодо організації функціонування центру культурних послуг затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв».

13. Статтю 24 виключити.

14. У статті 26:

1) назву викласти в такій редакції:

«Стаття 26. Фінансово-господарська діяльність закладів культури»;

2) у частині першій:

абзаци третій - шостий замінити шістьма новими абзацами такого змісту:

«кошти, що надходять від господарської діяльності;
кошти, одержані від надання платних послуг згідно з основною діяльністю закладів культури;
доходи від реалізації в установленому порядку майна, надання в оренду майна;

кошти, одержані за роботи (послуги), виконані (надані) закладом культури на замовлення підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

благодійні внески, добровільні пожертвування, дарунки у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержані від фізичних та юридичних осіб;

гранти вітчизняних і міжнародних організацій».

У зв'язку з цим абзаци сьомий - дванадцятий вважати відповідно абзацами дев'ятим - чотирнадцятим;

абзац чотирнадцятий викласти в такій редакції:

«У разі одержання державними і комунальними закладами культури коштів від надання платних послуг та коштів з інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, бюджетні асигнування не зменшуються та протягом бюджетного періоду не підлягають вилученню, крім випадків, передбачених законом»;

доповнити абзацом п'ятнадцятим такого змісту:

«Державні і комунальні заклади культури мають право самостійно розпоряджатися надходженнями, одержаними від надання платних послуг та з інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, з метою провадження діяльності, передбаченої установчими документами»;

3) абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

«Приватні заклади культури фінансуються їх засновниками та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством»;

4) доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Фінансування надання базового набору культурних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, а також з інших джерел, не заборонених законодавством».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити введення в дію нормативно-правових актів, що ви-

пливають з цього Закону, одночасно із набранням ним чинності;

2) підготувати пропозиції щодо запровадження культурної субвенції з державного бюджету для фінансування надання базового набору культурних послуг та внести їх на розгляд Верховної Ради України;

3) вжити заходів щодо утворення бюджетної установи, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, зі сприяння розвитку креативних індустрій та виробленню креативного продукту, внести на розгляд Верховної Ради України проект закону, який визначатиме особливості діяльності такої установи;

4) у 2022 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України

В. Зеленський

м. Київ

29 квітня 2021 року

№ 1432-IX

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму

{Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 153/2021 від 09.04.2021}

З метою сприяння розвитку культурного потенціалу України, збереження, популяризації та ефективного використання національного культурного надбання, створення умов для туристичної привабливості об'єктів культурної спадщини, підтримки креативних індустрій

П О С Т А Н О В Л Я Ю :

1. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити розроблення та реалізацію в рамках програми «Велике будівництво» заходів, спрямованих на збереження культурної спадщини об'єктів культурного призначення та розвиток культурного потенціалу України, передбачивши, зокрема:

{Абзац перший пункту 1 статті 1 із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 153/2021 від 09.04.2021}

а) за напрямом з охорони, відродження та ефективного використання об'єктів культурної спадщини заходи щодо:

розроблення та затвердження порядку відбору проектів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт стосовно пам'яток культурної спадщини, у тому числі замків, інших фортифікаційних, оборонних, палацово-паркових комплексів, проектів із реконструкції, будівництва, благоустрою інших об'єктів культурного призначення, які будуть реалізовані в рамках програми «Велике будівництво», сприяння розробленню необхідної проектної та іншої документації та проведенню робіт із консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування відповідних об'єктів;

{Абзац третій пункту 1 статті 1 в редакції Указу Президента № 153/2021 від 09.04.2021}

розроблення та затвердження у складі генеральних планів населених пунктів, внесених до Списку історичних населених місць України, на території яких розташовані об'єкти культурної спадщини, проектів

ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт, які будуть реалізовуватися за відповідним напрямом;

розроблення та затвердження науково-проектної документації із визначення меж і режимів використання буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини, планів управління об'єктами всесвітньої спадщини;

забезпечення належної підготовки документів щодо номінування об'єктів культурної спадщини для внесення їх до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;

активізації діяльності з повернення культурних цінностей, незаконно вивезених, евакуйованих з території України під час воєн і збройних конфліктів, а також тимчасово вивезених і неповернутих;

забезпечення функціонування інформаційного ресурсу щодо об'єктів культурної спадщини і культурних цінностей та формування національної інфраструктури даних про такі об'єкти та цінності;

забезпечення підготовки фахівців з реставрації пам'яток нерухомої культурної спадщини, опрацювавши питання щодо включення відповідної спеціальності до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в галузі знань «Архітектура та будівництво»;

б) за напрямом з розбудови сучасної туристичної інфраструктури України заходи щодо:

опрацювання питання щодо розроблення та затвердження державної цільової програми, спрямованої на розвиток сфери туризму в Україні, створення сучасної туристичної інфраструктури;

сприяння залученню інвестицій та реалізації інвестиційних проектів у сфері туризму;

здійснення маркетингових досліджень щодо сучасних тенденцій розвитку ринку туристичних послуг;

запровадження в рамках розвитку туризму програм з мобільності молоді та підтримки подорожей літніх людей;

здійснення моніторингу та аналізу показників надходжень бюджету від сфери туризму в Україні для визначення перспективних шляхів розвитку цієї сфери;

актуалізації показників збору статистичної інформації про внутрішній та в'їзний туризм, удосконалення механізмів обробки такої інформації;

сприяння проведенню міжнародних заходів у сфері розвитку туризму в Україні;

промоції туристичного потенціалу України у світі, зокрема шляхом створення багатомовного порталу про туристичні дестинації, об'єкти культурної спадщини України;

реалізації на базі культурно-інформаційних центрів у складі закордонних дипломатичних установ України культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на промоцію української культури у світі, зокрема щодо об'єктів культурної спадщини, потенціалу туристичної інфраструктури України;

забезпечення інформаційного висвітлення історій успіху з реалізації в Україні проєктів з модернізації та розбудови об'єктів культурної та туристичної інфраструктури;

в) за напрямом зі сприяння розвитку креативних індустрій заходи щодо:

опрацювання питання щодо розроблення та затвердження державної цільової програми з розвитку народних художніх промислів України;

актуалізації стратегічних планів з розвитку державних кіностудій;

реалізації на умовах державно-приватного партнерства проєкту «Будинок музики», вирішення питання щодо розміщення такого закладу;

запровадження нових моделей діяльності закладів культури, зокрема як поліфункціональних центрів культурних послуг та креативних хабів;

2) ужити в установленому порядку заходів щодо удосконалення механізмів фінансування сфери культури, у тому числі щодо запровадження нових підходів до умов оплати праці працівників культури з урахуванням показників результативності, ефективності та якості;

3) опрацювати в установленому порядку питання щодо:

залучення додаткових джерел фінансування сфери культури, збільшення, починаючи з 2021 року, видатків на її фінансування відповідно до обґрунтованих потреб з метою стабілізації та забезпечення сталого розвитку;

можливості фінансування проєктів розвитку культурної інфраструктури за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку;

визначення особливостей здійснення державно-приватного партнерства у сфері культури, туризму, управління пам'ятками культурної спадщини;

створення сприятливих умов для розвитку туристичних дестинацій України, їх популяризації на світовому туристичному ринку;

актуалізації положень законів України «Про культуру», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про кінематографію»,

«Про державну підтримку кінематографії в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про туризм», «Про народні художні промисли», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України відповідні законопроекти;

4) вирішити в установленому порядку питання щодо фінансування заходів, передбачених цим Указом;

5) щопівроку інформувати про стан виконання цього Указу.

2. Обласним, Київській міській державним адміністраціям актуалізувати регіональні стратегії розвитку, зокрема в частині цілей і завдань у сфері культури і туризму.

3. Рекомендувати органам місцевого самоврядування передбачати в місцевих бюджетах видатки на реалізацію заходів у сфері культури і туризму відповідно до обґрунтованих потреб.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В. Зеленський

м. Київ
18 серпня 2020 року
№ 329/2020

**УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

Про деякі питання підтримки розвитку освіти, науки та спорту

1. Утворити Раду Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту як консультативно-дорадчий орган при Президентові України.

2. Затвердити Положення про Раду Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту (додається).

3. Внести зміни до таких Указів Президента України:

1) у статті 1 Указу Президента України від 6 листопада 2018 року № 357 «Про Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту» (зі змінами, внесеними Указом від 28 вересня 2019 року № 718): абзаци шостий і сьомий викласти в такій редакції:

«заохочення молоді за досягнення в освітній діяльності (у тому числі учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищі результати, переможців всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, переможців міжнародних учнівських олімпіад з навчальних предметів), а також у науковій та спортивній діяльності;

реалізації проектів, у тому числі проектів інноваційних освітніх технологій та цифрової трансформації, у сферах освіти, науки та спорту»;

2) абзаци другий і п'ятий статті 2, статтю 3 Указу Президента України від 28 вересня 2019 року № 718 «Про внесення змін до Указу Президента України від 6 листопада 2018 року № 357» виключити.

4. Кабінету Міністрів України:

1) розробити та внести у місячний строк проект Положення про порядок надання підтримки із Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту;

2) визначити порядок виплати стипендій, грантів, премій, призначених із Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту;

3) опрацювати питання щодо створення та ведення реєстру проектів у сферах освіти, науки та спорту, що реалізуються із Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту, у формі відкритих даних відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
2 червня 2021 року
№ 223/2021

В. Зеленський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Указом Президента України
від 2 червня 2021 року № 223/2021

ПОЛОЖЕННЯ
про Раду Фонду Президента України
з підтримки освіти, науки та спорту

1. Рада Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту (далі – Рада) є консультативно-дорадчим органом при Президентові України.

2. Рада у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, міжнародними договорами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також цим Положенням.

3. Основним завданням Ради є підготовка та внесення Президентові України пропозицій щодо надання підтримки із Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту (далі – Фонд Президента України) для:

продовження навчання молоді за програмами підготовки магістрів, докторів філософії та докторів наук у провідних вітчизняних закладах вищої освіти та наукових установах і за кордоном;

стажування молоді у провідних іноземних закладах вищої освіти та наукових установах;

участі молоді в міжнародних науково-практичних семінарах і конференціях;

залучення науково-педагогічних і наукових працівників іноземних закладів вищої освіти та наукових установ, відомих громадських діячів для участі в науково-педагогічній і науковій роботі у закладах вищої освіти, наукових установах України;

заохочення молоді за досягнення в освітній діяльності (у тому числі учасників зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищі результати, переможців всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, переможців міжнародних учнівських олімпіад з навчальних предметів), а також у науковій та спортивній діяльності;

реалізації проектів, у тому числі проектів інноваційних освітніх технологій та цифрової трансформації, у сферах освіти, науки та спорту.

4. Рада для здійснення покладеного на неї завдання:

1) визначає перелік пріоритетних спеціальностей і перелік провідних вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти і наукових установ, для продовження навчання та стажування в яких може надаватися підтримка із Фонду Президента України;

2) визначає перелік пріоритетних напрямів реалізації проектів, у тому числі проектів інноваційних освітніх технологій та цифрової трансформації, у сферах освіти, науки та спорту, підтримка яких може здійснюватися із Фонду Президента України, та розглядає пропозиції щодо таких проектів;

3) розглядає пропозиції щодо надання підтримки із Фонду Президента України для участі молоді в міжнародних науково-практичних семінарах і конференціях, залучення науково-педагогічних і наукових працівників іноземних закладів вищої освіти та наукових установ, відомих громадських діячів для участі в науково-педагогічній і науковій роботі у закладах вищої освіти, наукових установах України, а також для заохочення молоді за досягнення в освітній, науковій та спортивній діяльності, крім питань щодо призначення та виплати стипендій Президента України учасникам зовнішнього незалежного оцінювання, які отримали найвищі результати, та премій Президента України для переможців всеукраїнських і міжнародних учнівських олімпіад з навчальних предметів;

4) приймає рішення про оголошення та проведення конкурсного відбору для одержання підтримки із Фонду Президента України, розглядає кандидатури претендентів, приймає рішення про визначення переможців конкурсу, вносить Президентові України пропозиції щодо кандидатур для призначення стипендій, надання грантів, присудження премій разом з проектами відповідних указів;

5) розглядає пропозиції щодо реалізації проектів у сферах освіти, науки та спорту, підтримка яких може здійснюватися із Фонду Президента України;

6) вносить у разі потреби в установленому порядку пропозиції щодо удосконалення Положення про порядок надання підтримки із Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту;

7) приймає рішення про затвердження регламенту Ради, яким визначається порядок її роботи, а також утворених нею робочих, експертних груп;

8) приймає рішення про створення робочих, експертних груп, залучення в установленому порядку до роботи в таких групах представників державних органів, органів місцевого самоврядування, працівників підприємств, установ, організацій, а також вітчизняних та іноземних експертів з відповідних питань;

9) аналізує та узагальнює досвід і досягнення в освіті, науці та спорті осіб, яким призначено стипендії та надано гранти з Фонду Президента України, сприяє висвітленню такого досвіду і досягнень в засобах масової інформації, бере в установленому порядку участь у інформаційно-просвітницькій діяльності;

10) запитує та одержує в установленому порядку від державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на Раду завдань;

11) заслуховує на засіданнях Ради претендентів, які беруть участь у конкурсі чи доборі на здобуття стипендій та грантів, осіб, висунутих на присудження премій, залучає в установленому порядку до обговорення відповідних питань, розгляду внесених документів, матеріалів представників державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій, а також вітчизняних та іноземних експертів.

5. Рада у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, а також із закладами вищої освіти, науковими установами, Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Національним фондом досліджень України, підприємствами, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями, а також з міжнародними організаціями та іншими представниками заінтересованих сторін у сфері освіти, науки та спорту.

6. Рада утворюється у складі голови та інших членів Ради, які беруть участь у її роботі на громадських засадах.

Головою Ради може бути особа, яка є фахівцем у сфері освіти, науки та/або фізичної культури і спорту, має бездоганну ділову репутацію та високий суспільний авторитет, вільно володіє державною мовою та іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи.

Членами Ради можуть бути особи, які є фахівцями з досвідом роботи у сферах освіти, науки та/або фізичної культури і спорту, мають бездоганну ділову репутацію, високий суспільний авторитет.

До складу Ради за посадою входять Міністр освіти і науки України, Міністр молоді та спорту України, голова Національного фонду досліджень України, Заступник Керівника Офісу Президента України, до відання якого віднесено питання внутрішньої та гуманітарної політики.

Члени Кабінету Міністрів України входять до складу Ради за погодженням із Прем'єр-міністром України.

Персональний склад Ради затверджує Президент України.

7. Голова Ради:

організовує роботу Ради;

скиликає засідання Ради, визначає їх порядок денний та головує на засіданнях Ради;

представляє Раду у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями;

забезпечує організацію проведення заходів з оголошення переможців конкурсу, яким відповідним указом Президента України надається підтримка із Фонду Президента України;

забезпечує інформування громадськості про діяльність Ради та проекти, реалізовані за підтримки Фонду Президента України.

8. Основною формою роботи Ради є засідання.

Головує на засіданнях голова Ради, а у разі його відсутності – один із членів Ради, визначений головою Ради.

Засідання Ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин від її складу. Засідання Ради проводяться за потреби, але не менше чотирьох разів на рік.

Засідання Ради за наявності технічних засобів може бути проведено дистанційно в режимі відеоконференції.

За результатами засідання Ради оформлюється протокол, який підписує головуючий на засіданні.

9. Рішення Ради приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів присутніх на засіданні членів Ради. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

10. Голова Ради, члени Ради, експерти, які залучаються до проведення конкурсного відбору претендентів для надання підтримки із Фонду Президента України, зобов'язані повідомити про конфлікт інтересів, що виник під час такого конкурсного відбору, у порядку, визначеному Законом України "Про запобігання корупції". Особа, у якої наявний конфлікт інтересів, не може брати участь у розгляді відповідних питань допоки конфлікт інтересів не буде усунуто відповідно до законодавства.

11. Рада інформує громадськість про свою діяльність. Інформація про діяльність Ради, оголошення про проведення конкурсів, їх результати, відомості про переможців конкурсів розміщуються на вебсайті Офіційного інтернет-представництва Президента України.

12. Організаційно-технічне забезпечення діяльності Ради здійснюється структурним підрозділом Офісу Президента України та Державним управлінням справами (в межах компетенції).

Керівник Офісу Президента України

А. ЄРМАК

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

від 2 грудня 2020 р. № 1183

Київ

Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, що не є орендою

Відповідно до частини восьмої статті 2 Закону України “Про оренду державного та комунального майна” Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити перелік платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, що не є орендою, що додається.

Прем'єр-міністр України**Д.ШМИГАЛЬ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2 грудня 2020 р. № 1183

ПЕРЕЛІК

платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, що не є орендою

1. Проведення вистав, театральних, музичних, хореографічних постановок, циркових вистав; концертів, фестивалів, конкурсів, бенефісів, естрадних шоу, виставкових, освітніх та інших культурно-мистецьких заходів (проектів), демонстрація відео- і кінофільмів; інформаційно-масових, розважальних та інших заходів; виступів професійних мистецьких колективів, артистичних груп та окремих артистів (виконавців).

Розміщення рекламної продукції та рекламних конструкцій під час їх проведення.

2. Проведення занять у студіях, підготовчих групах, групах раннього естетичного розвитку, творчих школах та об'єднаннях, секціях та мистецьких аматорських об'єднаннях, на курсах, у літературно-музичних вітальнях, ігрових кімнатах для дітей та гуртках, які безпосередньо організуються закладами культури, а також індивідуального стажування, підвищення кваліфікації, консультацій з питань збереження, дослідження, консервації та реставрації культурних цінностей в бібліотеках, музеях, архівах, спеціалізованих науково-дослідних установах, реставраційних, музейних, інших закладах культури.

3. Організація діяльності мистецьких аматорських об'єднань, у тому числі клубів за інтересами (художніх, технічних, природничо-наукових, колекційних, за професіями).

4. Розроблення оригінальних сценаріїв, проведення постановочної роботи і заходів за заявками юридичних та фізичних осіб.

5. Надання послуг з організації та/або проведення спектаклів, концертів колективів аматорської творчості.

6. Проведення театралізованих свят, фестивалів, конкурсів, спортивно-розважальних, оздоровчих, обрядових заходів, виставок книг і творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва.

7. Надання послуг з організації та/або проведення культурно-масових та наукових заходів, професійних та корпоративних свят, міжнародних симпозіумів, форумів, науково-практичних конференцій, біс-

нале, пленерів, конкурсів, навчальних заходів (семінарів, майстер-класів, тренінгів, творчих лабораторій та майстерень), семінарів, семінарів-практикумів, зборів, концертів, фестивалів, виставок, вистав та інших культурно-мистецьких заходів (проектів).

8. Показ слайд-фільмів, кінопрограм, лазерних шоу.

9. Виготовлення та продаж у неспеціалізованих магазинах (кіосках, лотках), через електронні системи продажу видань про фонди і діяльність бібліотек, музеїв, картинних галерей, виставкових залів, заповідників, реставраційних та інших закладів культури, довідково-бібліографічних та інформаційних продуктів (в електронній формі - компакт-дисків), репродукцій, наборів листівок, афіш, плакатів (у тому числі із зображенням творів мистецтв, пам'яток літератури, нотними виданнями), а також сувенірних виробів, значків, виробів народних промислів, декоративно-ужиткового, образотворчого мистецтва та фотомистецтва тощо.

10. Проведення фото-, відео- і кінозйомок приміщень та інтер'єрів бібліотек, музеїв та заповідників, територій та об'єктів музейних закладів, окремих експонатів, експозицій, окремих сторінок документів з бібліотечних, музейних та архівних фондів, а також у приміщеннях та на території закладів культури за заявками юридичних та фізичних осіб.

11. Обслуговування екскурсійних груп і окремих відвідувачів на територіях та у приміщеннях заповідників, музеїв, бібліотек, театральновидовищних закладів, інших закладів культури під час огляду експозицій, виставок тощо.

12. Відвідування заповідників, музеїв та виставок.

13. Формування бібліографічних списків для курсових, дипломних та наукових робіт, каталогів для особистих бібліотек і бібліотек підприємств, установ та організацій.

Підготовка та надання письмових тематичних, фактографічних, аналітичних, адресно-бібліографічних та інших довідок для фізичних та юридичних осіб.

Користування міжбібліотечним абонементом (компенсування поштових витрат), доставка документів, у тому числі електронна.

Надання послуг з оформлення (комплектування) реєстраційно-облікових документів користувачів бібліотек (квитків, формулярів тощо).

Продовження строку користування документами, резервування документів, нічний абонемент.

Інформаційно-бібліотечне обслуговування підприємств, установ та організацій.

Роздрукування інформації з електронних носіїв, ламінування документів.

Експонування рекламних матеріалів юридичних та фізичних осіб у приміщеннях або на веб-сайтах закладів культури.

Продаж документів з фондів бібліотек, що списуються та підлягають утилізації, фізичним та юридичним особам.

14. Проведення наукової та мистецтвознавчої експертизи, у тому числі виїзної, дослідження, обстеження, атрибуція культурних цінностей (для юридичних та фізичних осіб) та тих, що в установленому порядку ввозяться або вивозяться через державний кордон, підготовка та надання історичних, мистецтвознавчих, аналітичних висновків, довідок та іншої інформації.

15. Розроблення та оформлення інтер'єрів, дизайнерське оздоблення виставкових стендів, створення та оформлення музейних експозицій, розроблення тематико-експозиційних планів музеїв.

16. Ремонт, налаштування і налагодження музичних інструментів, звуко-, світло- та відеоапаратури.

17. Ремонт, реставрація, консервація, атрибуція творів (виробів) образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва, рукописів, документів, друкованих видань, інших культурних цінностей на замовлення для юридичних та фізичних осіб.

Надання послуг з тимчасового зберігання в музеях, заповідниках, інших музейних закладах культурних цінностей, музейних предметів, предметів музейного значення, що перебувають у власності, користуванні юридичних та фізичних осіб, після проведення обстежень, досліджень, консерваційно-реставраційних заходів.

Проектування, оформлення, виготовлення спеціальних конструкцій, оздоблення для зберігання, експонування, транспортування культурних цінностей, проведення палітурних, брошурувальних робіт.

Пакування культурних цінностей.

18. Обстеження, дослідження, ремонт, реставрація, консервація, реабілітація, музеєфікація, пристосування нерухомих об'єктів культурної спадщини.

Надання фізичним та юридичним особам письмових історичних, аналітичних, тематичних довідок, висновків щодо нерухомих об'єктів культурної спадщини.

Надання методичної допомоги, консультацій, підготовка висновків, рекомендацій, звітів з питань збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та рухомих предметів, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини.

Розроблення облікової документації на нерухомі об'єкти культурної спадщини.

Розроблення науково-проектної документації та підготовка рекомендацій щодо ремонту та реставрації нерухомих об'єктів культурної спадщини.

Рецензування науково-проектної та облікової документації щодо нерухомих об'єктів культурної спадщини.

19. Виготовлення, ремонт і реалізація майстернями та іншими виробничими підрозділами закладів культури обладнання атракціонів, музичних інструментів, меблів, реквізиту і бутафорії, сценічного обладнання, пошиття театральних, концертних костюмів, взуття, товарів широкого вжитку, квітів і квіткової продукції, надання гримерних і автотранспортних послуг, проведення столярних, слюсарних, будівельних, ремонтно-реставраційних та інших робіт.

20. Прокат музичних інструментів, культурно-спортивного і туристичного інвентарю, сценічних костюмів, взуття, театрального реквізиту.

21. Фотокопіювання, репродукування, ксерокопіювання, сканування, фотографування, мікрофільмування, мікрокопіювання, створення цифрових та тривимірних копій з книжок, брошур, газет, журналів, музейних предметів, предметів музейного значення, документів з фондів/архівів бібліотек, музеїв, реставраційних та інших закладів культури.

22. Виготовлення фонограм концертів і спектаклів, копій звукозапису музичних творів з фонотек закладів культури, надання послуг студій звуко- і відеозапису, трансляції вистав, концертів, виставкових, освітніх та інших культурно-мистецьких заходів (проектів) закладами культури за допомогою Інтернету.

23. Надання кейтерингових послуг з метою організації відпочинку і дозвілля громадян під час проведення культурно-масових та наукових заходів, професійних та корпоративних свят, міжнародних симпозіумів, форумів, науково-практичних конференцій, бієнале, пленерів, конкурсів, навчальних заходів (семінарів, майстер-класів, тренінгів, творчих лабораторій та майстерень), семінарів, семінарів-практикумів, зборів, концертів, фестивалів, виставок, вистав та інших культурно-мистецьких заходів (проектів).

24. Надання послуг, пов'язаних із створенням умов для організованого туризму, відпочинку (короткостроковий відпочинок (розбиття наметів і розкладення вогнищ у спеціально облаштованих та відведених для цього місцях, прогулянки на конях і поні, велосипедах, електромобілях, човнах тощо).

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 16 грудня 2020 р. № 1585-р
Київ

Про затвердження плану заходів з реалізації першого етапу (до 2022 року) Стратегії популяризації української мови до 2030 року “Сильна мова — успішна держава”

1. Затвердити план заходів з реалізації першого етапу (до 2022 року) Стратегії популяризації української мови до 2030 року “Сильна мова — успішна держава” (далі – план заходів), що додається.

2. Внести до розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 596 “Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року “Сильна мова — успішна держава” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 62, ст. 2159) зміни, що додаються.

3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській міській державним адміністраціям:

забезпечити виконання плану заходів у межах видатків, передбачених у державному і місцевих бюджетах на відповідний рік, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством;

подати до 15 березня 2022 р. Міністерству культури та інформаційної політики інформацію про стан виконання плану заходів.

4. Міністерству культури та інформаційної політики подати до 15 квітня 2022 р. Кабінетові Міністрів України інформацію про стан виконання плану заходів.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**РОЗПОРЯДЖЕННЯ**
від 3 березня 2021 р. № 167-р
Київ**Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації**

1. Схвалити Концепцію розвитку цифрових компетентностей, що додається.
2. Затвердити план заходів з реалізації Концепції розвитку цифрових компетентностей, що додається.
3. Повноваження з координації роботи з реалізації Концепції розвитку цифрових компетентностей покласти на Міністерство цифрової трансформації.
4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним та Київській міській державним адміністраціям забезпечити: виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів; подання Міністерству цифрової трансформації щопівроку до 25 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформації про стан виконання плану заходів.
5. Рекомендувати органам місцевого самоврядування під час розроблення власних програмних документів передбачати заходи, спрямовані на розвиток цифрових компетентностей.

Прем'єр-міністр України**Д.ШМИГАЛЬ**

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 3 березня 2021 р. № 167-р

КОНЦЕПЦІЯ **розвитку цифрових компетентностей**

Загальні положення

Із збільшенням темпів розвитку цифрових технологій, впровадженням інноваційних рішень у всіх сферах суспільного життя виникає необхідність у підвищенні якості підготовки працівників для створення можливості модернізації економіки країни відповідно до сучасних вимог.

Відсутність концептуальних засад формування державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян не дозволяє забезпечити розвиток усіх сфер суспільного життя відповідно до сучасних вимог, процесів глобальної цифровізації економіки, сфер життєдіяльності суспільства, які відбуваються у більшості країн світу.

Таким чином, виникає необхідність забезпечення готовності суспільства до таких процесів, опанування ним ключових комбінацій знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій (цифрова компетентність).

Так, цифровою компетентністю є динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій.

Законом України “Про освіту” визнано інформаційно-комунікаційну компетентність як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 67, ст. 2155), серед інших загальнодержавних викликів, що стримують розвиток регіонів і держави в цілому, визначено низький рівень цифровізації регіонів і цифрової обізнаності.

Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 “Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 81, ст. 2615), визначає інформаційно-комунікаційну компетентність такою, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності.

Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 16, ст. 560), визначено створення та виконання національної програми навчання загальним і професійним цифровим компетенціям та знанням як одне з пріоритетних завдань на шляху до прискореного розвитку цифрової економіки.

Досвід європейських країн свідчить про суттєвий вплив здійснених заходів щодо цифрових компетентностей населення на розвиток економіки та конкурентоспроможність країн ЄС на міжнародному рівні.

Так, Європейський Парламент і Рада ЄС 22 травня 2018 р. ухвалили Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018/С 189/01), в якій цифрова компетентність визнана однією з восьми ключових компетентностей для повноцінного життя та діяльності громадян ЄС.

Положеннями Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, передбачено сприяння її сторін розвитку співробітництва в галузі освіти, навчання та молодіжної політики.

З огляду на необхідність забезпечення реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС потребує також і подальшої адаптації законодавство України із законодавством ЄС.

Проблеми, які потребують розв’язання

На сьогодні здійснюється значна кількість освітніх заходів, спрямованих на формування цифрових навичок, проте вони не мають системного характеру, забезпечують формування лише окремих навичок

та не вирішують питань низького рівня володіння цифровими навичками в суспільстві та обізнаності щодо цифрових прав громадян.

Основними проблемами з питань розвитку цифрових компетентностей, які потребують розв'язання в рамках цієї Концепції, є відсутність:

- правового регулювання питань розвитку цифрових компетентностей;
- системи та опису цифрової компетентності (рамки цифрової компетентності), а також вимог до рівнів володіння цифровими навичками та цифровими компетентностями різних категорій працівників;
- єдиних підходів до визначення цифрових компетентностей у професійних стандартах та єдиних вимог до освітніх програм з розвитку інформаційно-цифрової компетентності фахівців різних професій;
- єдиних вимог до цифрових компетентностей в системі освіти;
- вимог до цифрової компетентності в професійних стандартах;
- системи індикаторів для моніторингу стану розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;
- координації дій на рівні органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час реалізації державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;
- системи сертифікації рівня цифрових компетентностей.

Мета і строки реалізації Концепції

Основною метою цієї Концепції є визначення пріоритетних напрямів і основних завдань з питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей, підвищення рівня цифрової грамотності населення, зокрема працездатних осіб, громадян похилого віку, незабезпечених сімей, осіб з інвалідністю, інших вразливих груп населення, в умовах розвитку цифрової економіки та цифрового суспільства.

Реалізація цієї Концепції передбачена на період до 2025 року.

Основні завдання Концепції

Основними завданнями цієї Концепції є:

формування та розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві, що сприятимуть розвитку цифрової економіки та суспільства, а також розвитку електронної демократії і людського капіталу;

забезпечення правового регулювання з питань формування державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян;

розроблення комплексних змін до законодавства, що забезпечить визначення цифрової освіти, цифрових навичок та цифрових компетентностей у сферах суспільного життя;

визначення системи та опису складових цифрової компетентності (рамки цифрової компетентності), а також вимог до рівня володіння цифровими навичками та цифровими компетентностями різних категорій працівників, зокрема в професійних стандартах;

забезпечення координації дій на рівні органів виконавчої влади з питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;

створення індикаторів для моніторингу стану розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;

підвищення рівня обізнаності громадян щодо небезпек в Інтернеті.

Шляхи та способи розв'язання проблем

Під час реалізації Концепції необхідно забезпечити розв'язання визначених проблем відповідно до поставлених завдань.

Формування і розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві здійснюється шляхом:

здобуття особою цифрової освіти з використанням інформаційних ресурсів, нових освітніх технологій та цифрових освітніх ресурсів, спрямованих на підвищення рівня цифрових навичок та цифрових компетентностей;

забезпечення безперервного розвитку професійних цифрових компетентностей для фахівців в системі підвищення кваліфікації різних галузей діяльності;

створення Єдиного державного веб-порталу цифрової освіти “Дія. Цифрова освіта”;

розроблення заходів щодо впровадження цифрових засобів доведення інформації (телебачення, соціальні мережі, трансляція в Інтернеті тощо).

Підвищення рівня обізнаності громадян щодо небезпек в Інтернеті здійснюється шляхом:

створення соціальних ініціатив, спрямованих на підвищення рівня цифрових навичок та цифрових компетентностей для представників різних цільових груп населення;

запровадження програм, спрямованих на підвищення рівня обізнаності дітей та підлітків, цифрових компетентностей батьків та педагогічних працівників щодо небезпек дитини у цифровому середовищі, формування культури нетерпимого ставлення до порушення прав, свобод, безпеки дитини в цифровому середовищі.

Забезпечення правового регулювання з питань формування державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей, а також розроблення комплексних змін до законодавства, що забезпечить визначення цифрової освіти, цифрових навичок та цифрових компетентностей у сферах суспільного життя, здійснюється шляхом:

правового регулювання питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;

удосконалення професійних стандартів з урахуванням затверджених рамок професійних цифрових компетентностей;

запровадження сертифікації цифрових навичок;

розроблення програм підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців відповідно до професійних рамок цифрових компетентностей.

Визначення системи та опису складових цифрової компетентності (рамки цифрової компетентності) здійснюється шляхом:

розроблення та затвердження опису цифрової компетентності, який визначає ключові поняття, структуру цифрової компетентності за сферами, обсяг знань, умінь і практичних навичок громадян, рівні володіння цифровою компетентністю та може використовуватися з метою визнання, планування, формування, розвитку та вдосконалення цифрової компетентності громадян і працівників основних професійних груп різних сфер економічної діяльності (рамка цифрової компетентності);

запровадження вимог до рівнів володіння професійними цифровими компетентностями при наймі персоналу, під час виконання професійних та службових обов'язків, проведення сертифікації, атестації тощо;

розроблення рамок професійних цифрових компетентностей для основних професійних груп за сферами економічної діяльності та методичних рекомендацій щодо їх застосування.

Забезпечення координації дій на рівні органів виконавчої влади з питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей здійснюється шляхом залучення Міжгалузевої ради з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, яку утворено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 8 липня 2020 р. № 595 “Про утворення Міжгалузевої ради з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 59, ст. 1855).

Створення індикаторів для моніторингу стану розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей здійснюється шляхом:

розроблення методології проведення досліджень з питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;

проведення досліджень рівня цифрової грамотності різних груп населення, зокрема випускників шкіл та студентів закладів освіти, педагогічних працівників, державних службовців;

прогнозування потреб роботодавців у певних цифрових навичках працівників основних професійних груп.

Прогноз впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін

Формування та реалізація державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян матиме вплив на ключові інтереси громадян, суб'єктів господарської діяльності, органів виконавчої влади.

Реалізація цієї Концепції матиме позитивний вплив щодо забезпечення правового регулювання, спрямованого на розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей, визначення напрямів і основних завдань у зазначеній сфері, підвищення рівня цифрової грамотності населення, підвищення ефективності використання цифрових технологій та електронних послуг, підвищення рівня безпеки громадян у цифровому середовищі і прискорення процесів цифрової трансформації в економіці та суспільстві України, що сприятиме розвитку цифрової економіки та конкурентоспроможності країни в цілому.

Очікувані результати

Реалізація цієї Концепції дасть змогу:

прискорити процеси цифрової трансформації в Україні;

суттєво підвищити рівень цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві, а також рівень конкурентоспроможності держави та якість людського капіталу;

підвищити конкурентоспроможність працівників шляхом оволодіння новими цифровими навичками та цифровими компетентностями;

підвищити рівень доступності до державних послуг для громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, малозабезпечених сімей, інших вразливих груп населення;

суттєво зменшити ризики виникнення небезпек під час користування Інтернетом;

запровадити правове регулювання з питань формування державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян;

розробити комплексні зміни до законодавства, що забезпечить визначення цифрової освіти, цифрових навичок та цифрових компетентностей у сферах суспільного життя;

визначити систему та опис складових цифрової компетентності (рамки цифрової компетентності), а також вимог до рівня володіння цифровими навичками та цифровими компетентностями різних категорій працівників, зокрема в професійних стандартах;

забезпечити координацію дій на рівні органів виконавчої влади з питань розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей;

створити індикатори для моніторингу стану розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів

Фінансування заходів з реалізації цієї Концепції здійснюється за рахунок та в межах коштів Державного бюджету України на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяги видатків на реалізацію заходів цієї Концепції уточнюються щороку з урахуванням можливостей державного бюджету, конкретизації заходів за підсумками їх виконання у попередні роки.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 3 березня 2021 р. № 167-р

ПЛАН ЗАХОДІВ
з реалізації Концепції розвитку цифрових компетентностей

Найменування заходів		Відповідальні за виконання	Строк	Індикатор виконання
Нормативно-правове забезпечення				
1.	Запровадження правового регулювання з питань формування державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян з урахуванням досвіду країн ЄС	Мінцифри МОН МКІП Мін'юст Національна академія наук (за згодою) Національне агентство кваліфікацій (за згодою)	до кінця 2023 року	розроблено законопроект та подано на розгляд Кабінету Міністрів України
2.	Розроблення та затвердження опису цифрової компетентності (рамки цифрової компетентності) та відповідних рамок цифрових компетентностей для основних професійних груп за сферами економічної діяльності	Мінцифри інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади	до кінця 2022 року	розроблено та впроваджено відповідні рамки цифрових компетентностей
Науково-методичне забезпечення				
3.	Розроблення методичних рекомендацій щодо застосування рамок цифрових компетентностей	МОН Мінцифри Національне агентство кваліфікацій (за згодою)	протягом 2022 року	розроблено та затверджено методичні рекомендації щодо застосування рамок цифрових компетентностей
4.	Створення системи індикаторів моніторингу розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві України	Мінцифри МОН Мінекономіки Держстат інші центральні органи виконавчої влади	"-"	розроблено показники та індикатори оцінки системи моніторингу та оцінки розвитку цифрових компетентностей
Інформаційне забезпечення				
5.	Проведення інформаційних кампаній, спрямованих на популяризацію цифрових технологій в цілому та цифрових навичок та цифрових компетентностей, зокрема серед населення, на національному, регіональному та місцевому рівні	Мінцифри МКІП Мінмолодьспорт місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування (за згодою)	починаючи з II кварталу 2021 року	проведено інформаційні кампанії

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 14 квітня 2021 р. № 322-р
Київ

**Про схвалення Концепції Державної цільової програми
розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні
на період до 2026 року**

1. Схвалити Концепцію Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року, що додається.

Визначити Міністерство освіти і науки державним замовником Програми.

2. Міністерству освіти і науки разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади, Національною академією наук та національними галузевими академіями наук розробити та подати до 1 травня 2021 р. Кабінетові Міністрів України проект Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

17.02.2021

№ 51

Про активізацію комунікаційної діяльності в НАН України

Заслухавши й обговоривши інформацію віцепрезидента НАН України члена-кореспондента НАН України О. О. Рафальського щодо комунікаційної діяльності НАН України, Президія НАН України відзначає, що протягом останніх років інформування громадськості про наукові досягнення, стан і проблеми вітчизняної науки, важливі результати роботи установ НАН України набуло суттєвого розвитку. Значно збільшився обсяг та зростає якість представлення інформаційних повідомлень на офіційному сайті НАН України. Створено сторінку НАН України у мережі Facebook. Докладаються зусилля для максимально широкого висвітлення результатів наукової діяльності через різні засоби масової інформації (ЗМІ). Регулярно проводиться робота із залучення ЗМІ до важливих наукових подій і заходів, які відбуваються в НАН України і становлять суспільний інтерес. Розпочала роботу нещодавно створена Комісія НАН України з питань комунікацій із суспільством і популяризації наукової діяльності. Науковці багатьох академічних установ є організаторами та учасниками просвітницьких акцій із залученням широкої громадськості. Чимало провідних учених мають активну громадянську позицію, ведуть роботу з популяризації науки та формування наукового світогляду, спростовують псевдонаукові теорії, висловлюючи свої думки в блогах на різних інтернет-сторінках, публікуючи статті в ЗМІ, дописи в соціальних мережах тощо.

Разом з тим в сучасних умовах комунікаційна діяльність НАН України потребує значної активізації. Необхідно здійснити системні дієві заходи з поглиблення зв'язків між науковою спільнотою та суспільством, пошуку та запровадження для цього нових досконаліших форм комунікацій.

Президія Національної академії наук України постановляє:

1. Інформацію віцепрезидента НАН України О. О. Рафальського взяти до відома.

Вважати активізацію комунікаційної діяльності важливим завданням секцій, відділень, регіональних наукових центрів і наукових установ НАН України.

2. Комісії НАН України з питань комунікацій із суспільством і популяризації наукової діяльності (член-кореспондент НАН України О. О. Рафальський) у місячний строк підготувати і подати до Президії НАН України пропозиції щодо:

- оновлення веб-сайта НАН України, забезпечення наповнення його англomовної версії;
- концепцій створення YouTube- Telegram-каналів НАН України, їхнього кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення;
- розвитку співпраці між НАН України і науково-популярною газетою «Світ».

3. Виділити в секторі зведеного планування Науково-організаційного відділу Президії НАН України групу науково-аналітичного забезпечення комунікаційної діяльності НАН України.

Покласти виконання обов'язків керівника групи на старшого наукового співробітника Науково-організаційного відділу Президії НАН України к. політ. н. М. О. Призиглей без додаткової оплати.

М.О. Призиглей у місячний строк розробити проект Порядку підготовки та розміщення матеріалів у розділі «Новини» веб-сайта НАН України.

4. Відділенням НАН України при розподілі базового бюджетного фінансування між установами відділення на 2022 рік і наступні роки враховувати показники діяльності установ щодо популяризації науки в українському суспільстві (кількість науково-популярних видань та статей, підготовлених фахівцями установи; кількість публікацій та виступів у засобах масової інформації; організація та участь у проведенні олімпіад, конкурсів, програм теле-, відео- та інтернет-передач, наукових "пікніків", днів науки, наукових перформансів тощо).

5. Науковим установам НАН України:

5.1. У місячний строк створити окремих підрозділ або визначити з числа штатних співробітників особу, відповідальну за роботу з популяризації наукової діяльності та зв'язки із групою науково-аналітичного забезпечення комунікаційної діяльності НАН України, передбачивши належне фінансове заохочення для осіб, що будуть займатися цією роботою.

Інформацію про відповідальних осіб із зазначенням їхніх контактних даних (прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада, службовий і мобільний телефон, адреса електронної пошти) до 25.03.2021 подати для узагальнення до Сектору зведеного планування Науково-організаційного відділу Президії НАН України на адресу: press@nas.gov.ua.

Центру практичної інформатики НАН України забезпечити розміщення на веб-сайті НАН України відповідної інформації в окремій рубриці із дотриманням встановлених чинним законодавством України вимог щодо захисту персональних даних.

5.2 Забезпечувати постійне оновлення та наповнення сайту установи інформацією про результати діяльності, події, заходи, взаємодію зі ЗМІ тощо.

6. Центру практичної інформатики НАН України до 31.03.2021 розробити і впровадити систему листування підрозділів апарату Президії НАН України з представниками організацій (установ і підприємств) НАН України у домені nas.gov.ua з адмініструванням даних про представників самими організаціями.

7. Відділенню інформатики НАН України (член-кореспондент НАН України О. М. Хіміч) спільно з Центром практичної інформатики НАН України у місячний строк підготувати пропозиції щодо розроблення агрегатора новин про події в установах НАН України на основі постійного моніторингу сайтів установ стосовно порядку його адміністрування.

8. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на віцепрезидента НАН України члена-кореспондента НАН України О. О. Рафальського та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

м. Київ

03.03.2021

№ 82

Про заходи НАН України з відзначення 30-ї річниці Незалежності України

24 серпня 2021 р. виповнюється 30 років з Дня проголошення Незалежності України – епохальної події у багатовіковій історії українського державотворення. Цей визначний день став поворотною віхою в історії України, знаменним символом національної єдності українського народу. Здобуття Незалежності надало могутнього імпульсу розвитку вітчизняної науки, освіти, культури, усіх сфер суспільного життя.

З метою забезпечення участі НАН України у відзначенні 30-ї річниці Незалежності України Президія НАН України постановляє:

1. Провести в другій половині серпня 2021 року із залученням національних галузевих академій наук України ювілейну сесію Загальних зборів НАН України, присвячену 30-й річниці Незалежності України.
2. Віцепрезиденту НАН України члену-кореспонденту НАН України О.О. Рафальському спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України у двотижневий термін підготувати проєкт програми ювілейної сесії Загальних зборів НАН України, погодженої з національними галузевими академіями наук, та заходів з її підготовки і проведення.
3. Підготувати і видати книгу «Національна академія наук України часів Незалежності України».

Покласти загальну координацію роботи з підготовки зазначеного видання на Секцію суспільних і гуманітарних наук НАН України (академік НАН України С. І. Пирожков).

4. Затвердити редакційну колегію книги «Національна академія наук України часів Незалежності України» у складі, що додається.

Уповноважити голову редакційної колегії у разі потреби вносити зміни до її складу.

5. Затвердити відповідальних та виконавців, строки підготовки книги «Національна академія наук України часів Незалежності України» до видання (додається).

6. Затвердити Методичні рекомендації щодо підготовки рукопису книги «Національна академія наук України часів Незалежності України» та вимоги стосовно оформлення до неї матеріалів (додаються).

7. Доручити видання книги «Національна академія наук України часів Незалежності України» Видавничому дому «Академперіодика» НАН України.

8. Видавничому дому «Академперіодика» НАН України (О. Г. Вакаренко):

8.1. До 01.04.2021 подати пропозиції щодо обсягу коштів, необхідних для виготовлення оригінал-макета книги «Національна академія наук України часів Незалежності України» та її друку в 2021 р.

8.2. До 01.08.2021 забезпечити випуск видання у світ накладом 500 примірників.

9. Затвердити перелік заходів НАН України з відзначення 30-ї річниці Незалежності України (додається).

10. Групі науково-аналітичного забезпечення комунікаційної діяльності НАН України (М. О. Призіглей) спільно з установами НАН України забезпечити висвітлення найбільш вагомих заходів НАН України з відзначення 30-ї річниці Незалежності України на веб-сайті НАН України та у ЗМІ.

Центру практичної інформатики НАН України (О. Д. Платонов) забезпечити розміщення на веб-сайті НАН України відповідної інформації в окремій рубриці.

11. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого віцепрезидента НАН України академіка НАН України В. П. Горбуліна та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

31.03.2021

№ 118

**Про відзначення 150-річчя від дня народження академіка
А.Ю.Кримського**

15 січня 2021 р. виповнилося 150 років від дня народження академіка Агатангела Юхимовича Кримського – видатного сходознавця, мовознавця і літературознавця, письменника та перекладача, громадського діяча й організатора науки.

А.Ю.Кримський – один із засновників Української академії наук (1918), її неодмінний секретар (1918–1928), директор Інституту української наукової мови (1921–1929), засновник і очільник всіх сходознавчих комісій Академії наук, фундатор академічного сходознавства в Україні й української школи художнього перекладу з мов Сходу, комісії словника живої мови, комісії історії української мови, діалектологічної та правописної комісій. Науковий доробок ученого налічує близько 1000 праць з арабістики, тюркології, іраністики, а також українського мовознавства. У 1920-ті – поч. 1930-х років низка наукових праць А.Ю.Кримського вийшла у Києві українською мовою «Історія Персії та її письменства» (1923), «Історія Туреччини» (1924), «Хафіз та його пісні (бл. 1300–89) в його рідній Персії XVI в. та в новій Європі» (1924), «Перський театр звідки він узявся і як розвивавсь» (1925), «Історія Туреччини та її письменства, т. 2» (1927). Багато уваги А.Ю.Кримський приділяв проблемам розвитку української літературної мови, фольклористичним та етнографічним дослідженням, зокрема антропології. Учений був також науковим редактором багатьох словників та збірників.

Враховуючи винятковий несок А.Ю.Кримського у становлення академічної науки в Україні, фундаментальну значущість його доробку для української соціогуманітаристики, беручи до уваги вагомі особисті наукові здобутки вченого, а також вшановуючи пам'ять про нього, Президія НАН України постановляє:

1. Інституту сходознавства імені А.Ю.Кримського (О. В. Богомолов) спільно з установами Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України:

1.1 Упродовж 2021 р. забезпечити публікацію статей, документів і матеріалів про життя і діяльність, наукову спадщину А.Ю.Кримського у фахових часописах, зокрема журналі «Мовознавство» збірнику наукових праць «Сходознавство», а також окремих видань науково-літературної спадщини.

1.2. Упродовж 2021 р. забезпечити проведення заходів (читань, круглих столів, презентацій, публічних лекцій, виступів у ЗМІ тощо) з метою популяризації постаті академіка А.Ю.Кримського та його доробку серед широкого загалу.

1.3. Організувати і провести у жовтні 2021 р. Сходознавчі читання до 150-річчя від дня народження академіка А.Ю.Кримського.

2. Інституту сходознавства імені А.Ю.Кримського НАН України (О. В. Богомолов):

2.1. Протягом 2021 р. підготувати і видати ювілейний номер журналу «Східний світ» до 150-річчя А.Ю.Кримського.

2.2. Протягом 2021–2023 рр. підготувати та опублікувати багатотомне видання А.Ю.Кримського «Історія Персії, її літератури та дервішської теософії».

2.3. Порушити клопотання перед Київською міською державною адміністрацією про виготовлення та встановлення меморіальної дошки на честь академіка А.Ю.Кримського на фасаді будівлі за адресою: м.Київ, вул. Малопадвальна, 3 (останнє місце проживання вченого).

3. Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського (член-кореспондент НАН України Л.А.Дубровіна організувати протягом 2021 р. книжкову виставку, присвячену академіку А.Ю.Кримському та його внеску в розвиток української соціогуманітаристики.

Взяти до відома, що Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського підготувала електронну колекцію «КРИМСЬКИЙ АГАТАНГЕЛ ЮХИМОВИЧ (1871–1942) – до 150-річчя з дня народження», яку складають електронні документи е-бібліотеки «Україніка», пов'язані з життям і діяльністю видатного вченого (праці, бібліографія, біографічні матеріали, матеріали про діяльність, дослідження спадщини). Колекція доступна на веб-порталі бібліотеки за адресою:

<http://www.nbuv.gov.ua/node/5410>.

4. Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України (академік НАН України М.Г.Жулинський) до кінця 2021 р. опублікувати:

- наукове видання «Кримський – Франко: епістолярні діалоги;
- малу прозу А.Ю. Кримського «Щастя тим, хто має жити».

5. Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України (Б.М.Ажнюк):

5.1. Оновити змістову й ілюстративну частину сторінки «Агатангел Юхимович Кримський» на інформаційному ресурсі «Вікіпедія».

5.2. Створити постійну сторінку «Агатангел Юхимович Кримський» на офіційному сайті Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України.

5.3. Створити електронну бібліотеку наукових праць А.Ю. Кримського та наукових досліджень про вченого на постійній сторінці «Агатангел Юхимович Кримський» на офіційному сайті Інституту мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України. Здійснювати періодичне поповнення зазначеної сторінки новими матеріалами та українськими й зарубіжними публікаціями.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Відділення історії, філософії та права НАН України (академік НАН України В.А. Смолій) та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

23.06.2021

№ 227

**Про затвердження Положення про періодичне видання
Національної академії наук України, їхнього переліку та
примірною ліцензійного договору на використання твору**

За станом на 15.06.2021 Національна академія наук України як засновник чи співзасновник видає 88 журналів і 32 збірники, започатковані згідно з рішенням Президії НАН України (далі – періодичні видання НАН України). Крім того, установи Національної академії наук України беруть участь у виданні 110 журналів і 122 збірники.

Загалом у Національній академії наук України видається 343 друкованих та 9 електронних періодичних видань, серед яких до числа наукових фахових видань України Міністерством освіти і науки України включено 178 (49 категорії А, 129 – Б).

У провідні наукометричні бази включено: до *Web of Science Cjre Cjlllection* – 34, до *Scopus* – 48, у обидві бази – 25 видань, разом 57 видань. Закордонними видавцями перевидаються 16 журналів. Видання представлені у понад 100 інших агрегаторах, зокрема *NathSciNet*, *GeoRef*, *Ebsco*, *CSA*, *INSPEC*, *ERICH*, *PLUS*, *DOAJ*. Водночас інтенсивне впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій у видавничу справу та європейська ініціатива відкритої науки спонукають до осучаснення підходів до організації видання наукових періодичних видань, зокрема до внесення змін до Положення про періодичне видання Національної академії наук України.

З метою вдосконалення організації та упорядкування випуску Національною академією наук України періодичних видань Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити Положення про періодичне видання Національної академії наук України (додається).
2. Затвердити перелік періодичних видань НАН України (додається).
3. Затвердити примірний ліцензійний договір на використання твору (додається).

4. Постанови Президії НАН України від 07.11.2008 № 283 «Про затвердження Положення про періодичне видання Національної академії наук України» та від 04.06.2014 № 130 «Про затвердження нового переліку періодичних видань Національної академії наук України та нової редакції ліцензійного договору на використання твору» визнати такими, що втратили чинність.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-видавничу раду НАН України (академік НАН України Я. С. Яцків).

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Президії НАН України
від 23.06.2021 № 227

ПОЛОЖЕННЯ

про періодичне видання Національної академії наук України

1. Загальні положення

1.1. Всі терміни і визначення цього Положення вживаються відповідно до законів України «Про видавничу справу», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» і ДСТУ 3017:2015 «Видавання. Основні види. Терміни та визначення понять».

1.2. Періодичне видання – серіальне видання, що виходить через певні, рівні проміжки часу та має заздалегідь визначену постійну щорічну кількість нумерованих (датованих) випусків й однакової назву.

Періодичне видання Національної академії наук України складається з нумерованих випусків і може бути представлене журналом – виданням з визначеною періодичністю не менше чотирьох номерів на рік та чіткою рубрикацією всередині кожного номера або збірником – нерубрикованим виданням з довільною (не менше одного) кількістю випусків на рік:

1.2.1. Загальноакадемічне періодичне видання Національної академії наук України – видання, засновником якого є тільки Національна академія наук України.

1.2.2. Періодичне видання НАН України – видання, одним із співзасновників якого є Національна академія наук України як юридична особа.

1.2.3. Періодичне видання установи НАН України – видання, співзасновником якого є будь-яка установа Національної академії наук України.

1.3. За цільовим призначенням періодичні видання можуть бути науковими, науково-популярними, виробничо-практичними, літературно-художніми, реферативними тощо.

1.6. Періодичне видання НАН України повинно відповідати таким вимогам:

– встановленим чинним законодавством (зокрема законами України «Про видавничу справу», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про авторське право і суміжні права»);

- мати електронний веб-ресурс українською та англійською мовами (створення веб-ресурсів іншими мовами – за рішенням редколегії);
- оформлення відповідно до чинних ДСТУ 3017:2015;
- систематичне застосування у роботі цифрових ідентифікаторів (ISSN, DOI, ORCID, Researcher ID тощо);
- дотримання правил наукової етики відповідно до рекомендацій Комітету з етики наукових публікацій (*Committee on Publication Ethics*) та Етичного кодексу вченого України.

1.7. Періодичні видання НАН України можуть бути залучені до Програми підтримки журналів НАН України за умови входження їх до Переліку наукових фахових видань України; до проведення виставкових і популяризаційних заходів НАН України; занесені до друкованих та електронних каталогів і довідників НАН України.

2. Порядок створення, реорганізації та припинення випуску періодичного видання НАН України

2.1. Рішення про створення, реорганізацію, припинення випуску періодичного видання за участю НАН України ухвалює Президія НАН України за поданням Науково-видавничої ради НАН України. Створення та реорганізація періодичного видання НАН України здійснюється шляхом укладання установчого договору між співзасновниками.

В установчому договорі зазначається назва видання та інформація щодо розподілу обов'язків між співзасновниками періодичного видання НАН України відповідно до чинного законодавства.

3. Реєстрація періодичного видання

3.1. Реєстрація періодичного видання НАН України відбувається у порядку, визначеному Законом України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».

3.2. Подання документів до державного органу реєстрації здійснює Науково-видавнича рада НАН України протягом місяця з дня ухвалення рішення Президії НАН України щодо створення періодичного видання.

4. Головний редактор періодичного видання

4.1. Головного редактора періодичного видання НАН України затверджує Президія НАН України за поданням Науково-видавничої ради НАН України з кандидатур, запропонованих співзасновниками.

4.2. Головний редактор періодичного видання НАН України:

4.2.1. Очолює редакційну колегію періодичного видання, організовує її роботу, ухвалює остаточне рішення щодо виходу в світ кожного його номера (випуску), представляє видання у відносинах із засновником (співзасновниками), видавцем, авторами, державними органами, об'єднаннями громадян і окремими громадянами, а також у суді і третейському суді, несе відповідальність за виконання вимог до діяльності періодичного видання згідно з чинним законодавством України.

4.2.2. Керує діяльністю редакції та відповідає за своєчасну актуалізацію веб-ресурсу періодичного видання НАН України у мережі Інтернет не менше, ніж двома мовами (українською, англійською).

4.2.3. Несе відповідальність за зміст періодичного видання, його науковий рівень, зокрема фахове рецензування отриманих матеріалів; відповідність визначеній тематиці, дотримання наукової етики; виконання вимог нормативних документів НАН України.

4.2.4. Сприяє залученню до діяльності періодичного видання провідних вчених у визначеній галузі, підвищенню його наукового рівня, зокрема шляхом залучення широкого кола авторитетних вчених до фахового рецензування.

4.2.5. Вносить пропозиції щодо складу редакційної колегії періодичного видання, зокрема заступників головного редактора та відповідального секретаря: для загальноакадемічних видань – на затвердження Президії НАН України, для інших періодичних видань НАН України – на затвердження відділення НАН України, до якого належить установа-видавець.

4.2.6. Вносить пропозиції щодо перекладу й перевидання періодичного видання іноземними мовами у друкованому або електронному вигляді, входження до наукометричних та реферативних баз даних.

5. Редакційна колегія періодичного видання НАН України

5.1. Редакційна колегія, очолювана головним редактором, здійснює загальне наукове керівництво періодичним виданням та ухвалює остаточне рішення про прийняття до опублікування чи відхилення поданих матеріалів.

5.2. Редакційна колегія і головний редактор несуть відповідальність за належний науковий рівень періодичного видання та наповнення редакційного портфеля.

5.3. Склад редакційної колегії затверджується: для загальноакадемічних видань – Президією НАН України за поданням Науково-видавничої ради НАН України, для інших періодичних видань НАН України –

відділенням НАН України, до якого належить установа-видавець, за поданням головного редактора.

5.4. Заступник головного редактора заміщає головного редактора в період його тимчасової відсутності, вирішує інші питання за дорученням головного редактора.

6. Редакція періодичного видання НАН України

6.1. Редакція періодичного видання – структурний підрозділ наукової установи-видавця періодичного видання, який займається науковою і науково-організаційною діяльністю, спрямованою на методичне та організаційне забезпечення і координацію діяльності установи у видавничій сфері.

6.2. Редакція періодичного видання здійснює прийом, реєстрацію і зберігання матеріалів, що надходять до періодичного видання і відповідають вимогам правил для авторів, встановлених у виданні, здійснює їх підготовку до друку, контроль за проходженням на всіх етапах підготовки до випуску, за якістю виконання і дотриманням графіка виходу періодичного видання; подання необхідної інформації до наукометричних і реферативних баз даних і вітчизняних агрегаторів наукової інформації; забезпечення функціонування веб-ресурсу.

6.3. У своїй роботі редакція періодичного видання керується чинним законодавством, державними стандартами, нормативними документами НАН України, положенням установи-видавця про конкретне періодичне видання, рішеннями головного редактора і редакційної колегії періодичного видання та іншими нормативними документами у галузі видавничої справи.

6.4. Працівники редакції періодичного видання призначаються на посади та звільняються з посад за наказом керівника установи-видавця за поданням головного редактора періодичного видання.

7. Установа-видавець періодичного видання НАН України

7.1. Установа-видавець періодичного видання:

7.1.1. Визначає кількісний і професійний склад редакції, виходячи з обсягу, періодичності, тематичного спрямування періодичного видання.

7.1.2. Здійснює матеріально-технічне забезпечення редакції періодичного видання та виконання редакційно-виробничих процесів, зокрема пов'язаних з представленням у мережі Інтернет.

7.1.3. Організовує проведення передплатної кампанії, роботу з реклами і розповсюдження періодичного видання.

7.2. Установа-видавець періодичного видання в особі керівника установи, який діє на підставі статуту установи-видавця, або в особі головного редактора періодичного видання, який діє на підставі наказу (довіреності) керівника установи-видавця, укладає з усіма авторами прийнятих для друку статей (творів) ліцензійний договір на їх використання.

7.3. Установа-видавець є власником авторського права на складаний твір – періодичне видання НАН України.

7.4. Для фінансування підготовки, випуску і розповсюдження періодичного видання установа-видавець може залучати у встановленому законодавством порядку кошти фізичних та юридичних осіб, державних і зарубіжних організацій.

8. Ліцензійний договір між установою-видавцем періодичного видання і автором твору

8.1. Ліцензійний договір між установою-видавцем періодичного видання (ліцензіатом) та автором / авторами твору, поданого до опублікування у періодичному виданні (ліцензіаром / ліцензіарами), повинен передбачати:

8.1.1. Надання ліцензіаром / ліцензіарами невиключної немайнової ліцензії ліцензіату на використання наукового, науково-технічного тощо твору шляхом опублікування його у періодичному виданні.

8.1.2. Право ліцензіата перекладати, адаптувати, розміщувати повністю або частково у мережі Інтернет; публікувати твір в інших, зокрема іноземних, виданнях, включати його як складову частину до інших збірників, антологій, енциклопедій тощо за погодженням з ліцензіаром/ліцензіарами.

8.1.3. Надання ліцензіаром/ліцензіарами права на розповсюдження твору як невід'ємної складової частини періодичного видання на території України та інших країн шляхом передплати, продажу та безоплатної передачі періодичного видання.

8.1.4. Визначення терміну дії ліцензійного договору, але не більше терміну чинності виключного майнового права на твір.

8.1.5. Інші положення, визначені примірним ліцензійним договором на використання твору, затвердженим Президією НАН України.

8.2. Обов'язковою частиною ліцензійного договору є примірник твору, прийнятого до друку.

8.3. Зміни до умов використання твору оформлюються додатковою угодою до ліцензійного договору на підставі чинного законодавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Президії НАН України від 23.06.2021 № 227

ПЕРЕЛІК
періодичних видань Національної академії наук України

	Назва видання	Категорія наукового фахового видання
ЗАГАЛЬНОАКАДЕМІЧНІ ЖУРНАЛИ НАН УКРАЇНИ		
1	Вісник Національної академії наук України	—
2	Доповіді Національної академії наук України	Б
3	Science and Innovation	А
4	Космічна наука і технологія	А
СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ		
Відділення математики НАН України		
5	Український математичний журнал	А
Відділення інформатики НАН України		
6	Штучний інтелект	Б
7	Cybernetics and Computer Engineering	Б
8	Кібернетика та системний аналіз	А
9	Математичні машини і системи	Б
10	Международный научно-технический журнал «Проблемы управления и информатики»	А
11	Наука та наукознавство	Б
12	Проблеми програмування	Б
13	Системні дослідження та інформаційні технології	Б
14	Control System and Computers	Б
Відділення механіки НАН України		
15	Міжнародний науковий журнал «Прикладна механіка»	А
16	Проблеми міцності	А
17	Технічна механіка	Б
Відділення фізики і астрономії НАН України		
18	Журнал математичної фізики, аналізу і геометрії	А
19	Кінематика і фізика небесних тіл	А
20	Металофізика та новітні технології	А
21	Радіофізика і радіоастрономія	Б
22	Радіофізика та електроніка	Б
23	Світогляд	—
24	Український фізичний журнал	А
25	Успіхи фізики металів	А
26	Фізика низьких температур	А

	Назва видання	Категорія наукового фахового видання
27	Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics	А
Відділення наук про Землю НАН України		
28	Геоінформатика	—
29	Геологічний журнал	Б
30	Геологія і геохімія горючих копалин	—
31	Геологія і корисні копалини Світового океану	Б
32	Геофізичний журнал	А
33	Мінералогічний журнал	А
34	Український географічний журнал	А
Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України		
35	Автоматическая сварка	Б
36	Процеси лиття	Б
37	Надтверді матеріали	А
38	Сучасна електрометалургія	Б
39	Термоелектрика	—
40	Технічна діагностика та неруйнівний контроль	Б
41	Фізико-хімічна механіка матеріалів	А
42	Functional Materials	А
Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України		
43	Енерготехнології та ресурсозбереження	Б
44	Проблеми машинобудування	Б
45	Теплофізика та теплоенергетика	Б
46	Технічна електродинаміка	А
47	Електронне моделювання	Б
СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ		
Відділення хімії НАН України		
48	Журнал органічної та фармацевтичної хімії	Б
49	Теоретична й експериментальна хімія	А
50	Український хімічний журнал	Б
51	Хімія і технологія води	А
52	Хімія, фізика та технологія поверхні	Б
53	Полімерний журнал	Б
Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України		
54	Biopolymers and Cell	А
55	Biotechnologia Acta	Б
56	Мікробіологічний журнал	А
57	Нейрофізіологія	А
58	Проблеми кріобіології і кріомедицини	А
59	Фізіологічний журнал	Б

	Назва видання	Категорія наукового фахового видання
60	The Ukrainian biochemical journal	А
61	Experimental oncology	А
Відділення загальної біології НАН України		
62	Альгологія	А
63	Zoodiversity	А
64	Гідробіологічний журнал	А
65	Інтродукція рослин	Б
66	Український ботанічний журнал	Б
67	Фізіологія рослин і генетика	Б
68	Цитологія і генетика	А
СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ		
Відділення економіки НАН України		
69	Демографія та соціальна економіка	Б
70	Економіка промисловості	Б
71	Економіка та право	Б
72	Економічна теорія	Б
73	Економіка України	Б
74	Регіональна економіка	Б
Відділення історії, філософії та права НАН України		
75	Археологія	Б
76	Бібліотечний вісник	Б
77	Український історичний журнал	А
78	Філософська думка	Б
79	Східний світ	—
Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України		
80	Мовознавство	Б
81	Народна творчість та етнологія	Б
82	Народознавчі зошити	Б
83	Слово і час	Б
84	Українська мова	Б
Український реферативний журнал «Джерело»		
85	Серія 1 «Природничі науки»	—
86	Серія 2 «Техніка. Промисловість. Сільське господарство»	—
87	Серія 3 «Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво»	—
88	Серія 4 «Медицина. Медичні науки»	—
ЗБІРНИКИ НАН УКРАЇНИ		
СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ		
Відділення математики НАН України		
1	Праці Інституту прикладної математики і механіки НАН України	Б
2	Прикладні проблеми механіки і математики	

	Назва видання	Категорія наукового фахового видання
3	Фізико-математичне моделювання та інформаційні технології Відділення інформатики НАН України	Б
4	Кібернетика та комп'ютерні технології Відділення механіки НАН України	Б
5	Надійність і довговічність машин і споруд Відділення фізики і астрономії НАН України	–
6	Оптоелектроніка та напівпровідникова техніка Відділення наук про Землю НАН України	Б
7	Геохімія та рудоутворення Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України	Б
8	Відбір і обробка інформації Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України	Б
9	Моделювання та інформаційні технології	–
10	Проблеми загальної енергетики Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України	Б
11	Геохімія техногенезу СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ Відділення економіки	
12	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України Відділення історії, філософії та права НАН України	Б
13	Ейдос	–
14	Записки Львівської наукової бібліотеки ім.В.Стефаніка	–
15	Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства	–
16	Історико-географічні дослідження в Україні	–
17	Історіографічні дослідження в Україні	–
18	Історія України. Маловідомі імена, події, факти	–
19	Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки та знахідки	–
20	Політичні і етнонаціональні дослідження	–
21	Проблеми історії України XIX–початку XX ст.	–
22	Rutenika	–
23	Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики	–
24	Сторінки воєнної історії України	–
25	Соціум. Альманах соціальної історії	–
26	Україна в Центрально-Східній Європі	–
27	Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика	–
28	Український історичний збірник	–
29	Україна. Наука і культура Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України	–
30	Культура слова	–
31	Матеріали до української етнології	–
32	Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії	–

2.1.2. Переробляти, адаптувати або іншим чином змінювати Твір за погодженням з Ліцензіаром.

2.1.3. Перекладати Твір у випадку, коли Твір викладений мовою іншою, ніж мова, якою передбачена публікація у Виданні, а також на мову інших країн для його розповсюдження відповідно до п.2.1.7.

2.1.4. Виготовляти копії Твору при тиражуванні Видання.

2.1.5. Розповсюджувати Твір разом з Виданням на безоплатній основі згідно з відповідним розпорядженням Президії НАН України та вимогами законодавства щодо розсилки контрольних та обов'язкових примірників Видання.

2.1.6. Виготовляти копії Твору при додатковому тиражуванні Видання у паперовому та електронному вигляді.

2.1.7. Здійснювати розповсюдження Твору на території України та інших країн шляхом:

- передплати, продажу та безоплатної передачі Видання, де публіковано Твір, у тому числі копій Твору в електронному вигляді та їх перекладів;

- надання доступу до Твору у мережі Інтернет;

- включення Твору як складової частини до збірників, баз даних тощо;

- за погодженням із Ліцензіаром – публікації Твору в інших, у тому числі іноземних, виданнях.

2.2. Ліцензіар надає Ліцензіату право видати субліцензію видавничій організації на способи використання Твору, зазначені у п.2.1.

2.3. Ліцензіар надає Ліцензіату право передбачити у субліцензії видавничій організації право такої організації укладати субліцензійні договори з третіми особами, що потрібні для здійснення визначених у п.2.1 способів використання.

2.4. Якщо при публікації Твору в іноземних виданнях чи використанні Твору іншими способами, зазначеними у п.2.1, передбачено сплату Ліцензіару відповідної винагороди, Ліцензіат та Ліцензіар укладають додаткову угоду до цього Договору щодо її сплати.

3. Територія та строк використання

Ліцензіар надає Ліцензіату право на використання Твору способами, зазначеними у п. 2.1 цього Договору, на території України та інших країн протягом строку дії авторського права на Твір.

4. Застереження

Ліцензіар заявляє, що:

- він є автором (співавтором) Твору;
- авторські права на даний Твір не передані іншому видавцю;
- даний Твір не був раніше опублікований і не буде опублікований у будь-якому іншому виданні до публікації його Ліцензіатом;
- він має право на надання дозволу (ліцензії) на використання Твору за цим Договором у випадку, якщо Твір створено у зв'язку з виконанням трудового договору;
- він не порушив права інтелектуальної власності інших осіб. Якщо у Творі наведені матеріали інших осіб, за винятком випадків цитування в обсязі, виправданому науковим, інформаційним або критичним характером Твору, використання таких матеріалів здійснюється Ліцензіаром з дотриманням норм законодавства.

5. Інші умови

5.1. Договір є чинним з дати його підписання та укладається на строк дії авторського права на Твір.

5.2. Ліцензіар відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» дає згоду Ліцензіату на обробку ним та надання третім особам своїх персональних даних з метою укладення і виконання цього договору та реалізації Ліцензіатом своїх обов'язків, встановлених чинним законодавством.

Ліцензіар підтверджує, що повідомлений (без додаткового письмового повідомлення) про права, встановлені Законом України «Про захист персональних даних», зміст їх зрозумілий.

6. Реквізити і підписи сторін

Ліцензіат
Адреса:

Ліцензіар
Адреса:

р/р _____

Паспорт серія ____ № _____

Банк:МФОЄДРПВиданийДата видачіІдентифікаційний номер

Ліцензіат

Ліцензіар

(м.п.)_____
(заповнюється та підписується
всіма співавторами твору або
одним зі співавторів від
імені всіх за письмовим
дорученням)

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

23.06.2021

№ 218

Про проект Концепції розвитку Національної академії наук України на 2012–2025 роки

Заслухавши та обговоривши інформацію президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього про проект Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021-2025 роки, Президія НАН України відзначає, що у попередні роки вагому роль у забезпеченні ефективної діяльності Академії, удосконаленні та реформуванні основних напрямів її діяльності відіграла Концепція розвитку Національної академії наук України на 2014-2023 роки. На засіданні Президії НАН України 5 січня 2021 р. було визнано в цілому успішним виконання плану заходів з реалізації цієї концепції та доручено Координаційній раді з питань реформування НАН України спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України розробити нову Концепцію розвитку Національної академії наук України на період до 2025 року з урахуванням стратегічно важливих напрямів роботи з реформування НАН України, визначених постановою Президії НАН України від 23.11.2020 № 171 «Про окремі заходи з реформування діяльності Національної академії наук України».

На виконання постанови Президії НАН України від 05.01.2021 № 1 «Про стан реалізації Концепції розвитку НАН України» та постанови Загальних зборів НАН України від 27 травня 2021 року № 2 «Щодо Звіту про діяльність НАН України у 2020 році та завдань на наступний період» підготовлено проект Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021-2025 роки. Головною метою нової концепції є подальша концентрація зусиль і ресурсів для досягнення у стислі терміни позитивних зрушень на найважливіших напрямках удосконалення діяльності та розвитку Академії. Реалізація Концепції має забезпечувати спроможність Академії надавати відповіді на сучасні виклики, що стоять перед науковою спільнотою, з урахуванням тенденцій світової науки, національних пріоритетів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Президія НАН України постановляє:

1. Схвалити з урахуванням висловлених під час засідання пропозицій та зауважень • проект Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021-2025 роки (додаток).

2. Секціям, відділенням НАН України, регіональним науковим центрам НАН України і МОН України, підрозділам, апарату Президії НАН України до 01.08.2021 подати до Науково-організаційного відділу Президії НАН України пропозиції з зазначенням відповідальних виконавців та термінів виконання до проекту Плану заходів з реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021-2025 роки.

Врахувати при цьому стратегічно важливі напрями роботи з реформування НАН України, визначені постановою Президії НАН України від 23.11.2020 № 171 «Про окремі заходи з реформування діяльності Національної академії наук України», та основні завдання НАН України у наступному періоді, визначені постановою Загальних зборів НАН України від 27 травня 2021 року 2 «Щодо Звіту про діяльність ПАН України у 2020 році та завдань на наступний період».

3. Координаційній раді з питань реформування НАН України спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України забезпечити узагальнення зазначених у п.2 пропозицій та розроблення проекту Плану заходів з реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021-2025 роки й до 15.09.2021 подати його на затвердження Президії НАН України.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на віцепрезидента НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова.

Президент

**Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В.о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 636**

м. Київ

«15» 12 2020 р.

Про включення наукових періодичних видань НАН України до переліку фахових

З набуттям чинності наказу Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 № 32 «Про затвердження Порядку формування переліку наукових фахових видань України» відбулись докорінні зміни у вимогах до наукових фахових видань. Це спричинило необхідність оновлення редакційних колегій та веб-ресурсів багатьох наукових журналів НАН України. Станом на 08.12.2020 з 347 журналів і збірників, до складу співзасновників яких входить НАН України та її установи, категорію А у названому переліку отримали 50 видань, категорію Б – 122. Надалі МОН України продовжуватиме формування Переліку наукових фахових видань України, одночасно здійснюючи моніторинг тих видань, які вже увійшли до нього.

За результатами розгляду наукових періодичних видань у Переліку, МОН України звернулась до засновників наукових фахових видань України (лист від 24.11.2020 № 1/11-8399 «щодо включення наукових фахових видань до бібліографічних баз даних»). У цьому листі зазначено, що наявність чинних договорів з Науковою електронною бібліотекою eLIBRARY.RU щодо включення вітчизняних видань до Російського індексу наукового цитування (РІНЦ) порушує чинне законодавство України.

З огляду на викладене науковим установам НАН України – засновникам наукових періодичних видань НАН України необхідно:

1. Інтенсифікувати роботу з включення наукових періодичних видань НАН України до Переліку наукових фахових видань України.

2. Взяти до уваги та керівництва рекомендацію МОН України і розірвати договори з Науковою електронною бібліотекою eLIBRARY.RU й припинити надавати мета дані та архіви власних видань до РІНЦ.

3. Неухильно дотримуватись ст. 22 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», публікуючи у наукових виданнях матеріали державною мовою, англійською мовою та /або іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ НАН України та Науково-видавничу раду НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 164

м. Київ

«19» 03 2021 р.

Про посилення заходів із запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2

Враховуючи рішення Постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (протокол від 18.03.2021 № 20):

1. Керівникам установ, організацій та підприємств НАН України, які розташовані на території міста Києва.

– на період з 20 березня до 09 квітня 2021 року з метою обмеження скупчення осіб в транспорті та на шляхах прямування на роботу (з роботи), установити для працівників режим дистанційної (надомної) роботи, крім працівників, для яких неможливо встановити режим дистанційної (надомної) роботи у зв'язку з характером виконуваних завдань;

– взяти до відома, що у період з 20 березня до 09 квітня 2021 року на території міста Києва встановлено заборону на проведення масових заходів.

2. Керівникам установ, організацій та підприємств НАН України (далі організації НАН України) регулярно слідкувати за рівнями епідемічної небезпеки поширення COVID-19, встановленими на території регіону (адміністративно-територіальної одиниці) розташування організації НАН України, й неухильно дотримуватися обмежень та протиепідемічних заходів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та рішень відповідних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України та Управління справами НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

29.09.2021

м. Київ

№ 285

**Цифровий репозитарій наукових текстів
НАН України в Національній бібліотеці України
імені В.І.Вернадського: стан і перспективи
розвитку**

Заслухавши й обговоривши доповідь директора Інституту інформаційних технологій Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського доктора наук із соціальних комунікацій К.В.Лобузіню «Цифровий репозитарій наукових текстів НАН України в Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського: стані перспективи розвитку», Президія НАН України відзначає, що сучасне розуміння електронної дослідницької інфраструктури щільно пов'язано з поняттям відкритої науки (*Open Science*). Європейською комісією та Європейською дослідницькою радою у 2019 р. було ініційовано перехід до відкритого доступу до наукових публікацій (*OA2020 Initiative*), що публічно фінансуються Європейською дослідницькою радою. Для реалізації цієї ініціативи створено загальноєвропейський науковий репозитарій OpenAIRE, який консолідує наукові метадані та надає платформу для розміщення повних текстів наукових публікацій у відкритому доступі.

Останнім часом ці процеси активізувались і в Україні. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 затверджено Положення про Національний репозитарій академічних текстів (НРАТ). Міністерство освіти і науки України підготувало низку розпорядчих документів щодо організації інституційних репозитаріїв. Підсумки роботи комісії МОН України зі створення НРАТ у 2017 р., у якій брали участь співробітники Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, засвідчили, що переважна більшість провідних закладів вищої освіти створили і підтримують роботу інституційних репозитаріїв, але серед репозитаріїв науково-дослідних установ НАН України було зазначено лише Репозитарій наукової періодики НАН України, підтримуваний Інститутом програмних систем НАН

України. Відсутність консолідованого представлення результатів діяльності наукових установ НАН України у відкритому доступі знижує конкурентоспроможність науковців Академії навіть за умов об'єктивних наукових досягнень світового рівня. Відповідно до наукометричних показників НАН України загалом займає провідні позиції у вітчизняному науково-інформаційному просторі.

Для ліквідації цієї лакуни в інформаційному просторі цифрових наукових комунікацій Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського на базі наявних апробованих технологічних рішень має можливості створити на корпоративних засадах з науково-дослідними установами НАН України Репозитарій наукових текстів НАН України, який має розширені функції управління інформацією, на базі цифрової платформи Бібліотечного порталу НАН України – «LibNAS UA». Такий портал буде ефективно вирішувати низку завдань, а саме: приведення наукових метаданих у відповідність до сучасних міжнародних стандартів цифрової комунікації; забезпечення відкритого доступу до результатів наукової діяльності НАН України; можливість інтеграції до національної, європейської та світової дослідницької інфраструктури; збереження наукових досягнень вчених; удосконалення організації обліку й моніторингу наукової публікаційної та видавничої активності, оцінювання ефективності діяльності; оптимізацію процесу підготовки звітної та атестаційної документації, а також проведення аналітичних, бібліометричних, наукометричних досліджень.

Для реалізації проєкту Репозитарію наукових текстів НАН України відповідно до міжнародних рекомендацій у Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського розроблено концептуальні засади та технологічний інструментарій для формування консолідованого загальноакадемічного репозитарію у складі Бібліотечного порталу НАН України – LibNAS UA, який доступний у тестовому режимі за інтернет-адресою libnas.nbuv.gov.ua.

Вже напрацьовано рішення щодо формування корпоративних бібліографічних ресурсів, з корпоративним сервером Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського вже працюють 22 бібліотеки науково-дослідних установ НАН України, створено електронні архіви наукових публікацій: Наукова періодика України (співпраця понад 1,5 тис. наукових видавництв України), Електронна бібліотека Інституту історії України та Репозитарій Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського – EverLib.

Президія Національної академії наук України постановляє:

1. Доповідь директора Інституту інформаційних технологій Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського доктора наук із соціальних комунікацій К.В.Лобузної «Цифровий репозитарій наукових текстів НАН України в Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського: стан і перспективи розвитку» взяти до відома.

2. Схвалити роботу Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського з дослідження проблематики цифрової наукової комунікації, розвитку систем наукової інформації та інституційних репозитаріїв та створення технологічної платформи для підтримки Репозитарію наукових текстів НАН України.

3. Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського (генеральний директор член-кореспондент НАН України Л.А.Дубровіна):

3.1. До 01.11.2021 розробити і подати до Президії НАН України проекти Положення та Регламенту роботи Репозитарію наукових текстів НАН України у складі Бібліотечного порталу НАН України.

3.2 Надавати методичну підтримку установам НАН України для забезпечення формування Бібліотечного порталу НАН України. Підготувати інструктивні матеріали та забезпечити навчання представників наукових установ НАН України.

3.3. Забезпечити з 01.01.2022 планове функціонування Репозитарію наукових текстів НАН України, на базі якого формуватиметься єдиний реєстр наукових публікацій працівників НАН України, з окремим розділом про публікації в журналах, що індексуються наукометричними базами Web of Science та Scopus.

4. Керівникам наукових установ НАН України для активізації роботи з формування загальноакадемічного Репозитарію наукових текстів НАН України:

4.1. До 01.12.2021 визначити фахівців, які відповідатимуть за підтримку наукових метаданих установи та постачання інформації до Репозитарію наукових текстів НАН України і подати до Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського на електронну адресу libnas@nbu.gov.ua контактну інформацію (ППБ, телефон, e-mail).

4.2. Забезпечити систематичне та своєчасне проведення робіт з коригування, доповнення та надання інформації щодо наукових мета-

даних і повних текстів до Репозитарія наукових текстів НАН України відповідно до регламенту його роботи.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Відділення історії, філософії та права НАН України (академік НАН України В.А.Смолій) та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

**Президент Національної
академії наук України
академік НАН України**

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

**В.о.головного вченого секретаря
Національної академії
наук України академік НАН України**

Вячеслав БОГДАНОВ

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 197

м. Київ

05. 04. 2021 р.

**Про затвердження переліку проєктів Програми інформатизації
НАН України на 2021 рік.**

На виконання п.5 постанови Президії НАН України від 23.12.2020 № 296 «Про бюджетне фінансування НАН України у 2021 році»:

1. За поданням Бюро Координаційної ради НАН України з питань інформатизації (протокол від 26.03.2021 № 1) затвердити перелік проєктів Програми інформатизації НАН України (далі – Програма) на 2021 рік, визначених за результатами проведеного конкурсу (додається).

2. З метою координації та контролю за виконанням проєктів Програми доручити віце-президенту НАН України академіку НАН України В.Л. Богданову укласти з виконавцями проєктів, відібраних за результатами проведеного конкурсу, договори про виконання робіт за цими проєктами.

3. Установам НАН України – виконавцям проєктів Програми:

- терміново подати Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України кошториси проєктів на 2021 рік з розрахунками до них;
- у двотижневий строк укласти договори з НАН України на виконання робіт згідно з додатком 4 до Порядку формування тематики та контролю за виконанням наукових досліджень в Національній академії наук України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 339 (зі змінами);
- включити проєкти, що виконуються в рамках Програми до тематичних планів установ на 2021 рік;
- забезпечити цільове використання бюджетних коштів, призначених для виконання Програми.

4. Координаційній раді НАН України з питань інформатизації забезпечити:

- координацію робіт установ-виконавців проєктів Програми;

- поточний контроль за виконанням проєктів та цільовим використанням бюджетних коштів, призначених для виконання Програми;
- організацію у грудні 2021 року здачі-приймання робіт за проєктами;
- подання до Президії НАН України звіту про виконання робіт за проєктами Програми.

5. Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України внести відповідні зміни до кошторисів та планів асигнувань на 2021 рік наукових установ НАН України – виконавців проєктів.

6. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

**Президент
Національної академії наук України
академік НАН України**

А.Г. Загородній

**В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України**

В.Л. Богданов

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Президії НАН України
від 05.04.2021 № 197

ПЕРЕЛІК
проектів Програми інформатизації НАН України на 2021 рік

№ з/п	Назва проекту	Установа НАН України – виконавець проекту
1	Підтримка та розвиток функціонально-орієнтованих підсистем АІС Президії НАН України	Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова
2	Розроблення проектних рішень та плану заходів по їх реалізації щодо модернізації та розвитку АІС Президія з урахуванням сучасних та перспективних інформаційних технологій	Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова
3	Модернізація системи безперебійного електроживлення опорних вузлів АМОД НАН України	Інститут програмних систем
4	Розробка розподіленої бази знань семантизованого Вікі-порталу, як інструменту наукових досліджень для вдосконалення порталної версії Великої Української Енциклопедії	Інститут програмних систем
5	Розвиток та супроводження Наукової електронної бібліотеки періодичних видань НАН України (NASPLIB)	Інститут програмних систем
6	Розвиток хмарної інфраструктури відкритої науки НАН України та порталу доступу до неї	Інститут програмних систем
7	Розвиток сервісів інформаційної підтримки оцінки ефективності діяльності наукових установ НАН України	Інститут програмних систем

№ з/п	Назва проекту	Установа НАН України – виконавець проекту
9	Розширення бази даних електронної редакції Українського фізичного журналу в Європейській хмарі відкритої науки OpenAIRE	Інститут теоретичної фізики ім.М.М.Боголюбова
10	Оптимізація та доповнення програмних модулів, при зміні в законодавстві, та супровід впровадженної автоматизованої інформаційної системи Інституту металофізики ім.Г.В.Курдюмова НАН України	Інститут металофізики ім.Г.В.Курдюмова
11	Адаптація та апробація функціонування підсистем 2-ї черги типової АІС «Установа» для створення автоматизованої інформаційної системи Інституту прикладної фізики НАН України	Інститут прикладної фізики
12	Цифрова система нормативних актів НАН України. Етап 2. Розроблення та випробування макетного рішення	Центр практичної інформатики
13	Розроблення і впровадження комплексу рішень з поліпшення показників доступності хмарних сервісів nas.gov.ua	Центр практичної інформатики
14	Розвиток хмарних сервісів ресурсного центру СКІТ для вирішення задач на високопродуктивних обчислювальних системах з кластерною архітектурою	Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова
15	Забезпечення функціонування грид-центру засвідчення сертифікатів користувачів і грид-сайтів національної грид-інфраструктури	ІНН «Інститут прикладного системного аналізу» НТУ України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

№ з/п	Назва проекту	Установа НАН України – виконавець проекту
16	Розробка грид- хмарних сервісів та забезпечення підтримки Базового координаційного центру та Регіонального операційного центру в Інституті теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України (3 етап)	Інститут теоретичної фізики ім.М.М.Боголюбова
17	Впровадження хмарних технологій на кластері Західного регіонального грид-центру для проведення наукових досліджень	Інститут фізики конденсованих систем НАН України
18	Науково-технічні розробки хмарної і грид-інфраструктури ФТІНТ НАН України у складі учасників Європейської грид-інфраструктури (EGI) – 2021	Фізико-технічний інститут низьких температур ім.Б.І. Веркіна
19	Підтримка роботи хмарних та грид-сервісів, хмарного сервісу машинного навчання на розрахунковому ІСМА (UA-ISMA) Північно-східного ресурсного центру	Інститут сцинтиляційних матеріалів
20	Підтримка грид-сайту ІПМЕ ім. Г.Є. Пухова НАН України та створення сервісу централізованого синтезу апаратних засобів забезпечення цілісності інформації, що передається в кіберфізичних системах об'єктів критичної інфраструктури	Інститут проблем моделювання в енергетиці ім.Г.Є.Пухова
21	Обробка даних з Великого адронного колайдера в T2-центрі ННЦ ХФТІ грид-інфраструктури експерименту CMS (ЦЕРН) у 2021 р	ННЦ “Харківський фізико-технічний інститут”

№ з/п	Назва проекту	Установа НАН України – виконавець проекту
22	Адаптація сучасних біоінформатичних підходів для аналізу та візуалізації широкомасштабних молекулярно-біологічних даних для їх використання у хмарному середовищі	Інститут молекулярної біології і генетики
23	Вебсервіс прогнозування розповсюдження атмосферних забруднень у хмарній інфраструктурі та аналіз невідомих джерел викидів: мінімізація функції якості	Інститут проблем математичних машин і систем
24	Розвиток е-платформи відкритих даних для центрів колективного користування приладами НАН України (етап 2)	ДНУ “Київський академічний університет” НАН та МОН України

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

НАКАЗ

12.11.2020

№ 2292

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
26 листопада 2020 р.
за № 1175/35458

Про затвердження Типової форми договору про надання інституційної підтримки у формі гранту

Відповідно до статті 8-1 Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні», пункту 7 Порядку використання коштів, виділених для здійснення деяких заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 липня 2020 року № 592, та у межах повноважень, визначених Положенням про Міністерство культури та інформаційної політики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 року № 885,
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типову форму договору про надання інституційної підтримки у формі гранту, що додається.
2. Директорату книговидання та креативних індустрій (Притулі К.В.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на державного секретаря Дуля Я.М.

Міністр

О. Ткаченко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/11-8399 від 24 листопада 2020 року

Засновникам наукових
фахових видань України**Щодо включення наукових видань до бібліографічних баз даних**

Відповідно до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» наукове видання - твір (узагальнююча наукова праця, монографія, збірник наукових праць, збірник документів і матеріалів, тези та матеріали наукових конференцій, автореферат дисертації, препринт, словник, енциклопедія, науковий довідник або покажчик, наукове періодичне видання тощо) наукового характеру, що пройшов процедуру наукового рецензування та затвердження до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або вищого навчального закладу, редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений шляхом друкування, тиснення або в інший спосіб, містить інформацію про результати наукової, науково-технічної, науково-педагогічної, науково-організаційної діяльності, теоретичних чи експериментальних досліджень (науково-дослідне видання); підготовлені науковцями до публікації тексти пам'яток культури, історичних документів чи літературних текстів (археографічне або джерелознавче видання); науково систематизовані дані чи матеріали, що відображають історію науки та сучасний стан наукового знання (науково-довідкове або науково-інформаційне видання), призначені для поширення.

Згідно з пунктом 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, та пунктом 12 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, затверджено Порядок формування Переліку наукових фахових видань України.

Відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 року № 32, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2018 р. за № 148/31600, наукові фахові видання з Переліку, зокрема застосовуються для розвитку вітчизняного

наукового потенціалу та інтеграції його у світовий науковий простір та створення простору якісної публічної комунікації вчених, зокрема якісного донесення результатів їх діяльності до вітчизняної та світової наукових спільнот.

Однією з вимог для включення наукового видання до категорії «Б» Переліку є включення видань до профільних міжнародних наукометричних баз даних, рекомендованих МОН. Водночас, в порушення Указу Президента України від 24.09.2014 № 744/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28.08.2014 «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності», доручення Кабінету Міністрів України від 27.02.2015 № 2751/1-15-ДСК, яким введено обмеження спільних наукових проєктів з установами Російської Федерації станом на 24 листопада 2020 року до баз даних «РІНЦ» передають свої метадані 160 українських наукових видань, засновники яких знаходяться в управлінні Національної академії наук та національних галузевих академій, центральних органів виконавчої влади, громадських об'єднань, приватних організацій тощо. Поряд з тим, серед переліку українських наукових видань розташовано 68 так званих видань, свідоцтва про реєстрацію як засобу масової інформації яких видано псевдоутвореннями «Л/ДНР».

Включення вищезазначених видань до «РІНЦ» порушує законодавство України та суперечить позиції міжнародної спільноти щодо засудження окупації Кримського півострова та окремих районів Донецької та Луганської областей.

Враховуючи Закон України «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» та порушення норм іншого українського законодавства та міжнародного права, які стосуються суверенітету та територіальної цілісності України, Міністерство освіти і науки України звертається до засновників українських наукових видань, які продовжують передавати свої метадані та архів публікацій до «РІНЦ», з рекомендацією розірвати договори з Науковою електронною бібліотекою «eLIBRARY.RU» щодо включення видань до «РІНЦ» та розміщення на її сайті метаданих та архіву видання.

Принагідно інформуємо, що відповідно до статті 22 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» наукові видання України публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами

Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.

Перший заступник Міністра

Микола Кизим

**IV. МЕТОДИЧНІ, БІБЛІОГРАФІЧНІ ТА ІНШІ ВИДАННЯ,
ПІДГОТОВЛЕНІ БІБЛІОТЕКАМИ**

Друковані видання

Бібліотека в сучасному інформаційному і соціокультурному середовищі: досягнення, виклики і вектори розвитку : матеріали Всеукр. наук. конф., присвяченої 125-річчю від дня заснув. Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського / [упоряд.: Федорова М. А., Влезько Н. В.]. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2020. 236 с.

До збірника увійшли матеріали, оприлюднені на Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції, що проходила у вересні 2020 р. у Полтавській ОУНБ ім. І. П. Котляревського і була присвячена 125-й річниці від дня заснування головної книгозбірні Полтавщини. Збірник адресований науковцям, краєзнавцям, бібліотекарям, книгознавцям, бібліотекознавцям, історикам, а також широкому колу читачів.

Бібліотека: місце традицій, простір інновацій : матеріали круглого столу, присвяч. 55-річчю Наукової б-ки Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв (Київ, 30 листоп. 2018 р.) / М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наукова б-ка. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. 158 с.

Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв проводить низку заходів, присвячених 50-річчю заснування університету та 55-річчю заснування бібліотеки. У рамках святкування відбувся круглий стіл «Бібліотека: місце традицій, простір інновацій» за участі представників провідних бібліотек України, бібліотек закладів вищої освіти, публічних бібліотек. Обговорювались актуальні проблеми книги і бібліотеки в єдиному інформаційному просторі, інновації у створенні й популяризації електронних ресурсів, питання інформаційної культури користувачів вітчизняних бібліотек.

Бібліотека як важлива складова загальнокультурних процесів сучасності : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Ф. Потушняка / Департамент культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. ОУНБ ім. Ф. Потушняка ; [уклад. Л. З. Григаш]. Ужгород : РІК-У, 2020. 287 с.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Закарпатської ОУНБ ім. Ф. Потушняка містить статті бібліотечних фахівців Закарпаття. У матеріалах відзначено певні здобутки книгозбірень за останні п'ять років, а також проблеми та виклики, які постають перед бібліотеками у реаліях сьогодення. Видання доповнено короткими довідками про структурні підрозділи Закарпатської ОУНБ ім. Ф. Потушняка та публічні бібліотеки краю, а також ілюстровано фотофактами з життя бібліотек області.

Бібліотеки закладів вищої освіти: досвід та перспективи : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. б-к ЗВО (Одеса, 4–6 лип. 2018 р.) / Наук. б-ка ім. М. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка ; Наук. б-ка ОНУ ім. І. І. Мечникова ; Секція унів. б-к УБА ; Електрон. б-ка України «ELibUKR» ; редкол.: Л. Г. Бакуменко [та ін.] ; наук. ред. О. О. Сербін ; відп. ред. М. О. Подрезова ; бібліогр. ред.: А. С. Ложешник, О. С. Мурашко. Одеса : ОНУ, 2018. 258 с.

Збірник містить матеріали III Міжнародної наукової конференції «Бібліотеки закладів вищої освіти: досвід та перспективи», що проходила в Одесі 4–6 липня 2018 р. У доповідях розглянуто сучасні стратегії розвитку та доступ до інформаційних ресурсів університетських бібліотек, зокрема, їх комплектування, використання та відображення у бібліотечних каталогах і базах даних. Подано результати вивчення та збереження книжкової спадщини бібліотек ЗВО. Розкрито значення маркетингових комунікацій у практичній діяльності бібліотек. Видання призначено для науковців, студентів та спеціалістів бібліотечно-інформаційної галузі.

Бібліотеки Чернігівщини на сторінках преси : бібліогр. покажч. публ. за 2016 р. / Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка ; уклад. К. Райхіль ; відп. за вип. А. Мальована. Вип. 20. Чернігів, 2017. 126 с.

Бібліографічний покажчик містить публікації у друкованих засобах масової інформації та розкриває сучасний стан, проблеми розвитку бібліотечної галузі, досвід роботи окремих книгозбірень області й централізованих бібліотечних систем. Покажчик адресовано фахівцям бібліотечної справи, працівникам органів управління у галузі культури, всім зацікавленим.

Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України : матеріали звітної наук.-практ. конф. Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського (Київ, 22 груд. 2020 р.) / НАПН України, Державна науково-педагогічна б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол. : Л. Д. Березівська (голова ред.), Д. О. Закатнов, С. В. Тарнавська (відп. за вип.) та ін.]. Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2020. 86 с.

Збірник містить матеріали, в яких стисло викладено наукові повідомлення учасників звітної науково-практичної конференції Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського «Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України», що відбулася 22 грудня 2020 року.

Інформаційно-методичні рекомендації з адаптації культурних об'єктів до потреб людей з інвалідністю / А. Петрикiна, П. Полiщук, К. Зарiчнюк, Т. Жимолоснова ; за заг. ред. канд. наук з держ. управління О. Шершньової. Рівне, 2020. 56 с.

В інформаційно-методичних рекомендаціях подано алгоритм адаптації культурних об'єктів до потреб людей з інвалідністю, який було апробовано у межах проєкту «Культурні продукти Рівненщини без обмежень», а також охарактеризовано специфіку спілкування з людьми з інвалідністю. Видання зацікавить спеціалістів-музейників, представників культурних установ та креативних індустрій, а також широке коло читачів.

Історичні бібліотечні зібрання та колекції у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : довідник. Вип. 1. Історичні бібліотеки державних навчальних установ Києва / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Г. І. Ковальчук, відп. ред. випуску : Т. Є. Мяскова, О. В. Заєць. Київ, 2020. 300 с.

Перший випуск довідника з історико-культурних фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського репрезентує колекційні фонди історичних бібліотек дореволюційних навчальних закладів Києва, а саме: фундаментальної бібліотеки Київського університету св. Володимира з усіма її складовими, Колегії Павла Галагана, Інституту шляхетних дівчат, Київського комерційного інституту, 1-ї, 2-ї, 3-ї, 5-ї (Києво-Печерської) київських гімназій, Київського реального училища, Київського комерційного училища. В

описових статтях подано інформацію про фондоутворювачів, дату та місце формування колекцій, історичну довідку про книгозбірню, характеристику тематичного та мовного складу зібрання, кількісний склад, зовнішні ознаки, її науково-довідковий апарат тощо.

Довідник розрахований на широке коло користувачів, насамперед істориків, краєзнавців, бібліотекарів і бібліотекознавців.

Каталогізування документів: короткий термінологічний словник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. Зоріна Н. Є. ; наук. ред. Пономаренко Л. О. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. Київ, 2021. 122 с.

У словнику представлено поняття й терміни, уніфіковані у Законах України, що регламентують відносини в інформаційній сфері; національних і державних стандартах України; міжнародних стандартах, прийнятих Держстандартом України з бібліотечної, інформаційної та видавничої діяльності й суміжних галузей, а також документів Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA). Обсяг словника – понад 470 термінів із визначеннями, у словнику подано систему термінів, які вживаються у бібліотечно-інформаційній сфері, зокрема, каталогізування документів. Словник розрахований на працівників бібліотек та інших інформаційних установ, науково-педагогічних і наукових працівників, докторантів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти і коледжів, які навчаються за спеціальностями бібліотечно-інформаційної галузі.

Короленківські читання 2019. «Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, крос-медійність, клієнтоорієнтованість» : матеріали XXII Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 24–25 жовт. 2019 р.) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. від-ня (філія) ВГО УБА ; [редкол. В. Д. Ракитянська (голова) та ін.]. Харків, 2020. 269 с.

Збірник містить матеріали XXII Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції Короленківські читання 2019. «Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, крос-медійність, клієнтоорієнтованість». Видання призначене фахівцям бібліотечної галузі та суміжних галузей.

Мапа бібліотечного досвіду : огляд інноваційних бібліотечних досвідів та впроваджень бібліотечних послуг / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка ; Рівнен. обл. від-ня УБА ; упоряд. Н. П. Волян ; ред. О. Л. Промська ; відп. за вип. О. Л. Промська. Рівне, 2020. 44 с.

Подано форми звітності № 6-НК «Звіт про діяльність державних, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем (ЦБС), що віднесені до сфери управління Мінкультури», № 80-а-рвк «Зведена звітність про діяльність національних, державних, публічних та інших бібліотек».

Метабібліографія України (2019) : бібліогр. покажч. / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ, 2020. 304 с.

Покажчик подає інформацію про бібліографічні посібники, що вийшли друком в Україні продовж 2019 року, підготовлені бібліотеками різних видів і форм власності, науковими установами, вищими навчальними закладами, громадянами. Видання інформує про бібліографічні посібники різної видової й жанрової палітри з різних галузей знань. Адресовано працівникам бібліотек та інформаційних установ, спеціалістам різних галузей.

Науково-інноваційна співпраця КНУ імені Тараса Шевченка з іншими організаціями та установами у 1991–2021 роках : рекомендаційний список літератури / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред.

І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук із соц. комунікацій О. О. Сербін]. Київ, 2021. 102 с.

В оглядовій формі на основі фонду Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка було простежено, як змінилась діяльність провідного навчального закладу країни у нових соціально-політичних умовах після ухвалення Верховною Радою Української РСР 24 серпня 1991 р. доленосного Акту проголошення незалежності України. КНУ імені Тараса Шевченка успішно реалізує наукову та інноваційну діяльність шляхом партнерських відносин з вітчизняними організаціями та установами, міжнародними організаціями, бере участь у рамкових програмах Європейського Союзу. Матеріал у рекомендаційному списку розміщено за тематичними розділами та розташовано у хронологічній послідовності.

Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2021 : довідник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. : О. Л. Гончаренко, І. І. Хемчян ; наук. ред. Л. О. Пономаренко]. Київ, 2021. 157 с.

Головною метою підготовки Довідника є узагальнення та поширення досвіду щодо інформаційної та видавничої діяльності провідних освітянських книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, а саме: про створення наукових видань, укладання бібліографічних посібників, інструктивно-методичних матеріалів, а також науково-практичні заходи, спрямовані на підвищення професійного рівня бібліотечних працівників освітянської галузі.

Довідник призначений для бібліотечних працівників, методистів управлінь освіти й науки обласних та міських держадміністрацій, іншим фахівцям, задіяним в інформаційному забезпеченні педагогічної науки і практики.

Оформлення вихідних відомостей у виданнях : метод. рекомендації / уклад. Г. М. Плиса ; Кн. палата України ім. Івана Федорова. Вид. 8-ме, без змін. Київ: Кн. палата України ім. Івана Федорова, 2020. 72 с.

Методичні рекомендації стануть у нагоді фахівцям видавництва та видавничих підрозділів, фізичним особам – суб'єктам видавничої справи для використання у своїй практичній діяльності.

Превентивні методи збереження документів наукових бібліотек у несприятливих екологічних умовах : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відповід. ред. Л. В. Муха ; автори : Л. П. Затока, Л. М. Куява, Т. В. Крікова, К. В. Лобузін Л. В. Муха, А. А. Остапенко, Я. І. Савчук. Київ, 2020. 161 с.

Монографію присвячено впровадженню превентивних методів збереження документів у діяльність наукових бібліотек. Розглянуто можливі зовнішні та внутрішні чинники впливу сучасних екологічних умов на стан фондів НБУВ та бібліотек наукових установ НАН України. Висвітлено основні складові організації процесу впровадження превентивних методів у бібліотеці: матеріалознавчі, технологічні та екологічні аспекти, а також інтеграцію досягнень інноваційних технологій. Видання адресовано широкому колу бібліотечних спеціалістів, фахівців з питань консервації бібліотечних та архівних документів.

Публічні бібліотеки Дніпропетровської області : довідник / Управління культури, національностей і релігій Дніпропетр. облдержадмін., Дніпропетров. обласна універсальна наукова б-ка ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія ; упоряд. : І. Є. Луньова, О. В. Дяченко ; ред. І. С. Голуб. Дніпро : ДОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія, 2020. 250 с.

У довіднику подано інформацію про 644 публічні бібліотеки області. Видання складається з трьох розділів, упорядкованих за адміністративно-територіальною ознакою. У кожному з них надаються фактографічні відомості: назва бібліотеки, ім'я керівника, адреса, контактні телефони, електронна пошта, сайт, фейсбук, блог, рік заснування, графік роботи, кількість видань у фонді бібліотеки та кількість читачів і бібліотечного персоналу. Видання буде корисним працівникам органів місцевої влади та управління, сфери культури, освіти, бібліотечним спеціалістам, громадськості.

Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2019 році : інформ.-аналіт. огляд / НАН України, Інформ.-бібл. рада НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського / автори : О. Л. Сокур, Г. І. Солоїденко ; уклад. : О. Л. Сокур, Г. І. Солоїденко ; відп. ред. О. М. Василенко, Г. І. Солоїденко. Київ, 2020. Вип. 25. 256 с.

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних оглядів «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у ... році», підготовлених за матеріалами звітів бібліотек. Видання вміщує аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкову інформацію про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 95 наукових установ НАН України, які надали звіти до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України. Подано нові законодавчі акти, нормативно-правові та інструктивно-методичні документи в галузі бібліотечної справи і науково-інформаційної діяльності. Представлено інформацію про методичні, бібліографічні та інші видання, які були підготовлені бібліотеками у 2019–2020 рр. Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційних підрозділів наукових установ НАН України, фахівцям бібліотечної галузі.

Систематизація документів та організація каталогів і картотек освітянських бібліотек за таблицями Універсальної десяткової

класифікації : практ. посіб. / уклад. І. Г. Лобановська / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2019. 105 с.

У посібнику висвітлено питання наукового і документного класифікування, схарактеризовано систематизацію як процес аналітико-синтетичного опрацювання документів, представлено Універсальну десяткову класифікацію як міжнародну інформаційно-пошукову мову класифікаційного типу. Викладено основні положення загальної та спеціальної методики систематизування документів за таблицями УДК у галузевому аспекті, подано методичні рекомендації з організації систематичних каталогів, картотек і баз даних за таблицями УДК.

Січова О. Архівні фонди наукових установ НАН України: традиції та сучасність / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ, 2020. 128 с.

У монографії вперше на основі дослідження історії формування та сучасного стану продовжуваних архівних фондів наукових установ НАН України окреслено статус та функції архівних підрозділів установ НАН України як суб'єктів формування архівних фондів. Висвітлено принципи й критерії фондової організації архівних документів державних установ наукового профілю, розкрито особливості описування документів та формування системи довідкового апарату до архівних фондів наукових установ НАН України.

Ступницька С. П. Промокампанія популяризації книг УІК в публічній бібліотеці : метод. матеріали / уклад. С. П. Ступницька ; ред. З. М. Тирак ; відп. за вип. В. П. Ярошук ; Рівнен. обл. універс. наук. б-ка. Рівне, 2021. 19 с.

Методичні матеріали розроблені на допомогу бібліотекарям, котрі здійснюють промоцію читання українських книг, які отримують публічні бібліотеки Рівненщини у рамках Програми поповнення фондів публічних бібліотек Українського інституту книги. Розкриваються різні аспекти популяризації видань, зокрема, шляхом проведення офлайн- та онлайн- заходів, інтерактивних форм, популяризації читання через Інтернет-простір тощо.

Таблиця відповідності між науковими спеціальностями, спеціальностями, за якими здійснюється підготовка здобувачів

вищої освіти, Рубрикатором НБУВ і УДК : наук.-метод. посіб. [уклад. : С. В. Галицька, Є. Ю. Гуренко, Н. В. Орешина, Т. П. Устинова]. Київ : НБУВ, 2021. 73 с.

Науково-методичний посібник містить таблицю відповідності між науковими спеціальностями, спеціальностями, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Рубрикатором Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського і Універсальної десятикової класифікації, яка дає змогу під час систематизації документів оптимізувати процес прийняття класифікаційних рішень і забезпечити їх уніфікованість. Видання призначене для працівників Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та інших бібліотек України, які здійснюють наукове опрацювання документів.

Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства : матеріали ХХ ювілейної міжнар. наук.-практ. конф. (Київ – Ужгород, 19–20 трав. 2021 р.) / Нац. наук. медична б-ка України, Наук. б-ка Ужгородського нац. ун-ту ; [уклад. : О. Кірішева, С. Науменко ; відп. ред. Т. Остапенко]. Київ – Ужгород, 2021. 72 с.

Збірник матеріалів містить доповіді керівників бібліотек та бібліотечних фахівців – учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства». Видання адресовано працівникам бібліотек різних типів і форм власності, керівникам галузі культури, викладачам, аспірантам, студентам.

Цифрові бібліотечні ресурси та сервіси підтримки наукових досліджень: сучасні підходи та роль у науковій комунікації : аналітична записка / автори : Лобузін К. В., Дубровіна Л. А., Гарагуля С. С., Горовий В. М., Коновал Л. В., Лобузін І. В., Горева В. В., Кіраль С. С., Ковальчук Г. І., Костенко Л. Й., Попик В. І., Яременко Л. М. ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2020. 60 с.

Аналітична записка присвячена дослідженню та аналізу міжнародного та вітчизняного досвіду створення та розвитку інтелектуальної бібліотечної системи підтримки наукових досліджень. Оцінюються можливості наукових бібліотек у формуванні електронної дослідницької інфраструктури, де бібліотечні спеціалісти виконують складні функціональні обов'язки, пов'язані з реалізацією цифрових проєктів, на рівні експерта. Висвітлено досвід

та подальші перспективи Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського щодо формування системи сервісів, які спрямовані на підтримку наукових досліджень у Національній академії наук України.

Електронні ресурси

Бібліотека і книга в контексті часу. Тема року : «Бібліотечні фонди: актуальні питання управління» : зб. матеріалів XII Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 21–22 квіт. 2019 р.) / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; [уклад. : Т. Богуш, О. Зозуля ; наук. ред. Н. Розколупа]. Київ, 2019. 168 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=11159>

У збірнику вміщено тексти виступів і тези доповідей учасників XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека і книга в контексті часу», що відбулася 21–22 квітня 2019 року у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого. Конференцію присвячено темі «Бібліотечні фонди: актуальні питання управління».

Соціологічні дослідження в бібліотеках: інформ.-аналіт. бюл. Вип. 50 / [уклад.: Н. Єрмакіна та ін. ; наук. ред. Н. Розколупа]. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ, 2019. 40 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=11623>

Черговий випуск інформаційно-аналітичного бюлетеня присвячено оприлюдненню результатів загальнодержавного дослідження «Кадрові ресурси публічних бібліотек України: стан та перспективи розвитку». Видання адресовано працівникам галузевої соціологічної служби, бібліотекарям, викладачам, аспірантам, студентам закладів вищої освіти та училищ культури.

Технічний довідник бібліотекаря: використання комп'ютерної техніки та програмного забезпечення у пунктах доступу до Інтернету в бібліотеках. URL: <https://ula.org.ua/bibliomist/resursi/it-dovidnik-stalogo-rozvitku/194-tekhnichnij-dovidnik-bibliotekarya>

Бібліотекарі зможуть дізнатися про технічне обладнання, зокрема придбання нового комп'ютера, його підтримка у належному технічному стані та правильна утилізація застарілих пристроїв. Розділи присвячені програмному забезпеченню, охоплюють теми

операційних систем, дистанційного доступу, фільтрів веб-контенту тощо. Також користувачі знайдуть добірку інформаційних ресурсів, запропонованих до використання.

Участь бібліотек у реалізації політики національної пам'яті : науково-метод. порадник / авт.-уклад. Т. Ю. Гранчак. / ВГО Українська бібліотечна асоц., Укр. ін-т нац. пам'яті. Київ : УБА, 2021. 62 с. URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/seminar/National_Memory_2021.pdf

Пропоноване видання окреслює науково-методичні підходи і надає рекомендації щодо комплексної участі бібліотек у реалізації національної політики пам'яті. Висвітлюються різні формати, напрями, види бібліотечної діяльності, спрямованої на збереження історичної пам'яті та національної ідентичності народу України. Розкриття участі бібліотек у реалізації національної політики пам'яті супроводжується висвітленням відповідного наявного досвіду бібліотек.

ВАЖЛИВО

Створення та впорядкування профілів наукових установ у Scopus та Web of Science : інструкція для співробітників НАН України / уклад. С. С. Гарагуля. Київ: НБУВ, 2021. 11 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003857>

На виконання розпорядження Президії НАН України від 27.12.2019 № 703 «Про впорядкування профілів учених та наукових установ НАН України у наукометричних базах даних» Інститутом інформаційних технологій НБУВ було проведено цикл науково-практичних семінарів «Цифрова наукова комунікація» та підготовлено інструкції щодо реєстрації авторських профілів у провідних наукометричних системах, зокрема у Scopus та Web of Science.

Актуальність наукометричних профілів в умовах сучасного розвитку цифрових наукових комунікацій не підлягає сумніву. Авторські та інституційні профілі у наукометричних системах Scopus та Web of Science використовуються для однозначної ідентифікації вченого та установи у цифровому середовищі, впорядкування публікацій, формування наукових портфоліо, а наведені у цих профілях індекси цитування слугують інструментарієм для оцінки ефективності наукової діяльності вченого або установи. Не в останню чергу саме профілі у наукометричних системах є каталізатором міжнародної наукової співпраці, включення до редакційних колегій престижних фахових видань, індикатором готовності вченого або установи до реалізації грантових дослідницьких програм. Станом на 2021 р. у базі даних Scopus зареєстровано понад 17 мільйонів профілів науковців та понад 70 тисяч перевірених профілів наукових організацій, кожна з яких має власний ідентифікатор Scopus Affiliation Identifier. Профіль Researcher ID через Web of Science та Publons (питання інтеграції цих мереж також висвітлюється в інструкціях) наразі зареєстрував майже 41 тис. вітчизняних науковців.

Важливо розуміти, що жоден із авторських ідентифікаторів та/або профілів не є всеохопним, і всі вони не є взаємовиключними. Перевагою у науковій спільноті вважається наявність у науковця профілів одночасно у кількох бібліометричних системах та наукових соціальних мережах: не тільки ORCID, Scholar, Author ID, Researcher ID, а й ResearchGate, Academia.edu, Mendeley тощо; основою для репрезентації науковця у цифрових наукових комунікаціях має бути персональна сторінка на сайті установи (або її інституційному репозитарії), що апріорі слугуватиме авторитетним файлом для ідентифікації дослідника.

У запропонованих НБУВ інструкціях наведено детальний покроковий алгоритм створення авторських профілів у Scopus (Author ID) та Web of Science/Publons (Researcher ID), що самостійно оформлюються та оновлюються науковцем, а для вповноважених представників наукових установ розтлумачено механізми функціонування, адміністрування та постійної актуалізації даних інституційних профілів (Scopus Affiliation Identifiers та Web of Science Organizations – Enhanced List).

Зокрема, серед описаних колізій, що перешкоджають коректному відображенню даних про автора або установу, визначено хибну абревіацію та транслітерацію, внаслідок яких автоматично створюється кілька профілів одного науковця або установи, через що публікації виявляються розпорощеними, а показники цитування – неповними. Наведено порядок та інструментарій однозначної автентифікації профілю, завдяки яким уся інформація збирається в одному обліковому записі, й розрахунок цитувань, індексів Гірша тощо відбувається коректно. Для усвідомлення масштабу проблеми впорядкування наукометричних профілів варто зазначити, що наразі в профілі НАН України в базі Web of Science вже зібрано **1618 різночитань** назв наукових інститутів, і цей перелік ще не є вичерпним.

Здійснений співробітниками Інституту інформаційних технологій НБУВ аналіз інституційних профілів показав, що станом на червень 2021 року підтверджені облікові записи у Scopus мають 74 установи НАН України, у Web of Science – 86 установ. Досягненню повноцінного представництва академічних інститутів у наукометричних системах сприятимуть і ті інструктивні матеріали, що готуються НБУВ, і низка публічних заходів науково-методичного характеру, що заплановані Бібліотекою.

Інструкції будуть корисними всім науковцям НАН України як практичний навігатор у динамічних процесах цифрової наукової комунікації.

*Підготував С. С. Гарагуля,
завідувач відділу наукового формування
національних реферативних ресурсів НБУВ,*

Використання Scopus та/або Web of Science в установі 2020-2021 рр.

З 02 по 15 червня 2021 р. Державною науково-технічною бібліотекою України було проведено анкетування серед українських установ, які отримали доступ до міжнародних баз даних Scopus та/або

Web of Science. В опитуванні взяло участь 280 закладів вищої освіти та наукових установ державної або комунальної форм власності.

Докладніше: dntb.gov.ua/news/використання-scorpus-таабо-web-of-science-в-установі-2020-2021-p-2

Превентивні методи збереження документів наукових бібліотек у несприятливих екологічних умовах : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; відповід. ред. Л. В. Муха ; автори : Л. П. Затока, Л. М. Куява, Т. В. Крікова, К. В. Лобузін Л. В. Муха, А. А. Остапенко, Я. І. Савчук. Київ, 2020. 161 с.

Монографія відображає всю багатогранність процесу запровадження різних форм превентивної консервації у наукових бібліотеках як основної умови забезпечення збереження фондів на традиційних носіях в умовах сьогодення. Вивчення шляхів, умов та способів для запровадження національних методів забезпечення збереження цінних документів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) та бібліотек наукових установ НАН України розглядається комплексно – акцент поставлено на неухильному виконанні завдань забезпечення збереження фондів саме у несприятливих екологічних умовах.

За результатами наукових досліджень, які включали різні напрями: біологічний, матеріалознавчий, хіміко-технологічний, – було опрацьовано трикомпонентну структуру сучасної системи збереження фондів. Усі три компоненти цієї системи – обстеження, рекомендації, контроль – залежать одна від одної, органічно доповнюють та взаємовпливають. Диференціації завдань для впровадження сучасної системи збереження фондів у наукових бібліотеках передували вивчення ступеню розробленості обраної проблематики у сучасному науковому бібліотекознавчому середовищі та систематизування наявних наукових матеріалів, а віднайдена інформація корелювалася безпосередньо до специфіки завдань практичної діяльності конкретної бібліотеки.

Погіршення стану навколишнього середовища є однією з причин старіння матеріальної основи документів на різних носіях, а уповільнення цього процесу – завданням бібліотечної галузі. Для встановлення конкретних характеристик фактичного фізичного стану фондів зазвичай застосовуються різноманітні матеріалознавчі методи, про що детально йдеться у монографії.

Під несприятливими екологічними умовами розглядається увесь комплекс різнопланових чинників, що прямо чи опосередковано можуть погіршувати фактичний фізичний стан бібліотечних документів НБУВ та бібліотек наукових установ НАН України. У виданні вперше за останні роки детально викладено результати

вивчення проблеми забезпечення збереження бібліотечних приміщень та фондів від ентомологічних шкідників. Згідно з поставленим завданням було проаналізовано найхарактерніші факторні ознаки біологічного пошкодження бібліотечних документів та умови запобігання ураженню фондосховищ ентомологічними шкідниками.

У дослідженні підкреслюється, що у комплексі заходів для забезпечення збереження документів екологічна складова визначається оцінюванням рівня екологічного та техногенного впливу навколишнього середовища на матеріальну основу документів, а саме методом фіксування гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин (пил, сірчистий ангідрид, діоксид азоту та хлор) у повітрі приміщень бібліотек. Реалізація цих досліджень зазвичай є проблематичною у бібліотеках через відсутність спеціального обладнання та відповідних фахівців. У запропонованому виданні забезпечення збереження фондів наукових бібліотек України розглядається у пропорційній залежності від сталості нормативних параметрів внутрішнього середовища у цих будівлях та унеможливлення активного впливу негативних чинників навколишнього середовища. Висвітлено, що саме цілісність і функціональність будівлі є гарантією постійності цієї пропорції.

На сьогодні до роботи зі забезпечення збереження бібліотечних фондів у НБУВ та бібліотеках НАН України активно залучаються сучасні цифрові технології. Важливою частиною монографії є ґрунтовний аналіз діяльності НБУВ та інших профільних установ світу у напрямі збереження документального надбання у цифровому форматі, роботи з розбудови і розвитку цифрових комплексів, з переведення особливо цінних та унікальних документів Бібліотеки у цифрову форму, організація системи обліку цих робіт, надання доступу до цифрових версій документів культурної спадщини на порталі НБУВ, довготривале збереження їх у страховому фонді цифрових копій на UDO-носіях. Однак віддаючи належне ефективності цифрових технологій та важливості побічної консервації для забезпечення збереження оригіналів документів і цифрової інформації, в усіх розділах видання підкреслюється необхідність реалізації превентивних методів для забезпечення збереження у несприятливих екологічних умовах саме оригіналів документів на папері та пергаменті як гарантії можливості відтворення інформації за використання будь-яких копіювальних технічних засобів.

У монографії висвітлюється питання інтеграції досягнень інноваційних технологій з метою створення оптимального повітряного середовища для усіх категорій документів шляхом знезараження та очищення повітряних потоків у сховищах та окреслюються

перспективи впровадження нових технологій очищення повітря бібліотек від різноманітних біологічних чинників.

Окремі розділи видання доповнює змістовний ілюстративний матеріал – фото сучасних приладів для контролю фізико-механічних показників паперу та найбільш уживаних індивідуальних засобів для зберігання документів, а також рисунки мікологічних та ентомологічних шкідників.

Монографія адресована широкому колу бібліотечних спеціалістів, фахівців з питань консервації бібліотечних та архівних документів.

*Підготувала Л. П. Затока,
завідувачка відділу наукових технологій збереження фондів НБУВ*

Зарубіжні періодичні видання у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України (надходження 2019–2020 рр.) : наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; уклад. : З. Р. Андрійчук, О. Б. Вихристюк, Є. А. Рибак, А. К. Ятченко ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ : НБУВ, 2021. 121 с.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик інформує про іноземні періодичні видання, які надійшли до фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка та бібліотек наукових установ Національної академії наук України упродовж 2019–2020 рр. Також у виданні представлено відомості про журнали за 2017–2018 рр., які надійшли до бібліотек мережі зі запізненням і не були включені до попереднього випуску.

Видання побудовано згідно з вимогами щодо підготовки бібліографічних покажчиків у наукових бібліотеках і розроблено за структурою, апробованою у попередніх випусках. Матеріал систематизовано по розділах за галузями знань, нумерація наскрізна, використовується система посилань.

У покажчику представлено відомості про 641 назву іноземних журналів, бібліографічний опис яких здійснено мовою оригіналу. Бібліографічний опис видань подано згідно з чинними національними та міждержавними стандартами. Бібліографічний запис складається з: порядкового номера, бібліографічного опису, номера бібліотеки, в якій ці журнали зберігаються. У середині розділів записи розміщено за алфавітом назв – спочатку кириличною, а потім латинською абетками. Подано паралельні назви іншими мовами, вказано роки видань. У разі,

коли назва журналу не розкриває його основного змісту, подано підзаголовні дані.

Науково-довідковий апарат видання складається з передмови, алфавітного покажчика назв журналів, списку бібліотек наукових установ НАН України із зазначенням їхніх номерів, адрес та контактних даних.

Цей випуск є продовженням видання, що було започатковано НБУВ у 1980 р. Ознайомитися з попередніми випусками видання можна на порталі НБУВ за посиланням www.nbuv.gov.ua/node/502 розділ «Про бібліотеку» рубрика «Співробітництво». Також за посиланням http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_mi/cgiirbis_64.exe? у базі даних «Електронний архів науково-довідкових видань» представлено п'ять томів зведеного каталогу надходжень за 1665–1975 рр. та два томи за 1976–1980 рр.

*Інформацію підготували укладачі
науково-допоміжного бібліографічного покажчика:
А. К. Ятченко, завідувачка відділу іноземного комплектування
НБУВ,
З. Р. Андрійчук, молодший науковий співробітник НБУВ,
О. Б. Вихристюк, головний бібліотекар НБУВ,
Є. А. Рибак, молодший науковий співробітник НБУВ.*

ВД «Академперіодика» відкриває доступ до книг із серії «Наука для всіх»

До XV Фестивалю науки в Україні та з нагоди Дня працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження Видавничий дім «Академперіодика» Національної академії наук України починає відкривати доступ до книг з науково-популярної загальноакадемічної серії «Наука для всіх».

Науково-видавнича рада НАН України підтримує ініціативу «Відкриваємо «Науку для всіх» й сприятиме її втіленню.

Загальноакадемічну серію «Наука для всіх» (2004 р.) відкрила книга Костянтина Ситника і Вікторії Галузинської «Ботанічні зошити, або 12 подорожей у світ рослин». Відтоді в серії випущено книги з астрономії,

геології, екології, хімії, мовознавства, матеріалознавства, археології, літературознавства, філософії.

Отже, на веб-ресурсі ВД «Академперіодика» раз на тиждень з'являтиметься по одній книзі, яку можна буде почитати або завантажити. ВД «Академперіодика» сподівається, що книги стануть у нагоді багатьом і сприятимуть досягненню основної мети Фестивалів науки – пропаганді науки у суспільстві, формуванню інтересу і поваги до науки з раннього віку.

Першою відкрито книгу «Ідея суспільності: політична філософія в Україні XIX століття» Володимира Волковського, співробітника Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України.

О Н О В Л Е Н О Н А Ц І О Н А Л Ь Н И Й С Т А Н Д А Р Т ДСТУ 7152 «ІНФОРМАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТАЦІЯ. ВИДАННЯ. ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЙ У ЖУРНАЛАХ І ЗБІРНИКАХ»

ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» ухвалив наказ «Про прийняття та скасування національних стандартів» від 26.08.2020 № 198. Цим наказом на виконання Програми робіт з національної стандартизації на 2020 рік з 01.03.2021 р. скасовано чинність національного стандарту ДСТУ 7152:2010 «Інформація та документація. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках» та ухвалено з наданням чинності від 01.03.2021 р. національний стандарт ДСТУ 7152:2020.

Оновлений стандарт підготовлено ДУ «Книжкова палата України імені Івана Федорова» зі залученням фахівців з інших установ. На відміну від попередньої версії, цей стандарт враховує вимоги до укладання розширених відомостей про авторів з поданням їхніх унікальних авторських ідентифікаторів, а також зазначення цифрових ідентифікаторів наукової публікації DOI.

Стандарт поширюється для публікацій у періодичних і продовжуваних виданнях, зокрема у текстових наукових, науково-практичних журналах і збірниках наукових праць, оприлюднених у традиційному паперовому та/або електронному (на спеціальних носіях чи у мережі Інтернет). Стандарт визначає положення щодо складу,

порядку подання й розміщення елементів їхнього редакційно-видавничого оформлення.

Стандарт призначений для редакційних підрозділів наукових установ і закладів вищої освіти, видавців, організацій, які випускають періодичні та продовжувані видання, незалежно від їхнього відомчого підпорядкування, організаційно-правових форм господарювання й форм власності.

V. НА ДОПОМОГУ ПРОФЕСІЙНІЙ САМООСВІТІ

Бібліотечна онлайн освіта

Навчання упродовж усього життя – сьогодні це не просто світовий тренд, а невід’ємний процес росту освітнього потенціалу особистості, головним рушієм якого є вона сама. Онлайн-навчання все більше набуває популярності, знайти курс у мережі можна майже на будь-яку тематику, у трендах – невеликі практичні курси з опанування тих чи інших навичок, які допомагають швидко зорієнтуватися у питанні. Також така форма навчання дозволяє систематизувати раніше набуті знання, вдосконалити свої навички, є внутрішнім мотиватором для розуміння важливості знань, відчуття приналежності до професійної спільноти.

Отже, перед бібліотекарями постає питання: де і як здобути необхідні в роботі знання. Вирішити проблему допоможе дистанційне навчання, адже вивчати онлайн можна що завгодно: іноземні мови, основи програмування, психологію, історію України, діловодство та багато інших предметів. Можна навчитися самостійно створювати онлайн-курси. Але найактуальнішою потребою для бібліотекарів наукових установ Національної академії наук України є оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями та навичками їх застосування у професійній діяльності.

Пропонуємо огляд вітчизняних онлайн-платформ, які надають працівникам бібліотек ефективні інструменти для покращення фахових компетенцій, здобуття нових знань та корисних навичок. Вони зручні у користуванні, доступні у будь-який час, безкоштовні, доповняють актуальною інформацією професійні знання бібліотекарів мережі, поліпшують виконання професійних обов’язків та завдань.

Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>) – це на сьогодні найпотужніша вітчизняна освітня платформа, яка є громадським проектом масових відкритих онлайн-курсів різної спрямованості. Головна мета – надання онлайн-доступу до курсів університетського рівня всім бажаючим, а також хороша можливість провідним викладачам, університетам і компаніям розповсюджувати набуті знання через доступну форму без обмежень щодо кількості слухачів та часових рамок. Проект започатковано у 2014 р.

Платформа пропонує безкоштовні курси від викладачів України та світу, які допоможуть отримати нові навички та вдосконалити раніше отримані. Платні курси (Prometheus+) від топових викладачів, які надають доступ до інтерактивного навчального досвіду нового рівня.

Курси сформовані з відеолекцій, практичних завдань та контрольних запитань. Наявність форуму дозволяє підтримувати зв'язок з викладачами та іншими слухачами курсу.

Є можливість підібрати індивідуальний курс за фільтрами, а також, зареєструвавшись, Ви будете мати можливість заходити і переглядати курс у будь-який зручний для Вас час. У Вашому персональному кабінеті всі курси, які Ви пройшли і опанували, будуть збережені.

Для бібліотекарів мережі цікавими є такі курси:

Курс **«Цифрові комунікації в глобальному просторі»** (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+ITArts101+2017_T1) розрахований на тих, хто хоче опанувати на базовому рівні основні сучасні операційні системи, види веб-ресурсів та специфіку їх створення й використання у сучасному інформаційному просторі, хмарні технології, інструментарій роботи з соціальними мережами, цифровий етикет та оптимізацію процесів. Викладачі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» розкажуть, як правильно захистити себе від кіберзагроз й чому саме інформаційні технології керують сучасним світом. Навчання триває 5 тижнів, доступ до курсу надається цілодобово, після успішного проходження тестових завдань слухач отримує сертифікат з підписом викладача.

Курс **«Наукова комунікація в цифрову епоху»** (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1) розроблений викладачами та бібліотекарями Національного університету «Києво-Могилянська академія» у співпраці з компанією «Кларівейт Аналітикс». Курс допоможе зрозуміти, як відбувається сучасна наукова комунікація, яким чином відкритий доступ, відкрита наука, відкриті ліцензії, управління даними досліджень впливають на життєвий цикл наукового дослідження, зокрема у поширенні та збереженні його результатів. Слухачі курсу навчаться застосовувати сучасні практики та пошукові техніки для роботи з науковими джерелами, використовувати універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси, сучасні веб-застосунки для різних етапів дослідження тощо.

Спілкування є важливою частиною нашого життя й існування як самої мови, так і держави у цілому. Сьогодні, коли країна восьмий рік перебуває у стані неоголошеної війни з Російською Федерацією, українцям, щоб залишитися нацією, життєво необхідно говорити українською. Задля подолання мовних бар'єрів для тих, хто таки нава-

жується говорити українською, попри помилки, суржик, нерозуміння оточуючих, часом без підтримки, проєктною командою «Є-мова» та волонтерською ініціативою «Безкоштовні курси української мови» (Громадська організація «Український світ») за підтримки Програми EGAP, що виконується Фондом Східна Європа та партнерами, у межах першого національного конкурсу IT-проєктів у сфері е-демократії EGAP Challenge розроблено онлайнві курси української мови для російськомовних українців **«Українська за 27 уроків»** (<https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+UKR101+2020/course/>). Програму елементарного рівня вивчення мови розроблено так, щоб якомога ширше сприяти розвитку комунікативних можливостей слухачів для ефективного використання української мови у різних життєвих ситуаціях і сферах спілкування. Курс складається з відеоуроків і конспектів до них, проміжних тестових вправ і загального тесту, матеріал яких відповідає елементарному рівню знань, умінь та навичок. Одним із складників є форум, де учасники курсу можуть поспілкуватися українською.

Дистанційні курси для бібліотекарів, створені викладачами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (<http://e-osvita.org.ua/new/course/index.php?categoryid=5>), заслуговують на окрему увагу, адже розроблені бібліотекарями для бібліотекарів з метою допомоги всім зацікавленим підвищити фаховий рівень, здобути нові знання задля покращення якості обслуговування користувачів.

До уваги слухачів запропоновано сім курсів:

1. **«Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві»** (автори курсу: Пашкова В. С., Пашков О. М.; викладач: Загуменна В. В.). Автори курсу підкреслюють, що сучасним бібліотекарям украй важливо розуміти роль книгозбірень у захисті інтелектуальної свободи – вагомого складника демократії; навчитися формулювати основні принципи бібліотечної діяльності стосовно забезпечення інтелектуальної свободи та доступності інформації; навчитися етичних принципів бібліотечної професії, що ґрунтуються на концепції інтелектуальної свободи та соціальній відповідальності, запереченні цензури, забезпеченні конфіденційності. Курс допоможе сформувати навички організації бібліотечно-інформаційного обслуговування з урахуванням вимог доступності до інформації; ознайомитися з роллю професійних бібліотечних об'єднань щодо реалізації принципу інтелектуальної свободи у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні.

2. **«Бібліотеки у системі забезпечення євроінтеграційних процесів в Україні»** (автори курсу: Шевченко І. О., Пашкова В. С.; викладачі: Хіміч Я. О., Шевченко І. О.). У процесі навчання учасники ознайомляться з методикою створення пунктів європейської інформації у бібліотеках, досвідом роботи таких центрів в Україні та за кордоном, практикою інформування місцевих громад щодо діяльності Європейського Союзу та євроінтеграції.

3. **«Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві. Етика бібліотечного працівника»** (автори курсу: Пашкова В. С., Пашков О. М.; викладачі: Загуменна В. В., Хіміч Я. О.). Важливою місією бібліотечного фахівця є захист інтелектуальної свободи та безперешкодне забезпечення доступу до інформації – викладачі курсу докладно розкажуть як цього досягти.

4. **«Адвокація: представлення інтересів бібліотек»** (автор курсу: Загуменна В. В.; викладачі: Загуменна В. В., Шевченко І. О.). Змінити імідж бібліотеки, зробити її привабливішою для користувача через надання якісних інформаційних послуг, оснащення сучасною матеріально-технічною базою, підвищення рівня кваліфікації бібліотекарів, які здатні використовувати інноваційні технології й методики – усе це представлено на курсі.

5. **«Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек»** (автор курсу: Хіміч Я. О.; викладачі: Загуменна В. В., Хіміч Я. О.). Дистанційний курс спрямований на одержання знань, умінь та навичок роботи у сфері інноваційної, ініціативної діяльності бібліотек з використанням основ менеджменту, маркетингу, фандрейзінгу, адвокати, соціального партнерства. Пріоритетами курсу є: оволодіння як теоретичними, методологічними основами, так і практичними навичками щодо формування нового іміджу бібліотеки як інформаційної установи й упровадження нововведень, розвитку асортименту інформаційно-бібліотечних послуг і сервісів, використання проектного, кадрового менеджменту бібліотек, комплексу маркетингу та фандрейзінгу, елементів адвокати, розвитку різних форм соціального партнерства.

6. **«Технології Веб 2.0 для бібліотекарів та користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища»** (автори курсу: Якушко Т. О, Ярошенко Т. О.; викладач: Хіміч Я. О.). Слухачі ознайомляться з теоретичними засадами сучасного розвитку інтернет- та вебтехнологій, зокрема функціонування Веб 2.0, познайомляться з основними його сервісами та можливостями їх практичного використання у бібліотеках.

7. **«Нова бібліотечна послуга: використання інформаційних технологій та Інтернету в бібліотеці»** (автор курсу: Шевченко І. О., викладач: Шевченко І. О.). Дистанційний курс ознайомить слухачів з питаннями надання вільного доступу користувачам до інформації, специфіки надання доступу до інтернету у бібліотеці, організації центрів публічного доступу до мережі, новими формами і методами інформаційного обслуговування користувачів локальними та мережевими ресурсами.

Освітня платформа **EdEra (EducationEra)** (<https://www.ed-era.com/>) – українська студія онлайн-освіти з безкоштовними та платними курсами, інтерактивними підручниками та спецпроектами. Представлені курси за різними напрямками: тут і шкільна, і професійна, і громадянська освіта. До лекцій навчального курсу додається супровідний матеріал – конспект з ілюстраціями та поясненнями. Курс **«Хейт під час пандемії»** – онлайн-курс із протидії мові ворожнечі в інтернеті. Фахівці докладно розкажуть як маніпулювали та маніпулюють емоціями під час карантину і що можна зробити, щоб не публікувати черговий злісний коментар чи пост. Курс **«Верифелд – Медіаграмотність»** – пояснює, як орієнтуватися в інформації довкола та як розпізнавати дезінформацію та пропаганду. Цікавими для бібліотекарів мережі будуть курси **«Академічна доброчесність»**, **«Публічні консультації»**, **«Фактчек: довіряй-перевіряй»**, **«Історія України в історіях»**, **«Навички діалогу та медіації»** тощо.

«Дія. Цифрова освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua/>) – національна онлайн-платформа від Міністерства цифрової трансформації України, що є складовою загальнонаціонального проекту «Дія», завдяки якому передбачено створення онлайн-сервісів державних послуг задля побудови «Держави у смартфоні». У січні 2020 р. було запущено онлайн-платформу з цифрової грамотності з цілодобовим доступом до освітніх серіалів, які допоможуть навчитися вільно використовувати цифрові технології в роботі, навчанні, стануть у нагоді для професійного та особистісного розвитку. До прикладу, **«Базові цифрові навички»** – серіал допоможе у супердоступній формі навчитися використовувати інформаційні технології у професійних та особистих цілях; **«Цифрова грамотність державних службовців 1.0. на базі інструментів Google»** – серіал розкриє особливості функціонування безкоштовних сервісів Google для використання в професійній діяльності та повсякденному житті.

На платформі можна пройти **Національне тестування на цифрову грамотність** (<https://osvita.diia.gov.ua/digigram>). Після складання тесту

є можливість отримати сертифікат, що підтвердить ваші знання та навички. Тестування можна проходити час від часу, самостійно відслідковуючи свій прогрес у цифрових навичках.

Асоціація «**Культура і Креативність**» (<https://www.culture-partnership.eu/ua/>) пропонує власну освітню платформу. Проект діє в Україні за підтримки Ради Європи та пропонує онлайн-курси, на яких міжнародні експерти у галузі культури поділяться своїм досвідом, розкриють секрети професії та навчать створювати якісні культурні проекти. Ресурс надає можливість підвищення кваліфікації у галузі культурного менеджменту. У розділі «Онлайн-навчання» є перелік з 16 наявних курсів з різноманітною тематикою – від фандрейзінгу до стратегічного планування. Кожен учасник навчання після успішного завершення курсу на цій платформі має можливість отримати сертифікат Програми Європейського Союзу.

Цікавим для бібліотекарів мережі буде розділ «**Креативна Європа**», що містить 5 лекцій, які можна прослухати за 15 хвилин і мати уявлення, як отримати фінансування для своєї ініціативи. Експертки з Литви та Естонії ознайомлять як складати успішні заявки, подавати їх на конкурс і знаходити міжнародних партнерів. «Креативна Європа» – найбільша грантова програма ЄС, яка фінансує проекти культурного та аудіовізуального секторів.

Останнім часом спостерігається безперервне зростання інформації у мережі: щосекунди завантажується величезна кількість годин відео на YouTube, щодня створюються мільйони твітів, щомісяця – мільярди одиниць контенту на Facebook. І це накопичення відбувається зі шаленою швидкістю та пропорційною прогресією. Тому з'явилася потреба у новій діяльності у мережі інтернет – куратор змісту – фахівець, який систематично збирає, структурує, коментує певну тему і надає користувачеві вичерпну інформацію на його вимогу. З одного боку – це кваліфікація, з іншого, можливо – спеціальність. Але цих фахівців уже сьогодні потрібно готувати, адже це сьогоднішня сучасної бібліотеки – бібліотекар набуває навичок мережевого інформаційного аналітика.

Якщо базові навички роботи з інформаційно-комунікативними технологіями у бібліотекаря вже є, – до прикладу, веде блог, сторінку у соціальній мережі, використовує інші онлайн-інструменти, то задля подальшого професійного зростання бібліотекаря буде корисним курс «**Куратор змісту**» (<http://dl.khpi.edu.ua/mod/forum/discuss.php?d=3244>) від Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Після успішного закінчення курсу кожному студенту ви-

дається сертифікат з підписами ректора Університету та викладачів-тьюторів. Для бібліотекарів будуть цікавими та корисними теми «Пошук інформації у мережі» й «Роль куратора в електронній бібліотеці». Уміння якісно працювати з інформацією є надзвичайно важливим для бібліотекарів, тому є досить популярним у бібліотечному середовищі, а отже – стане у нагоді й бібліотекарям мережі бібліотек Національної академії наук України.

Платформа **«Європейський Простір»** (<https://euprostir.org.ua/>) – надає інформаційний супровід, є ресурсною базою й презентаційним майданчиком для громадських організацій. Один з інструментів цієї платформи – освітні онлайн-курси, спрямовані на розвиток громадянського суспільства, навичок комунікації, маркетингу, брендингу тощо.

Бібліотекарів може зацікавити курс **«Як писати просто»**, адже основа правильної комунікації зі своєю аудиторією — це якісний та ефективний текст, який зрозумілий, чіпляє та запам'ятовується та курс **«Основи копірайтингу»**, адже формулюючи собі завдання, розуміючи цілі, опрацьовуючи тему та використовуючи елементи сторітелінгу – ви зробите свої тексти кращими та ефективнішими.

Освітня ініціатива ВУМ (<https://vumonline.ua/>) – поширює ідеї та сприяє розвитку громадянського суспільства в Україні через надання доступу до навчальних курсів від провідних викладачів бізнес-шкіл, громадського сектору, практиків з бізнесу та соціальної сфери. Усі матеріали та курси, зібрані на сайті, є безкоштовними. Навчальні курси сформовані з відеолекцій, практичних завдань та контрольних запитань. Темі курсів пов'язані з персональним розвитком та реалізацією творчого потенціалу й підприємництва як механізмів якісного розвитку громади і суспільства, розуміння побудови та діяльності відкритого суспільства і його формування в Україні.

Отже, сучасному бібліотекарю є де вчитися, підвищуючи загальний рівень обізнаності, удосконалюючи раніше набуті навички, засвоюючи нові фахові компетенції. Важливими для підвищення професійної кваліфікації бібліотекарів є галузеві вебінари, які проводять практики бібліотечної справи як національних, так і обласних бібліотек. Українська бібліотечна асоціація пропонує на своєму сайті записи найцікавіших вебінарів з актуальних питань бібліотечної справи. На теренах інтернету регулярно з'являються нові проекти для саморозвитку та професійного вдосконалення, тож шукайте і будьте в курсі подій професійного життя.

*Підготувала **О. Л. Сокур**
завідувачка відділу науково-методичної роботи НБУВ*

VI. ДОДАТКИ

Додаток 1
**Основні показники роботи бібліотек наукових установ
 НАН України в 2020 році**

N п/п	Назва показників	Од. обл.	Викон. у 2019 р.	Викон. у 2020 р.
1	2	3	4	5
I. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування				
1.	Користувачі. Всього	користувач	18315	16446
	у т.ч. з інших установ	" - "	3081	2143
2.	За категоріями:			
	а) наукові співробітники	" - "	11015	10144
	б) спеціалісти	" - "	4123	3646
	в) аспіранти	" - "	1055	942
	г) інші	" - "	2107	1714
3.	Відвідування. Всього	відвід.	153801	79959
4.	Книговидача. Всього	прим.	467377	256071
	у т.ч. іноземних документів	" - "	58017	31934
	на електронних носіях	" - "	1178	1082
5.	Виготовлено копій:	стор.	35074	19281
	- на базі установи	" - "	34480	19232
	- отримано з інших організацій	" - "	750	152
6.	МБА			
	кількість абонентів	абонент	829	676
	у т.ч. іногородніх	" - "	154	124
	видано документів	прим.	5211	3105
	у т.ч. іноземних	" - "	1118	655
	отримано документів	" - "	2292	1128
7.	Бібліотечно-інформаційна діяльність:			
	виставки нових надходжень представлено документів	вист.	769	563
		прим.	16442	11693
	виставки за профілем діяльності установи: представлено документів	вист.	404	424
		прим.	15653	12098
	електронні виставки	вист.	32	23
	презентація видань	захід	39	27
	групове інформування	абонент	807	557
		повід.	1838	1505
	індивідуальне інформування	абонент	1407	1151
		повід.	7895	9172
	дні інформації	захід	101	64

Додаток 1 (продовження)

N п/п	Назва показників	Од. обл.	Викон. у 2019 р.	Викон. у 2020 р.
1	2	3	4	5
8	Довідково-бібліографічна діяльність:			
	алфавітний каталог: розставлено карток за рік	картка	20807	13000
	систематичний каталог: розставлено карток за рік	картка	20350	12384
	бібліографічні картотеки, усього	картотека	646	722
	розставлено карток за рік	картка	36092	29692
	редагування карток у каталогах і картотеках за рік, <i>усього</i>	картка	29840	17863
	тематичні довідки письмові	довідка	1988	211
	індексування документів за УДК	документ	10384	7172
	бібліографічні посібники:			
	бібліографічні покажчики	покажчик	15	20
	біобібліографічні покажчики	покажчик	5	2
	тематичні бібліографічні списки	список	84	74
	списки нових надходжень	список	206	194
	II. Комплектування бібліотечних фондів			
1	Надійшло документів. Усього	прим.	28025	18160
	у т. ч.: іноземних	" - "	3006	1884
	на електронних носіях	" - "	129	454
	За джерелами надходжень:			
	передплата	" - "	8764	7699
	купівля	" - "	549	369
	книгообмін	" - "	3617	1911
	дари	" - "	10717	5540
	інше	" - "	4302	2641
2	Кількість документів, інформацію про які подано до депозитарію БУВ	назви	3220	922
3	Вилучено документів. Усього	прим.	42424	13857
	у т. ч. іноземних	" - "	11051	9977
	III. Кадри			
1	Усього працює в бібліотеках:	праців.	185	182
	на посадах бібліотечних працівників	праців.	178	175
	у т. ч. в інших підрозділах	праців.	7	7

Додаток 2
Відомості про рух фондів бібліотек наукових установ
НАН України у 2019 р.

№ п/п	Склад бібліотечних фондів	Од. обл.	Нараховується на 01.01.2020 р.	Надійшло	Вибуло	Нараховується на 01.01.2021 р.
1.	Книги, брошури. Всього	при м.	2726045	4720	2869	2727896
	у т. ч. іноземні видання	" - "	263676	253	105	263824
2.	Періодичні та продовжувані видання. Всього	" - "	4839307	10871	10886	4839292
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2028923	1626	4765	2025784
3	Нормативні виробничо-практичні видання. Всього	од. зб.	782738	2044	415	784367
	у т. ч. іноземні видання	" - "	107299	13	0	107312
4.	Документи на інших носіях. Всього	" - "	90104	452	0	90556
	у т. ч. іноземні видання	" - "	53911	26	0	54135
	ВСЬОГО (1,2,3,4)	при м.	8438187	18160	13857	8442460
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2453809	1918	4736	2451055
5.	Газети. Всього	назв	317	128	132	313
	у т. ч. іноземні	" - "	7	0	0	7
6.	Резервний фонд	" - "	9491	87	2	9576
7.	Обмінний фонд	" - "	271048	11841	9796	273093
	ВСЬОГО	при м.	8708488	30293	24080	8714701
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2453577	1938	4870	2450645

Додаток 3
**ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІБЛІОТЕКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПІДРОЗДІЛИ**

**I. СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І
МАТЕМАТИЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ**

1. ВІДДІЛЕННЯ МАТЕМАТИКИ

1. Бібліотека Інституту математики НАН України

01601, Київ-4, вул. Терещенківська, 3

Web: <http://www.imath.kiev.ua>

e-mail: institute@imath.kiev.ua

тел.: (044) 234-51-50,

факс: 235-20-11

Директор

чл.-кор. НАН України

Бойчук Олександр Андрійович

тел.: (+380 44) 234-53-16 (приймальня)

e-mail: boichuk@imath.kiev.ua

Учений секретар

канд. фіз.-мат. наук

Соколенко Ігор Володимирович

тел.: 235-31-58,

e-mail: Sokol@imath.kiev.ua

Голова ІБР

д-р фіз.-мат. наук

Антонюк Олександра Вікторівна

тел.: 234-05-97,

e-mail: antoniouk@imath.kiev.ua

Куратор

бібліотеки

директор

Зав.

бібліотеки

Врадій Ганна Іванівна

тел.: 234-53-06,

e-mail: biblioteka@imath.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1934 р. Фонд: усього – 231,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 82 тис.; книги, брошури – 58,6 тис.; періодичні видання – 106,3 тис.; обмінний фонд – 41,3 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

2. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України

79601, Львів, МСП, вул. Наукова, 3-Б

Web: <http://www.iapmm.lviv.ua>e-mail: adm@iapmm.lviv.ua

Директор	акад. НАН України, Кушнір Роман Михайлович тел.: (032) 263–83–77, факс: 63–62–70
Голова ІБР	д-р фіз.-мат. наук Михаськів Віктор Володимирович тел.: 258–51–11, e-mail: tex@iapmm.lviv.ua
Куратор бібліотеки	д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук. роб. Пелих Володимир Олександрович тел.: 263–83–77
Зав. бібліотеки	Запруцька Любов Григорівна тел.: 258–51–34 e-mail: adm@iapmm.lviv.ua

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 86 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 26,4 тис.; книги, брошури – 15,8 тис.; періодичні видання – 69,7 тис. прим.

2. ВІДДІЛЕННЯ ІНФОРМАТИКИ**3. Бібліотека Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України**

03680, Київ-187, МСП, просп. Акаєміка Глушкова, 40

Web: <http://www icyb.kiev.ua>e-mail: aik@public icybib.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Сергієнко Іван Васильович тел.: (044) 526–20–08, факс: 526–41–78
Учений	д-р фіз.-мат. наук

секретар Єршов Сергій Володимирович
тел.: 526-41-78

Голова ІБР чл.-кор. НАН України, заст. дир.
Хіміч Олександр Миколайович
тел.: 526-41-18,
факс: 526-62-19

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Гуріна Оксана Вікторівна
бібліотеки тел.: 526-02-38,
e-mail: icybib@ukr.net

Бібліотека заснована у 1957 р. Фонд: усього – 276,1 тис. прим, у т. ч. документи іноземними мовами – 70,6 тис.; книги, брошури – 73,5 тис.; періодичні видання – 171,7 тис. прим.

**4. Бібліотека Інституту проблем реєстрації
інформації НАН України**
03113, Київ-113, вул. М. Шпака, 2
Web: <http://www.ipri.kiev.ua>
e-mail: vv@ipri.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Петров Вячеслав Васильович
тел.: (044) 456-83-89,
факс: 241-72-33

Учений секретар канд. техн. наук
Шанойло Семен Михайлович
тел.: 454-21-57

Голова ІБР д-р техн. наук, проф.
Додонов Олександр Георгійович
тел.: 454-21-58

Куратор бібліотеки учений секретар
Бібліотекар Біба Валентина Яківна
І категорії тел.: 451-21-67

Бібліотека заснована у 1989 р. Фонд: усього – 5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 140 прим.; книги, брошури – 3,9 тис.; періодичні видання – 980 прим.

5. Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України

03680, Київ, просп. Академіка Глушкова, 40

Web: <http://www.irtc.org.ua>

e-mail: vig@irtc.org.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Гриценко Володимир Ілліч тел./факс: (044) 526–25–49
Учений секретар	канд. техн. наук Родіонов Олександр Олександрович тел.: 526–30–19 ra@irtc.org.ua
Голова ІБР	учений секретар
Куратор бібліотеки	директор Центру
Зав. бібліотеки	Нілова Ірина Леонідівна тел.: 526–00–48, 526–01–38 e-mail: lib@irtc.org.ua

Бібліотека заснована у 2007 р. Фонд: усього – 9,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 37 прим., книги, брошури – 2,1 тис.; періодичні видання – 5,4 тис.; обмінний фонд – 500 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

3. ВІДДІЛЕННЯ МЕХАНІКИ

6. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України

03057, Київ-57, вул. П. Нестерова, 3

Web: <http://www.inmech.kiev.ua>

e-mail: guz@carrier.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Гузь Олександр Миколайович тел.: (044) 456–93–51, факс: 456–03–19
Учений секретар	д-р фіз.-мат. наук Жук Олександр Петрович тел.: 456–24–64, e-mail: zhuk@inmech.kiev.ua
Голова ІБР	учений секретар

Куратор бібліотеки	чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роботи Назаренко Володимир Михайлович тел.: 456–12–80, 456–21–17 e-mail: vm_nazarenko@inmech.kiev.ua
Гол. бібліограф	Мироненко Олена Алімівна тел.: 596–77–54, e-mail: el.mir@ukr.net

Бібліотека заснована у 1935 р. Фонд: усього – 96,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 27,4 тис.; книги, брошури – 32,5 тис.; періодичні видання – 53,6 тис.; обмінний фонд – 3,2 тис. прим.

7. Бібліотека Інституту технічної механіки

НАН України

49005, Дніпро, вул. Лешко-Попеля, 15

Web: <http://www.itm.dp.ua>

e-mail: office.itm@nas.gov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Пилипенко Олег Вікторович
тел.: (056) 372–06–50,
факс: 372–06–40

Учений
секретар канд. техн. наук
Маркова Ольга Михайлівна
тел.: 375–68–03

Голова ІБР
Куратор
бібліотеки учений секретар
чл.-кор. НАН України, заст. дир.
Тимошенко Валерій Іванович
тел.: 372–06–41

Зав.
бібліотеки Шмалько Любов Іванівна
тел.: 376–45–90
e-mail: Shmalko.L.I@nas.gov.ua

Бібліотека заснована у 1968 р. Фонд: усього – 102 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,7 тис.; книги, брошури – 35,1 тис.; періодичні видання – 66,8 тис. прим.

8. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка

НАН України

01014, Київ-14, вул. Тимірязєвська, 2

Web: <http://www.ipp.kiev.ua>

e-mail: ips@ipp.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Харченко Валерій Володимирович тел.: (044) 285–16–87
Учений секретар	канд. техн. наук Скрипченко Володимир Іванович тел.: 285–54–00
Голова ІБР	д-р техн. наук, проф., заст. дир. Зінковський Анатолій Павлович тел.: 286–49–57
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Христович Ольга Миколаївна тел.: 281–63–05, e-mail: ntb@ipp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1966 р. Фонд: усього – 102,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,3 тис.; книги, брошури – 30,7 тис.; періодичні видання – 64,5 тис. прим.; обмінний фонд – 1,1 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті установи та НБУВ.

9. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України

49005, Дніпро-5, вул. Сімферопольська, 2–А

Web: <http://www.igtm.org.ua>

e-mail: officeigtm@nas.gov.ua

Директор	акад. НАН України Булат Анатолій Федорович тел.: (0562) 746–01–51, факс: 746–24–26
Учений секретар	д-р техн. наук Шевченко Володимир Георгійович тел.: 370–26–97, e-mail: vgshevchenko@fm.ua
Голова ІБР	учений секретар
Куратор бібліотеки	учений секретар Волошин Олексій Іванович тел.: 370–26–92
Зав.	Іванова Ганна Пилипівна

бібліотеки тел.: 247–13–56,
e-mail: igtmntb@gmail.com

Бібліотека заснована у 1962 р. Фонд: усього – 111,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 26,1 тис.; книги, брошури – 48,4 тис.; періодичні видання – 58 тис.; обмінний фонд – 200 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

10. Бібліотека Інституту гідромеханіки НАН України

03680, Київ-57, вул. Желябова, 8/4

Web: <http://www.hydromech.com.ua>

e-mail: office@hydromech.com.ua

Директор акад. НАН України
Грінченко Віктор Тимофійович
тел.: (044) 455–64–32

Учений д-р фіз.-мат. наук
секретар Городецька Наталія Сергіївна
тел.: 456–71–04
e-mail: nsgshm@gmail.com

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Воропаєв Генадій Олександрович
тел.: 455–64–34

Куратор бібліотеки голова ІБР
Керівник Корецька-Кріль Лариса Федорівна
ВНТІ тел.: 453–26–61
Зав. Морозова Лариса Володимирівна
бібліотеки тел.: 371–64–09
e-mail: lmorozova@gmail.com

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 88,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 18,1 тис.; книги, брошури – 27,9 тис.; періодичні видання – 53,1 тис. прим.

4. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ

11. Бібліотека Інституту фізики НАН України

03028, Київ-28, просп. Науки, 46

Web: <http://www.iop.kiev.ua>

e-mail: fizyka@iop.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Бондар Михайло Віталійович тел.: (044) 525–12–20, факс: 525–15–89
Учений секретар	канд. фіз.-мат. наук Манжара Віктор Степанович тел.: 525–55–79, e-mail: manvic@iop.kiev.ua
Голова ІБР	д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. Порошин Володимир Миколайович тел.: 525–12–20, e-mail: poroshin@iop.kiev.ua
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Тимченко Світлана Юрійвна тел.: 525–05–95, 525-15–89 e-mail: lib@iop.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1929 р. Фонд: усього – 276,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 91,9 тис.; книги, брошури – 75,0 тис.; періодичні видання – 175,9 тис. Обмінний фонд – 399 прим. ЕК бібліотеки доступний у локальній мережі Інституту.

12. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України

03083, Київ-28, просп. Науки, 41

Web: <http://www.isp.kiev.ua>

e-mail: info@isp.kiev.ua

В. о. директора д-р фіз.-мат. наук, проф.

Мельник Віктор Павлович

тел.: (044)525–40–20,

факс: 525–83–42

Учений секретар

канд. фіз.-мат. наук

Редько Роман Анатолійович

тел.: 525–22–01,

e-mail: sci.sec.redko@gmail.com

Голова ІБР

чл.-кор. НАН України

Валах Михайло Якович

тел.: 525–85–50,

e-mail: valakh@isp.kiev.ua

Куратор бібліотеки	чл.-кор. НАН України Кладько Василь Петрович тел.: 525-57-58, e-mail: kladko@isp/kyiv/ua
Зав. бібліотеки	Тарасенко Олена Василівна тел.: 525-62-76, e-mail: ifnlibrary@gmail.com

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 174,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 57 тис.; книги, брошури – 30,1 тис.; періодичні видання – 131,2 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

13. Бібліотека Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України

Київ-142, МСП, бульв. Академіка Вернадського, 36
Web: <http://www.imp.kiev.ua>
e-mail: metall@imp.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Татаренко Валентин Андрійович тел.: (044) 424-12-21, факс: 424-25-61
Учений секретар	канд. фіз.-мат. наук Савчук Марина Іванівна тел.: 424-31-10 e-mail: metal@imp.kiev.ua
Голова ІБР	чл.-кор. НАН України Уваров Віктор Миколайович тел.: 424-02-65, e-mail: uvarov@imp.kiev.ua
Куратор бібліотеки	д-р фіз.-мат. наук Лізунов Вячеслав Вячеславович тел.: 422-95-63, e-mail: lizunov.vyacheslav@gmail.com
Пров. бібліограф	Гавриленко Олена Олександрівна тел.: 424-10-21, e-mail: lib@imp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 118 тис. прим.,

у т. ч.: документи іноземними мовами – 36,6 тис.; книги, брошури – 29,4 тис.; періодичні видання – 81 тис. прим.; обмінний фонд – 420 прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

14. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України

03143, Київ-143, вул. Метрологічна, 14-Б

Web: <http://www.bitp.kiev.ua>

e-mail: itp@bitp.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Загородній Анатолій Глібович
тел.: (044) 526–53–62,
факс: 526–59–98

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Перепелиця Сергій Миколайович
тел.: 521–34–94

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, заст. дир.
Засенко Володимир Іванович
тел.: 526–53–82

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. бібліотеки Кузьменко Надія Павлівна
тел.: 521–34–96, 521–31–96
e-mail: library@bitp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1966 р. Фонд: усього – 147,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 84,8 тис.; книги, брошури – 21,7 тис.; періодичні видання – 67,5 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

15. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України

03143, Київ-143, вул. Академіка Заболотного, 27

Web: <http://www.mao.kiev.ua>

e-mail: director@mao.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Яцків Ярослав Степанович
тел.: (044) 526–31–10,
факс: 526–21–47

Учений канд. фіз.-мат. наук

секретар	Свачій Лідія Миколаївна тел.: 526-47-60, e-mail: lida@mao.kiev.ua
Голова ІБР	чл.-кор. НАН України Пілюгін Леонід Степанович тел.: 526-47-71, e-mail: pilyugin@mao.kiev.ua
Куратор бібліотеки	канд. фіз.-мат. наук Корсунь Алла Олексіївна e-mail: akorsun@mao.kiev.ua
Зав. бібліотеки	Печерога Наталія Василівна тел.: 526-25-32, e-mail: nvpech@mao.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1944 р. Фонд: усього – 79,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21 тис.; книги, брошури – 20,8 тис.; періодичні видання – 49,0 тис.; обмінний фонд – 3,5 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

16. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

61103, Харків-103, просп. Науки, 47

Web: <http://www.ilt.kharkov.ua>

e-mail: ilt@ilt.kharkov.ua

Директор	д-р фіз.-мат. наук, проф. Найдюк Юрій Георгійович тел.: (057) 340-22-23, факс: 340-33-70
Учений секретар	канд. фіз.-мат. наук Калиненко Олександр Миколайович тел.: 340-04-68
Голова ІБР	д-р фіз.-мат. наук, проф. Пастур Леонід Андрійович тел.: 340-50-62, e-mail: lpastur@ilt.kharkov.ua
Куратор бібліотеки	д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. Гречнев Геннадій Євгенович тел.: 340-12-33, e-mail: grechnev@ilt.kharkov.ua

Зав. бібліотеки Зименко Лариса Віталіївна
 Тел.: 340–20–73,
 e-mail: zimenko@ilt.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 214,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 82,8 тис.; книги, брошури – 29,9 тис.; періодичні видання – 175,6 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

17. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України

61085, Харків-85, вул. Академіка Проскури, 12

Web: <http://www.ire.kharkov.ua>

e-mail: ire@ire.kharkov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
 Мележик Петро Миколайович
 тел.: (057) 315–11–29,
 факс: 315–21–05

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
 Почаніна Ірина Євгеніївна
 тел.: 315–00–11
 e-mail: rochanina@ire.kharkov.ua

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
 Логвінов Юрій Федорович
 тел.: 315–20–09,
 e-mail: logvinov@ire.kharkov.ua

Куратор бібліотеки голова ІБР
 Зав. бібліотеки Абдурахманова Світлана Іванівна
 тел.: 763–43–46, 763–43–57
 e-mail: lib@ire.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1955 р. Фонд: усього – 140,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 73,1 тис.; книги, брошури – 27,8 тис.; періодичні видання – 98,8 тис. прим.

ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

18. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України

61002, Харків-2, вул. Мистецтв, 4

Web: <http://www.rian.kharkov.ua>

e-mail: rai@ri.kharkov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Захаренко Вячеслав Володимирович
тел.: (057) 315–11–27,
факс: 341–77–27

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Антоненко Юлія Вікторівна
тел.: 315–20–92,
e-mail: antonenko@rian.kharkov.ua

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
Ульянов Олег Михайлович
тел.: 315–25–00,
e-mail: oulyanov@rian.kharkov.ua

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Захаренко Людмила Миколаївна
бібліотеки тел.: 700–30–92,
e-mail: library@rian.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1955 р., з 2016 р. входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 80,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 33,9 тис.; книги, брошури – 12,5 тис.; періодичні видання – 65,2 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

19. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем НАН України

79011, Львів-11, вул. Свенціцького, 1

Web: <http://www.icmp.lviv.ua>

e-mail: icmp@icmp.lviv.ua

Директор д-р фіз.-мат. наук
Брик Тарас Михайлович
тел.: (032) 276–19–78,
факс: 276–11–58
e-mail: bryk@icmp.lviv.ua

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Бзовська Ірина Степанівна ел.: 276–11–57,
e-mail: iryua@icmp.lviv.ua

Голова ІБР директор

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Дудяк Наталія Михайлівна
бібліотеки e-mail: n.dudyak@icmpr.lviv.ua

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 14,6 тис. прим., у т. ч.:
документи іноземними мовами – 2,8 тис.; книги,
брошури – 4,3 тис.; періодичні видання – 9,7 тис. прим.

20. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

88017, Ужгород-17, вул. Університетська, 21

Web: <http://www.iep.org.ua>

e-mail: nanu.iep@gmail.com

Директор д-р фіз.-мат. наук
 Гомонай Ганна Миколаївна
 тел./факс: (0312) 64-36-50

Учений канд. хім. наук
секретар Романова Людмила Георгіївна
 тел.: 64-38-76
 e-mail: romanova@iep.org.ua

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
 Контрош Єне Ендрійович
 тел.: 64-36-68
 e-mail: jeno@kontr.uzhgorod.ua

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Світлична Людмила Василівна
бібліотеки

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 28,1 тис. прим., у т.
ч.: документи іноземними мовами – 14,8 тис.; книги, брошури – 10
тис., періодичні видання – 18,2 тис. прим.

5. ВІДДІЛЕННЯ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ

21. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України

01054, Київ-54, вул. О. Гончара, 55-Б

Web: <http://www.igs-nas.org.ua>

e-mail: info@igs-nas.org.ua

Директор	акад. НАН України Шехунова Стелла Борисівна тел.: (044) 486–94–46, факс: 486–93–34
Учений секретар	канд. геол. наук Гаврилюк Руслан Борисович тел.: 239–74–16 e-mail: gavrilyuk.ruslan@nas.gov.ua
Голова ІБР	д-р геол. наук, заст. дир. Багрій Ігор Дмитрович тел.: 486–14–25
Куратор бібліотеки Зав. бібліотеки	голова ІБР Коваль Наталія Володимирівна тел.: 486–38–76, e-mail: igs_library@ukr.net

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 148,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 54 тис.; книги, брошури – 45,8 тис.; періодичні видання – 81,1 тис.; обмінний фонд – 12,5 тис. прим.

22. Бібліотека Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

03680, Київ, просп. Академіка Палладіна, 32

Web: <http://www.igph.kiev.ua>

e-mail: earth@igph.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Старостенко Віталій Іванович
тел.: (044) 424–01–12,
факс: 450–25–20

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Легостаєва Ольга Вадимівна
тел.: 424–31–05
e-mail: olga@igph.kiev.ua

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. бібліотеки Дехтяренко Тетяна Миколаївна
тел.: 450–25–20,
e-mail: library@igph.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1961 р.

Фонд: усього – 105,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 11,4 тис.; книги, брошури – 45,1 тис.; періодичні видання – 60,3 тис. прим.

ЕК бібліотеки доступний на сайті Інституту.

23. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

36014, Полтава-29, вул. Мясоедова, 27/29

Web: <http://pgo.geoplanet.org>

e-mail: pgo@poltava.ukrtel.net

Директор д-р фіз.-мат. наук
Лубков Михайло Валерійович
тел./факс: (0532) 56–92–38

Учений секретар канд. техн. наук
Павлик Володимир
Григорович
тел./факс: 56–59–58
vgpavlyk@gmail.com

Куратор бібліотеки учений секретар

Зав. Тишук Світлана

бібліотеки Олександрівна

(бібліотекар) Тел.: 56–59–58

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 21,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 8,2 тис.; книги, брошури – 5,6 тис.; періодичні видання – 15,5 тис.

24. Бібліотека Інституту географії НАН України

25.01030, Київ-30, вул. Володимирська, 44

Web: <http://www.igu.org.ua>

e-mail: geo-ins@kiev.Idc.net

Директор д-р геогр. наук
Маруняк Євгенія Олександрівна
тел.: (044) 234–61–93,
факс: 234–32–30

Учений секретар канд. геогр. наук
Чехній Віктор Михайлович
тел.: 234–04–92
e-mail: Chekhniy@gmail.com

Голова ІБР д-р географ. наук
Лісовський Сергій Антонович
тел.: 234–19–85
e-mail: salisovsky@gmail.com

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. Іванова Наталія Станіславівна
бібліотеки тел.: 234–61–93,
e-mail: geobib.ins@ukr.net

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 32,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 4,1 тис.; книги, брошури – 16,9 тис.; періодичні видання – 11,8 тис.; обмінний фонд – 477 прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

25 Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України

03142, Київ-142, просп. Академіка Палладіна, 34

Web: <https://igmof.com>

e-mail: office.igmr@gmail.com

Директор акад. НАН України
Пономаренко Олександр Миколайович
тел.: (044) 501–15–20,
факс: 424–12–70

Учений канд. геол. наук
секретар Самборська Ірина Анатоліївна
Голова ІБР д-р геол. наук, проф.

Куратор д-р геол. наук, заст. дир.
бібліотеки Степанюк Леонід Михайлович
Зав. Гречанюк Тетяна Сергіївна
бібліотеки e-mail: library.igmr@gmail.com

Бібліотека заснована у 1969 р. Фонд: усього – 74,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 22,1 тис.; книги, брошури – 31,5 тис.; періодичні видання – 40,7 тис.; обмінний фонд – 2,3 тис. прим.

26. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України

27.79060, Львів-60, вул. Наукова, 3а

Web: <http://www.iggcm.org.ua>

e-mail: igggk@mail.lviv.ua

Директор акад. НАН України
Павлюк Мирослав Іванович
тел.: (032) 263–15–03,
факс: 263–22–09

Учений
секретар канд. геол. наук
Яковенко Мирослава Богданівна
тел.: 263–12–72

Голова ІБР канд. геол.-мінерал. наук, заст. дир. з наук. роботи
Побережський Андрій Володимирович
тел.: 263–50–47

Куратор
бібліотеки голова ІБР

Зав. бібліотеки Мудрак Світлана Василівна (бібліотекар II категорії)

Бібліотека заснована у 1951 р. Фонд: усього – 84 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 26,3 тис.; книги, брошури – 20,7 тис.; періодичні видання – 60,9 тис. прим.

27. Бібліотека Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

28.65082, Одеса, вул. Преображенська, 3

Web: <http://ogamgi.org.ua>

e-mail: info@ogaigph.org.ua

Директор канд. техн. наук
Скіпа Михайло Іванович
тел./факс: (048) 723–20–13,
факс: 723–35–32

Учений
секретар Первушина Ірина Вадимівна
тел.: 723–73–08
e-mail: info@ogaigph.org.ua

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Петріна Таїса Василівна
бібліотеки тел.: 723–73–08

Бібліотека заснована у 1975 р. Фонд: усього – 14,1 тис. прим. у т. ч.: документи іноземними мовами – 584 прим.; книги, брошури – 3,2 тис.; періодичні видання – 10,1 тис. прим.

28. Бібліотека Інституту проблем природокористування та екології НАН України

49000, м. Дніпро, вул. Володимира Мономаха, 6

Web: <http://www.ippenan.com>e-mail: ippenanu@ukr.net

В. о. директора д-р техн. наук

Скрипник Олег Олександрович

тел.: (056) 745–30–43,

факс: 744–71–92

Учений

д-р біол. наук

секретар

Міхеєв Олексій Володимирович

Голова ІБР

в. о. директора

Куратор

заст. дир. з наук.-техн. роботи

бібліотеки

Вичужаніна Тетяна Федорівна

Керівник

Ільченко Наталія В'ячеславівна

ВНТІ

тел.: 790–20–68,

Пров.

Чумакова Тетяна Львівна

інженер

тел.: 790–20–68

Бібліотека заснована у 1982 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації.

Фонд: усього – 2,2 тис. прим. книг, брошур.

**6. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ
МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА****29. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона
НАН України**

03150, Київ-150, ДСП, вул. Казимира Малевича, 11

Web: <http://www.paton.kiev.ua>e-mail: office@paton.kiev.ua

Директор

акад. НАН України

Кривцун Ігор Віталійович

тел.: (044) 200–31–83,

факс: 568–04–86

Учений

канд. техн. наук

секретар

Клочков Ілля Миколайович

тел.: 200–47–83

Голова ІБР акад. НАН України
Кривцун Ігор Віталійович
тел.: 200–31–83

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. Іваненко Світлана Василівна
бібліотеки тел.: 205–26–25,
е-mail: library@paton.kiev.ua,
library_paton@ukr.net

Бібліотека заснована у 1934 р. Фонд: усього – 274,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 96 тис.; книги, брошури – 85,5 тис.; періодичні видання – 133,3 тис.; обмінний фонд – 402 прим.

Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет, доступ до ЕК бібліотеки віддалений.

30. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України

03680, Київ-142, вул. Кржижанівського, 3

Web: <http://www.materials.kiev.ua>

e-mail: dir@ipms.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Солонін Юрій Михайлович
тел.: (044) 390–87–57,
факс: 390–87–51

Учений
секретар канд. фіз.-мат. наук
Картузов Валерій Васильович
тел.: 390–71–98,
e-mail: vvk@ipms.kiev.ua

Куратор
бібліотеки чл.-кор. НАН України
Рагуля Андрій Володимирович
тел.: 390–87–61

Зав.
бібліотеки Майфет Марина Альфонсівна
тел.: 205–79–67,
e-mail: ntb82ipm@gmail.com

Бібліотека заснована у 1953 р. Фонд: усього – 178 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 41,5 тис.; книги, брошури – 33,9 тис.; періодичні видання – 114,9 тис.; обмінний фонд – 17,5 тис. прим.

**31. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля
НАН України**

04074, Київ-74, вул. Автозаводська, 2

Web: <http://www.ism.kiev.ua>e-mail: almaz@ism.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Туркевич Володимир Зіновійович тел./факс: (044) 468–86–32
Учений секретар	канд. техн. наук Смоквина Володимир Віталійович тел.: 467–66–42 secretary@ism.kiev.ua
Голова ІБР	д-р техн. наук Бочечка Олександр Олександрович тел.: 468–86–23
Куратор бібліотеки	учений секретар
Керівник відділу	канд. техн. наук Гарбуз Тетяна Олексіївна тел.: 430–35–31
Зав. бібліотеки	Колодніцька Надія Іванівна тел.: 379–11–04, e-mail: nik.library@ism.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1956 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 79,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 12,8 тис.; книги, брошури – 34,5 тис.; періодичні видання – 35,2 тис. прим.

32. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

03680, Київ-142, бульв. Академіка Вернадського, 34/1

Web: <http://www.ptima.kiev.ua>e-mail: metal@ptima.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Нарівський Анатолій Васильович тел. /факс: (044) 424–35–15
Учений секретар	канд. техн. наук Лахнежко Володимир Леонідович тел. /факс: 424–12–10

Голова ІБР	д-р техн. наук Богдан Кім Степанович тел.: 424–31–50
Куратор бібліотеки	д-р техн. наук Ноговіцин Олексій Володимирович тел.: 424–04–52
Зав. бібліотеки	Велігорська Галина Олександрівна тел.: 424–31–50

Бібліотека заснована у 1945 р. Фонд: усього – 154,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 40,2 тис.; книги, брошури – 68,2 тис.; періодичні видання – 78,7 тис. прим.

33. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України

79060, Львів-60, вул. Наукова, 5

Web: <http://www.ipm.lviv.ua>

e-mail: webmaster@ipm.lviv.ua

Директор акад. НАН України
Назарчук Зіновій Теодорович
тел.: (032) 263–70–49,
факс: 624–94–27

Учений
секретар канд. техн. наук
Корній Валентина Василівна
тел. 263–70–49

Голова ІБР учений секретар
Куратор бібліотеки учений секретар
Зав.
бібліотеки Пастушенко Любов Степанівна
тел.: 262–72–81
e-mail: lubasyk@ukr.net

Бібліотека заснована у 1951 р. Фонд: усього – 131 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 36 тис.; книги, брошури – 33,5 тис.; періодичні видання – 91,8 тис.; обмінний фонд – 1,2 тис. прим.

34. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України

61072, Харків, просп. Науки, 60

Web: <http://www.isc.kharkov.com>

e-mail: info@isc.kh.ua
Директор акад. НАН України
Семиноженко Володимир Петрович
тел.: (057) 340–53–31,
факс: 340–93–43
Учений канд. хім. наук
секретар Щербаков Іліас Бен-Хамудович
тел.: 341–03–21,
e-mail: cherbakov@isc.kharkov.com
Голова ІБР д-р хім. наук, заст. ген. дир.
Десенко Сергій Михайлович
тел.: 341–02–54,
e-mail: desenko@isc.kharkov.com
Куратор бібліотеки учений секретар
Керівник ВНТІ учений секретар
Зав. Завальнюк Лариса Андріївна
бібліотеки тел.: 341–01–41,
e-mail: library@isc.kh.ua

Бібліотека заснована у 1962 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього – 127,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 51,7 тис.; книги, брошури – 29,9 тис.; періодичні видання – 95,8 тис. прим.

35. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України

54018, Миколаїв-18, просп. Богоявленський, 43-А

Web: <http://www.iipt.com.ua>

e-mail: iipt@iipt.com.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Вовченко Олександр Іванович
тел.: (0512) 55–82–52,
факс: 55–82–22

Учений канд. техн. наук
секретар Сінчук Алла Вадимівна
тел.: 58–71–40,
e-mail: ssts@iipt.com.ua

Куратор бібліотеки учений секретар
Керівник Шаповалова Віталіна Василівна
відділу тел.: 58–71–11,

Бібліотекар e-mail: sharovalova@iippt.com.ua
 Курносенко Інеса Феліксівна
 тел.: 58–71–38

Бібліотека заснована у 1963 р., входить до складу відділу науково-організаційної роботи та інформаційно-аналітичного забезпечення Фонд: усього – 129,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6 тис.; книги, брошури – 51,4 тис.; періодичні видання – 48,9 тис. прим.

ЕК доступний локально.

36. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

49050, Дніпро-50, пл. Академіка Стародубова, 1

Web: <http://www.isi.gov.ua>

e-mail: isi-nasu@a-teleport.com

Директор д-р техн. наук
 Бабаченко Олександр Іванович
 тел.: (056) 776–53–15,
 факс: 790–05–12

Учений секретар канд. техн. наук
 Кононенко Ганна Андріївна
 тел.: 776–82–90,
 e-mail: office.isi@nas.gov.ua

Голова ІБР учений секретар
 Куратор бібліотеки учений секретар
 Зав. Колеснікова Ірина Володимирівна
 бібліотеки тел.: 776–83–67,
 e-mail: office.isi@nas.gov.ua

Бібліотека заснована у 1953 р. Фонд: усього – 142,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,3 тис.; книги, брошури – 37,7 тис.; періодичні видання – 83 тис. прим.

7. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЕНЕРГЕТИКИ

37. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України

03057, Київ–57, вул. Марії Капніст, 2А

Web: <http://www.ittf.kiev.ua>

e-mail: admin@ittf.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Снежкін Юрій Федотович
тел.: (044) 456–62–82,
факс: 456–60–91

Учений
секретар канд. техн. наук
Сергієнко Роман Володимирович
тел.: 453–28–82

Куратор
бібліотеки чл.-кор. НАН України, заст. дир.
Авраменко Андрій Олександрович
тел.: 453–28–46

Зав.
бібліотеки Некрасова Олена Миколаївна
тел.: 453–28–76
e-mail: biblioteka-ittf@ukr.net

Бібліотека заснована у 1947 р. Фонд: усього – 142,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6,6 тис.; книги, брошури – 56,7 тис.; періодичні видання – 79,9 тис. прим.

38. Бібліотека Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України

61046, Харків-46, вул. Пожарського, 2/10

Web: <http://www.ipmach.kharkov.ua>

e-mail: admi@ipmach.kharkov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Русанов Андрій Вікторович
тел.: (057) 294–55–14,
факс: 294–46–35

Учений
секретар д-р техн. наук
Максименко-Шейко
Кирило Володимирович
тел.: 349–47–78

Куратор бібліотеки учений секретар
Керівник
відділу Шпак Андрій Олександрович
тел.: 349–47–92
e-mail: 4shpak@gmail.com

Головний
бібліотекар Шуванова Юлія Олександрівна
тел.: 294–27–14

Бібліотека заснована у 1944 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 165,9 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,5 тис.; книги, брошури – 56,8 тис; періодичні видання – 103,2 тис. прим.

39. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України

03680, Київ, просп. Перемоги, 56

Web: <http://www.ied.org.ua>

e-mail: ieg1@ied.org.ua

Директор акад. НАН України
Кириленко Олександр Васильович
тел.: (044) 366–24–01,
факс: 366–26–28

Учений
секретар канд. техн. наук
Кофто Олександр Георгійович
тел.: 366–25–25
e-mail: vsi@ied.org.ua

Голова ІБР
Куратор
бібліотеки директор
канд. техн. наук
Шаповал Іван Андрійович
тел.: 366–24–65
e-mail: shapoval@ied.org.ua

Зав.
бібліотеки Нікітіна Любов Миколаївна
тел.: 366–25–01,
e-mail: library@ied.org.ua

Бібліотека заснована у 1944 р. Фонд: усього – 242,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 62,5 тис.; книги, брошури – 48,9 тис.; періодичні видання – 171,2 тис.; обмінний фонд – 363 прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

40. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України

03164, Київ-164, вул. Генерала Наумова, 15

Web: <http://www.ipme.kiev.ua>

e-mail: ipme@ipme.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Мохор Володимир Володимирович
тел.: (044) 424–10–63,

факс: 424–05–86
Учений канд. техн. наук
секретар Гончар Сергій Феодосійович
тел.: 424–12–28
Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Яковенко Галина Володимирівна
бібліотеки тел.: 424–91–57

Бібліотека заснована у 1983 р. Фонд: усього – 43,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6,6 тис.; книги, брошури – 10,9 тис.; періодичні видання – 28,5 тис.; обмінний фонд – 744 прим.

**41. Бібліотека Інституту вугільних енерготехнологій
НАН України та Мінпаливенерго України**

04070, Київ-70, вул. Андріївська, 19

Web: <http://www.ceti-nasu.org>

e-mail: ceti@i.kiev.ua

Директор д-р. техн. наук
Дунаєвська Наталія Іванівна
тел.: (044) 425–25–10,
факс: 537–22–41

Учений канд. техн. наук
секретар Голенко Ірина Львівна
тел.: 425–53–91

Голова ІБР канд. техн. наук
Топал Олександр Іванович
тел.: 425–33–50

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Літошенко Наталія Георгіївна
бібліотеки тел.: 425–31–69

Бібліотека заснована у 1983 р. Фонд: усього – 60,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 3 тис.; книги, брошури – 13,7 тис.; періодичні видання – 46,8 тис. прим.

42. Бібліотека Інституту газу НАН України

03113, Київ-113, вул. Дегтярівська, 39

Web: <https://gas-inst.org.ua>

e-mail: ig-secr@i.com.ua

Директор д-р техн. наук
Жук Геннадій Віліорович
тел.: (044) 456-44-71
факс: 456-88-30
e-mail: hen_zhuk@ukr.net

В. о. ученого секретаря канд. техн. наук
Ільєнко Борис Кузьмич
тел.: 456-03-56
e-mail: bor.ilienko@gmail.com

Голова ІБР в. о. ученого секретаря
Куратор бібліотеки в. о. ученого секретаря
В. о. зав. Пенкіна Валентина Василівна
бібліотеки тел.: 456-81-42,
e-mail: iglibrary@ukr.net

Бібліотека заснована у 1960 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 100,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 33,8 тис.; книги, брошури – 32,3 тис.; періодичні видання – 60,8 тис.; обмінний фонд – 805 прим.

43. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України

02094, Київ-94, вул. Гната Хоткевича, 20-А

Web: <http://www.ive.org.ua>

e-mail: renewable@ukr.net

Директор чл.-кор. НАН України
Кудря Степан Олександрович
тел.: (044) 206-28-09,
факс: 537-26-57

Учений секретар канд. техн. наук
Суржик Таміла Володимирівна
Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Зінченко Тетяна Вікторівна
бібліотеки e-mail: antoninabook@ukr.net

Бібліотека заснована у 2004 р. Фонд: усього – 3,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 679 прим.; книги, брошури – 1,3 тис. прим; періодичні видання – 2,1 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

8. ВІДЦЛЕННЯ ЯДЕРНОЇ ФІЗИКИ ТА ЕНЕРГЕТИКИ

44. Бібліотека Інституту ядерних досліджень НАН України

03028, Київ, просп. Науки, 47

Web: <http://www.kinr.kiev.ua>

e-mail: interdep@kinr.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Слісенко Василь Іванович
тел.: (044) 525–23–49,
факс: 525–37–65

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Дорошко Наталія Леонідівна
тел.: 525–81–48

Голова ІБР директор
Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. бібліотеки Стороженко Олена Миколаївна
тел.: 525–43–80,
e-mail: lib@kinr.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 65,8 тис. прим.; у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,8 тис.; книги, брошури – 27,2 тис.; періодичні видання – 23,7 тис. прим.

45. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

40000, Суми, вул. Петропавлівська, 58

Web: <http://iap.sumy.org>

e-mail: ipfmail@ipfcentr.sumy.ua

Директор акад. НАН України
Сторіжко Володимир Юхимович
тел.: (0542) 22–27–94,
факс: 22–37–60

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Ворошило Олексій Іванович
тел.: 22–46–08,
e-mail: voroshilo@ipfcentr.sumy.ua

Куратор бібліотеки канд. фіз.-мат. наук
Холодов Роман Іванович
тел.: 22–46–08

Провідний бібліотекар Іовенко Лілія Анатоліївна
тел.: 22–20–19,
e-mail: lilia.iovenko@gmail.com

Бібліотека заснована у 1989 р. Фонд: усього – 18,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 175; книги, брошури – 6,8 тис.; періодичні видання – 11,4 тис. прим.

II. СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

9. ВІДДІЛЕННЯ ХІМІЇ

46. Бібліотека Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України

03039, Київ-39, просп. Науки, 31

Web: <http://www.inphyschem-nas.kiev.ua>

e-mail: admini@inphyschem-nas.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Кошечко Вячеслав Григорович
тел.: (044) 525–11–90,
факс: 525–62–16

Учений секретар канд. хім. наук
Долгих Лідія Юріївна
тел.: 525–76–00

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Кучмій Степан Ярославович
тел.: 525–66–62

Куратор бібліотеки д-р хім. наук, заст. дир.
Колотілов Сергій Володимирович
тел.: 525–42–28

Зав. бібліотеки Солопиченко Тамара Андріївна
тел.: 525–66–60,
e-mail: biblioteka@inphyschem-nas.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1927 р. Фонд: усього – 108,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 55 тис.; книги, брошури – 35,1 тис.; періодичні видання – 73 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний локально.

47. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України

03680, Київ-142, просп. Акад. Палладіна, 32/34

Web: <http://www.ionc.kar.net>e-mail: office@ionc.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Пехньо Василь Іванович
тел.: (044) 225–15–16,
факс: 225–30–71
e-mail: pekhnyo@ionc.kiev.ua

Учений секретар канд. хім. наук
Лисюк Людмила Семенівна
тел.: 225–00–12
e-mail: secretary@ionc.kiev.ua

Голова ІБР д-р хім. наук
Панов Едуард Васильович
e-mail: panov@ionc.kiev.ua

Куратор бібліотеки директор
Керівник відділу д-р хім. наук
Першина Катерина Дмитрівна
Зав. бібліотеки Линник Ольга Іванівна
e-mail: linnik_ros@ukr.net

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу хімічного та інформаційного аналізу. Фонд: усього – 208,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 85,7 тис.; книги, брошури – 28,6 тис.; періодичні видання – 148,9 тис. прим.

48. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 5

Web: <http://www.ioch.kiev.ua>e-mail: ioch@ioch.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Кальченко Віталій Іванович
тел.: 292–71–50,
факс: 573–26–43

Учений секретар канд. хім. наук
Нікітченко Віталій Сергійович
тел.: 278–54–75

Голова ІБР	д-р хім. наук, проф. Ягупольський Юрій Львович тел.: 559-03-49
Куратор бібліотеки	д-р хім. наук, проф., заст. дир. Вовк Михайло Володимирович тел.: 499-46-02
Зав. бібліотеки	Загоруйко Анна Феодосіївна e-mail: Duvnuch@i.ua

Бібліотека заснована в 1939 р. Фонд: усього – 147,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 76,4 тис.; книги, брошури – 17,9 тис.; періодичні видання – 114,7 тис. прим.

49. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України

02160, Київ-160, Харківське шосе, 48

Web: <http://www.ihvs.kiev.ua>

e-mail: ihvsnas@i.com.ua

Директор	д-р хім. наук Бровко Олександр Олександрович тел.: (044) 292-01-42, факс: 292-40-64
Учений секретар	канд. хім. наук Будзінська Віра Леонідівна тел.: 292-80-41
Голова ІБР	д-р хім. наук Файнлейб Олександр Маркович тел.: 573-22-72
Куратор бібліотеки	канд. хім. наук Мишак Володимир Дмитрович тел.: 292-30-01
Керівник ВНТІ	Дьякова Алла Миколаївна тел.: 292-00-48
Зав. бібліотеки	Ткаченко Олена Петрівна тел.: 292-73-30 e-mail: Libraryihvs@ukr.net

Бібліотека заснована у 1959 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 94, 4 тис. прим., у т. ч.: документи

іноземними мовами – 31,6 тис.; книги, брошури – 16 тис.; періодичні видання – 70,5 тис. прим.

ЕК бібліотеки доступний локально.

**50. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А. В. Думанського НАН України**

03142, Київ, просп. Академіка Вернадського, 42

Web: <http://iccwc.org.ua/>

e-mail: honch@iccwc.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Гончарук Владислав Володимирович
тел.: (044) 424-01-96,
факс: 452-02-76

Учений секретар канд. хім. наук
Сафронова Валентина Григорівна
тел.: 424-32-35

Куратор бібліотеки д-р хім. наук, заст. дир.
Мешкова-Клименко
Наталія Аркадіївна
тел.: 424-25-77

Зав. бібліотеки Іваненко Надія Володимирівна
e-mail: nadivanenko@ukr.net

Бібліотека заснована у 1968 р. Фонд: усього – 94,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 30,1 тис.; книги, брошури – 20 тис.; періодичні видання – 68 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

**51. Бібліотека Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського
НАН України**

65080, Одеса-80, Люстдорфська дорога, 86

Web: <http://www.physchem@od.ua>

e-mail: office.physchem@nas.gov.ua

В. о.директора д-р хім. наук, проф.

Зінченко Віктор
Федосійович
тел.: (048) 793-70-51,
факс: 766-22-82

Учений секретар	канд. хім. наук Шабанов Євген Васильович тел.: 793–70–28
Голова ІБР	д-р хім. наук, проф. Антонович Валерій Павлович тел.: 793–70–41, e-mail: antonovichvp@ukr.net
Куратор бібліотеки	д-р біол. наук, проф., заст. дир. Романовська Ірина Ігорівна тел.: 793–70–52
Зав. бібліотеки	Рибінцева Надія Петрівна тел.: 793–70–26

Бібліотека заснована у 1911 р. Фонд: усього – 154,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 63,3 тис.; книги, брошури – 21,7 тис.; періодичні видання – 105,1 тис.; обмінний фонд – 2,6 тис. прим.

52. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України

03164, м. Київ-164, вул. Генерала Наумова, 17

Web: <http://www.isc.gov.ua>

e-mail: info@isc.gov.ua

Директор	акад. НАН України Картель Микола Тимофійович тел.: (044) 424–11–35, факс: 424–35–67
Учений секретар	канд. хім. наук Дацюк Андрій Михайлович тел.: 422–96–32
Куратор бібліотеки	д-р хім. наук, заст. дир. Туров Володимир Всеволодович тел.: 424–94–62
Головний бібліотекар	Рульова Надія Олександрівна тел.: 422–96–52, e-mail: ntb_isc@ukr.net

Бібліотека заснована у 1986 р. Фонд: усього – 13,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,4 тис.; книги, брошури – 6,5 тис.; періодичні видання – 6,8 тис. прим.

**53. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії
ім. В. П. Кухаря НАН України**

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 1

Web: www.bpci.kiev.uae-mail: users@bpci.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України

Вовк Андрій Іванович

тел.: (044) 558-53-88,

факс: 573-25-52

Учений канд. хім. наук

секретар Попільніченко Сергій Валентинович

тел.: 559-52-09

Голова ІБР д-р хім. наук, проф., заст. дир.

Броварець Володимир Сергійович

тел.: 573-25-87

Куратор бібліотеки голова ІБР

Зав. Красовська Тетяна Володимирівна

бібліотеки тел.: 573-25-56

e-mail: users@bpci.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1978 р. Фонд: усього – 71,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 18,5 тис.; книги, брошури – 10 тис.; періодичні видання – 54,5 тис. прим. Розпочато створення ЕК на сайті НБУВ.

**54. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології
НАН України**

03164, Київ-164, вул. Генерала Наумова, 13

Web: <http://www.ispe ldc.net>e-mail: ispe@ispe.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України

Брей Володимир Вікторович

тел.: (044) 594-01-38,

факс: 452-93-27

Учений канд. хім. наук

секретар Мелешевич Світлана Іванівна

тел.: 594-02-40

Куратор бібліотеки учений секретар

Зав. Маметєва Євгенія Георгіївна

бібліотеки e-mail: Vambuk08@ukr.net

Бібліотека заснована у 1990 р. Фонд: усього – 6,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 939 прим.; книги, брошури – 2,2 тис.; періодичні видання – 4,2 тис. прим.

10. ВІДДІЛЕННЯ БІОХІМІЇ, ФІЗІОЛОГІЇ І МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ

55. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України

01601, Київ, вул Леонтовича, 9

Web: <http://www.biochem.kiev.ua>

e-mail: secretar@biochem.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Комісаренко Сергій Васильович
тел.: (044) 234–59–74,
факс: 279–63–65

Учений
секретар канд. біол. наук
Протасова Зоя Степанівна
тел.: 234–12–96

Голова ІБР акад. НАН України
Костерін Сергій Олексійович
тел.: 234–16–53

Куратор бібліотеки голова ІБР
Керівник
відділу канд. біол. наук, ст. наук. співроб.
Данилова Валентина Михайлівна
тел.: 235–71–57

Зав.
бібліотеки Редіна Валентина Вікторівна
тел.: 234–90–37,
e-mail: library@biochem.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1925 р., входить до складу відділу науково-інформаційних та патентно-ліцензійних досліджень. Фонд: усього – 88,9 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 34,8 тис.; книги, брошури – 25,9 тис.; періодичні видання – 58,1 тис.; обмінний фонд – 4,8 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

56. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України

01601, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, 4

Web: <http://www.biph.kiev.ua>

e-mail: secretar@serv.biph.kiev.ua	
Директор	акад. НАН України Кришталь Олег Олександрович тел.: (044) 256–24–00, факс: 256–20–00
Учений секретар	канд. біол. наук Максимюк Олександр Петрович тел.: 253–13–12, 256–24–03
Голова ІБР	акад. НАН України Магура Ігор Сильвестрович тел.: 256–24–24
Куратор бібліотеки	акад. НАН України Веселовський Микола Сергійович тел.: 253–07–01
Керівник відділу	канд. біол. наук Іванова Світлана Юріївна тел.: 256–20–52, e-mail: siva@biph.kiev.ua
Гол. бібліотекар	Радіонова Валерія Юріївна тел.: 256–24–17, e-mail: library@biph.kiev.ua , valeriaradionova@gmail.com

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу наукової інформації, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності. Фонд: усього – 104,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 50,4 тис.; книги, брошури – 28 тис.; періодичні видання – 68,3 тис.; обмінний фонд – 2,7 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

57. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України

03143, Київ, вул. Академіка Заболотного, 154

Web: <http://www.imv.kiev.ua>

e-mail: secretar@serv.imv.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Підгорський Валентин Степанович
тел.: (044) 526–11–79,
факс: 526–23–89

Учений секретар	канд. біол. наук Андрієнко Олена Володимирівна тел./факс: 526–23–89
Голова ІБР	канд. біол. наук, заст. дир. Жолобак Надія Михайлівна тел.: 526–94–25 n.zholobak@gmail.com
Куратор бібліотеки	чл.-кор. НАН України, заст. дир. Товкач Федір Іванович тел.: 526–93–13
Зав. бібліотеки	Сердюк Світлана Михайлівна тел.: 526–34–87, e-mail: library@imv.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1930 р. Фонд: усього – 126,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 37 тис.; книги, брошури – 25,7 тис.; періодичні видання – 90,6 тис.; обмінний фонд – 2,8 тис. прим.

58. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики НАН України

03680, Київ-680, вул. Академіка Заболотного, 150

Web: <http://www.imbg.org.ua>

e-mail: imbg@imbg.org.ua

Директор	акад. НАН України Тукало Михайло Арсентійович тел.: (044) 526–11–09, факс: 526–07–59
Учений секретар	канд. біол. наук Міщук Яніна Ромуальдівна тел: 200–03–54
Голова ІБР	чл.-кор. НАН України Говорун Дмитро Миколайович тел.: 526–11–09
Куратор бібліотеки	д-р біол. наук, проф. Лукаш Любов Леонідівна тел.: 200–03–35
Зав. бібліотеки	Лук'яненко Ольга Олександрівна тел.: (044) 526–07–39, e-mail: Library@imb.org.ua

Бібліотека заснована у 1969 р. Фонд: усього – 85,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 46,2 тис.; книги, брошури – 18,8 тис.; періодичні видання – 64,7 тис.; обмінний фонд – 1,3 тис. прим.

ЕК бібліотеки доступний локально.

59. Бібліотека Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 45

Web: <http://www.onconet.kiev.ua>

e-mail: chekhun@onconet.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Чехун Василь Федорович
тел.: (044) 259-01-83,
факс: 256-16-56

Учений
секретар канд. біол. наук
Воейкова Ірина Михайлівна
тел.: 257-90-54

Голова ІБР д-р мед. наук, проф.
Глузман Данило Фішелевич
тел.: 257-90-53

Куратор
бібліотеки д-р біол. наук, проф., заст. дир. з наук. роботи
Бучинська Любов Георгіївна
тел.: 259-08-75

Зав.
бібліотеки Шкатула Поліна Михайлівна
тел.: 259-02-71,
e-mail: pmsh3112@gmail.com

Бібліотека заснована у 1960 р. Фонд: усього – 79,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 28,4 тис.; книги, брошури – 18,9 тис.; періодичні видання – 51,9 тис. прим.

ЕК бібліотеки доступний локально.

60. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

61016, Харків-16, вул. Переяславська, 23

Web: <http://www.cryo.org.ua>

e-mail: cryo.ua@gmail.com

Директор	акад. НАН України Гольцев Анатолій Миколайович тел.: (057) 373–41–43, факс: 373–59–52
Учений секретар	канд. біол. наук Гарбуз Володимир Іванович тел.: 373–30–72
Голова ІБР	д-р біол. наук, проф. Бабійчук Георгій Опанасович тел.: 373–30–39
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Тимченко Тетяна Миколаївна e-mail: cryolibrary@gmail.com

Бібліотека заснована у 1973 р. Фонд: усього – 51,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 19,9 тис.; книги, брошури – 11,4 тис.; періодичні видання – 30,3 тис. прим.
ЕК на сайті НБУВ

11. ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ БІОЛОГІЇ

61. Бібліотека Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України

01601, Київ-1, вул. Терещенківська, 2

Web: <http://www.botany.kiev.ua>

e-mail inst@botany.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Мосякін Сергій Леонідович тел./факс: (044) 234–40–41
Учений секретар	канд. біол. наук Музичук Галина Михайлівна тел.: 234–50–41
Голова ІБР	д-р біол. наук Виноградова Оксана Миколаївна 239–67–69
Куратор бібліотеки	учений секретар
Зав. бібліотеки	тел.: 272–25–07 e-mail: library_botany@ukr.net

Бібліотека заснована у 1921 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації Фонд: усього – 109 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 32,4 тис.; книги, брошури – 52,5 тис.; періодичні видання – 44,9 тис.; обмінний фонд – 11,5 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

62. Бібліотека Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

01030, МСП, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 15

Web: <http://www.izan.kiev.ua>

e-mail: iz@izan.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Акімов Ігор Андрійович
тел.: (044) 235–10–70,
факс: 234–15–69

Учений секретар Іванова Вікторія Анатоліївна
тел.: 234–39–73,
e-mail: iva@izan.kiev.ua

Куратор бібліотеки учений секретар

Керівник відділу Городиська Галина Андріївна
тел.: 235–53–65

Зав. бібліотекою Ластікова Людмила Михайлівна
тел.: 234–93–24,

e-mail: lib@izan.kiev.ua, ludalast@gmail.com

Бібліотека заснована у 1919 р., входить до складу наукового інформаційно-видавничого відділу. Фонд: усього – 176 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 87,4 тис.; книги, брошури – 63,7 тис.; періодичні видання – 99,8 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 3,9 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайтах Інституту та НБУВ.

63. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики НАН України

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 31/17

Web: <http://www.ifrg.kiev.ua>

e-mail: Plant@ifrg.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Моргун Володимир Васильович
тел.: (044) 257–51–60,
факс: 257–51–50

Учений секретар	канд. біол. наук Майор Павло Степанович тел.: 257-00-14, e-mail: Sekretary@ifrg.kiev.ua
Куратор бібліотеки	чл.-кор. НАН України Коць Сергій Ярославович тел./факс: 251-31-08
Зав. бібліотеки	Лук'яненко Алла Вікторівна тел./факс: 257-92-31, e-mail: library@ifrg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 74,5 тис. прим.; у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,7 тис.; книги, брошури – 21,4 тис.; періодичні видання – 49,9 тис. прим.

ЕК створюється на сайті НБУВ.

64. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

03143, Київ-143, вул. Академіка Заболотного, 148

Web: <http://www.cytgen.com/icbge/ua>

e-mail: info@icbge.org.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Кучук Микола Вікторович тел.: (044) 526-17-86, факс 526-71-04
Учений секретар	канд. біол. наук Белокурова Валерія Борисівна тел.: 526-70-53
Голова ІБР	канд. біол. наук, заст. директора Моргун Богдан Володимирович тел.: 526-71-04, e-mail: bmorgun@icbge.org.ua
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Провідний	Коваленко Лідія Григорівна бібліотекар тел.: 526-71-04, e-mail: biblio@icbge.org.ua

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 11,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 4 тис.; книги, брошури – 3,6 тис.; періодичні видання – 7,5 тис.; обмінний фонд – 305 прим.

ЕК представлений на сайті Інституту.

65. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграду, 12

Web: <http://www.igb.ibc.com.ua>e-mail: post_mail@hydrobio.kiev.ua

Директор д-р біол. наук, проф.
Афанасьєв Сергій Олександрович
тел.: (044) 419–39–81,
факс: 418–22–32

Учений секретар канд. біол. наук
Майстрова Надія Володимирівна
тел.: 418–22–71

Голова ІБР д-р біол. наук
Юришинець Володимир Іванович
тел.: 419–74–34

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. Христенко Олена Анатоліївна
бібліотеки e-mail: olklen@ukr.net

Бібліотека заснована у 1929 р. Фонд: усього – 74,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 19,67 тис.; книги, брошури – 26,5 тис.; періодичні видання – 39,9 тис.; обмінний фонд – 6,9 тис. прим.

ЕК представлений на сайті НБУВ.

66. Бібліотека ДУ «Інституту морської біології НАН України»

65011, Одеса-11, вул. Пушкінська, 37

Web: <http://www.dffd.gov.ua/>e-mail: office@dffd.gov.ua

Директор д-р біол. наук
Мінічева
Галина Григорівна
(048) 737-82-80
E-mail: minicheva@ukr.net

Учений секретар Марчевська Марина Миколаївна
тел.: 725–09–39

Голова ІБР д-р біол. наук
Золотарьов Валентин Миколайович
тел.: 722–54–74

Куратор бібліотеки учений секретар
Зав. Виноградова Лідія Миколаївна
бібліотеки

Бібліотека заснована у 1954 р. У 2019 р. під час пожежі будівлі Інституту згорів весь фонд та бібліотечна техніка.

**67. Бібліотека Національного ботанічного саду
ім. М. М. Гришка НАН України**

01014, Київ-14, вул. Тимірязєвська, 1

Web: <http://www.nbg.kiev.ua>

e-mail: nbg@nbg.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Заїменко Наталія Василівна
тел.: (044) 285-41-05,
факс: 285-46-27

Учений секретар канд. біол. наук
Смілянець Ніна Миколаївна
тел.: 285-40-25

Голова ІБР д-р біол. наук
Рубцова Олена Леонідівна
тел.: 284-95-06

Куратор бібліотеки канд. біол. наук, заст. дир.
Гапоненко Микола Борисович
тел.: 285-40-36

Зав. бібліотеки Ісакова Людмила Опанасівна
тел.: 285-08-66,
e-mail: biblio@nbg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1945 р. Фонд: усього – 103,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 23,8 тис.; книги, брошури – 42,7 тис.; періодичні видання – 53,6 тис.; обмінний фонд – 8,5 тис. прим.

**68. Бібліотека Національного науково-природничого музею
НАН України**

01601, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 15

Web: <http://www.museumkiev.org/>

e-mail: nmnh@museum.kiev.org

Директор акад. НАН України
Ємельянов Ігор Георгійович
тел.: (044) 235-01-85,
факс: 234-63-54

Учений канд. біол. наук

секретар	Король Елеонора Миколаївна тел.: 235–63–54
Куратор бібліотеки	канд. біол. наук Червоненко Оксана Володимирівна тел.: 234–38–51, e-mail: nmnh@museum.kiev.org
Головний бібліотекар	Макарова Тетяна Володимирівна тел.: 288–06–81, e-mail: avorakam2@gmail.com

Бібліотека заснована у 2005 р., входить до складу Відділу музеології та науково-технічної інформації. Фонд: усього – 9 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,6 тис: книги, брошури – 3,7 тис. прим.; періодичні видання – 3,6 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений локально.

69. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

50089, Кривий Ріг – 89, вул. Маршака, 50

Web: <http://www.garden.gov.ua>

e-mail: garden7@meta.ua

Директор	д-р біол. наук, проф. Коршиков Іван Іванович тел.: (0564) 43–51–50
Учений секретар	канд. біол. наук Артюшенко Тетяна Андріївна тел.: 43–51–50

Куратор бібліотеки	учений секретар
Зав. бібліотеки	Собко Тетяна Олексіївна e-mail: stanka@ukr.net

Бібліотека заснована у 1993 р. Фонд: усього – 20,8 тис. прим.; книги, брошури – 11,7 тис.; періодичні видання – 5,9 тис. прим.

70. Бібліотека Державного природознавчого музею НАН України

79008, Львів, вул. Театральна, 18

Web: <http://www.smnh.org/ua>

e-mail: office@museum.lviv.net

Директор	канд. біол. наук Яницький Тарас Петрович тел./факс: (032) 235–43–07
----------	---

Учений секретар канд. біол. наук
Сердюк Ганна Віталіївна
тел.: 235–69–17

Куратор бібліотеки учений секретар
Головний бібліотекар Сусуловська Ірина Михайлівна
тел.: 235–69–17,
e-mail: library@smnh.org, irynalibrary@smnh.org

Бібліотека заснована в середині 1870 р. Фонд: усього – 74,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 36,4 тис.; книги, брошури – 44,6 тис.; періодичні видання – 24,7 тис.; обмінний фонд – 3.3 тис. прим.

71. Бібліотека Державної установи «Інститут еволюційної екології НАН України»

03143, Київ, вул. Академіка Лебедева, 37

Web: <http://www.ieenas.org/>

e-mail: info@ieenas.org

Директор акад. НАН України
Радченко Володимир Григорович
тел.: (044) 526–20–51,
факс: 044) 526–19–18

Учений секретар канд. біол. наук
Жигаленко Олександр Анатолійович
тел.: 526–20–71
zyoa@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р біол. наук, заст. директора
Бурда Раїса Іванівна
тел.: 526–19–05,
e-mail: rayburda@mail.ru

Куратор бібліотеки голова ІБР

Провідний бібліотекар Шумакова Ірина Дмитрівна
e-mail: komissaralex@i/ua

Бібліотека заснована в 2016 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд опрацьовується.

III. СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

12. ВІДДІЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

72. Бібліотека ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

01011, Київ-11, вул. Панаса Мирного, 26

Web: <http://www.ief.org.ua>

e-mail: gvm@ief.org.ua

Директор акад. НАН України
 Геєць Валерій Михайлович
 тел.: (044) 280–12–34,
 факс: 280–88–69

Учений канд. техн. наук
секретар Хаустов Володимир Кирилович
 тел.: 254–30–51

Голова ІБР заст. дир. з загальних питань
 Шулипа Світлана Володимирівна
 тел.: 280–67–29

Куратор бібліотеки голова ІБР
Зав. Дуднікова Людмила Миколаївна
бібліотеки тел.: 280–15–89,
 e-mail: bib308k@i.ua

Бібліотека заснована у 1936 р. Фонд: усього – 70,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 10,9 тис.; книги, брошури – 35,9 тис.; періодичні видання – 22,9 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

73. Бібліотека Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України

61166, Харків, пров. Інженерний, 1-А

Web: <http://www.ndc-ipr.org>

e-mail: ndc_ipr@ukr.net

Директор чл.-кор. НАН України
 Кизим Микола Олександрович
 тел./факс: (057) 702–08–67

Учений д-р екон. наук

тел./факс: (048) 722–29–05
 Учений секретар д-р екон. наук
 Хумарова Ніна Іпполітівна
 тел.: 722–66–74,
 e-mail: khumarova@nas.gov.ua
 Голова ІБР д-р екон. наук
 Лайко Олександр Іванович
 тел.: 743–89–27
 Куратор бібліотеки учений секретар
 Зав. Бородіна Вікторія Вікторівна
 бібліотеки e-mail: impeer_repository@ukr.net

Бібліотека заснована у 1971 р. Фонд: усього – 41,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 2,3 тис.; книги, брошури – 6,8 тис.; періодичні видання – 25,6 тис.; обмінний фонд – 1,5 тис. прим.

76. Бібліотека ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України»

79026, Львів, вул. Козельницька, 4
 Web: [http:// www.ird.gov.ua](http://www.ird.gov.ua)
 e-mail: irr@mail.lviv.ua

Директор д-р екон. наук, проф.
 Кравців Василь Степанович
 тел.: (032) 270–71–68,
 факс: 270–70–53
 Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
 Демченко Володимир Васильович
 тел.: 270–71–60
 Голова ІБР д-р екон. наук, проф.
 Ішук Світлана Олексіївна
 тел.: 270–70–93
 Куратор бібліотеки учений секретар
 Головний Дяченко Людмила Іванівна
 бібліотекар тел.: 270–70–68

Бібліотека заснована у 1964 р. Фонд: усього – 56,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 3,2 тис.; книги, брошури – 31,1 тис.; періодичні видання – 16,9 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений у локальній мережі Інституту.

13. ВІДДІЛЕННЯ ІСТОРІЇ, ФІЛОСОФІЇ ТА ПРАВА

77. Відділ науково-технічної інформації Інституту історії України НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

Web: <http://www.history.org.ua>

e-mail: institute@history.org.ua

Директор акад. НАН України
 Смолій Валерій Андрійович
 тел./факс: (044) 279–63–62

Учений
секретар д-р іст. наук
 Рубльов Олександр Сергійович
 тел.: 279–06–80

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
 Реєнт Олександр Петрович
 тел.: 279–16–27

Куратор
відділу чл.-кор. НАН України
 Боряк Геннадій Володимирович
 тел.: 278–34–01
 e-mail: hboriak@gmail.com

Зав. ВНТІ Муха Людмила Яківна
 тел.: 279–84–32
 e-mail: Mukha_history@ukr.net

Бібліотека заснована у 1936 р., виконує функції відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 167,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 23,1 тис.; книги, брошури – 76,4 тис.; періодичні видання – 57,8 тис.; обмінний фонд – 29,6 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

78. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

01001, Київ-МСП, вул. Трьохсвятительська, 4

Web: <http://www.archeos.org.ua>

e-mail: inst_archeos@ukr.net

Директор д-р іст. наук
 Папакін Георгій Володимирович
 тел.: (044) 279–09–86,
 факс: 279–08–63

Учений секретар Куратор бібліотеки	канд. іст. наук Бурім Дмитро Васильович канд. іст. наук, заст. дир. Маврін Олександр Олександрович тел.: 278–50–98
Зав. бібліотеки	Акімова Світлана Василівна

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 7,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,2 тис.; книги, брошури – 5,8 тис.; періодичні видання – 733 прим.

79. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

79026, Львів-26, вул. Козельницька, 4
Web: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>
e-mail: inukr@inst-ukr.lviv.ua

Директор	д-р іст. наук Соляр Ігор Ярославович тел.: (0322) 270–70–22, факс: 270–70–21
Учений секретар	канд. іст. наук Муравський Олег Іванович тел.: 270–65–87
Голова ІБР	д-р іст. наук Голик Роман Йосипович тел.: 270–70–14
Куратор бібліотеки	канд. філол. наук, заст. дир. Ястремська Тетяна Володимирівна тел.: 270–65–87
Бібліотекар I кат.	Горішня Людмила Пилипівна тел.: 270–14–18

Бібліотека заснована у 1931 р. Фонд: усього – 47,36 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 8,9 тис.; книги, брошури – 23,5 тис.; періодичні видання – 20,9 тис. прим.

80. Бібліотека Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

01001, м. Київ, вул. Грушевського, 4
Web: <https://oriental-studies.org.ua>

e-mail: instkrymsk@gmail.com
 Директор д-р філол. наук
 Богомолів Олександр Вікторович
 тел./факс: (044) 278–76–52
 Учений канд. іст. наук
 секретар Мавріна Ольга Степанівна
 Куратор д-р філол. наук
 бібліотеки Хамрай Олексій Олександрович
 Зав. Кучеря Людмила Антонівна
 бібліотеки тел.: 278–76–52
 e-mail: instkrymsk@gmail.com

Бібліотека заснована у 1993 р. Фонд: усього – 13,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 4,6 тис. прим.; книги, брошури – 8,8 тис.; періодичні видання – 841 прим.; обмінний фонд – 3,7 тис. прим.
 ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

81. Бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» НАН України

57540, Миколаївська обл., Очаківський р-н,
 с. Парутине, вул. Ольвійська, 47
 Web: [http:// www.olbio.info/](http://www.olbio.info/)
 e-mail: olbio111@ukr.net
 в. о. директора Шеїн Сергій Сергійович
 тел./факс: (0515) 49–24–53
 e-mail: shein@ukr.net

Учений Шевченко Тетяна Миколаївна
 секретар
 Бібліотекар Чернега Любов Сергіївна
 Тел.: 49–24–53

Бібліотека заснована у 1950-х рр. Фонд усього – 11,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 291 прим.; книги, брошури – 3,5 тис. прим.; періодичні видання – 1,9 тис. прим.; обмінний фонд – 5,7 тис. прим.

82. Бібліотека Інституту археології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграда, 12
 Web: <http://www.iananu.kiev.ua>

e-mail: bibliarchia@gmail.com
 Директор чл.-кор. НАН України
 Чабай Віктор Петрович
 тел.: (044) 418–27–75,
 факс: 418–33–06
 Учений канд. іст. наук
 секретар Манігда Ольга Володимирівна
 тел.: 418–61–02
 Голова ІБР д-р іст. наук, заст. дир.
 Буйських Алла Валеріївна
 тел.: 418–27–79,
 e-mail: ivakin@iananu.kiev.ua
 Куратор бібліотеки голова ІБР
 Зав. канд. іст. наук
 бібліотеки Колеснікова Вікторія Анатоліївна
 тел.: 254–11–81,
 e-mail: bibliarch@ukr.net

Бібліотека заснована у 1921 р. Фонд: усього –150,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 32,6 тис.; книги, брошури – 55,3 тис.; періодичні видання – 43 тис.; обмінний фонд – 52 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

83. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

01011, Київ-11, вул. Генерала Алмазова, 8
 Web: <http://www.ipiend.gov.ua>
 e-mail: vp@ipiend.gov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
 Рафальський Олег Олексійович
 тел.: (044) 285–65–61,
 факс: 286–62–61
 Учений канд. іст. наук
 секретар Перевезій Віталій Олександрович
 тел.: 285–70–49,
 e-mail: vp@ipiend.gov.ua
 Куратор чл.-кор. НАН України
 бібліотеки Майборода Олександр Микитович
 тел.: 285–77–22

Зав. бібліотеки Смиченко Оксана Андріївна
 тел.: 285–69–98,
 e-mail: bibl@ipend.gov.ua

Бібліотека заснована у 1928 р. Фонд: усього – 148,7 тис. прим.; у т. ч.: книги, брошури – 92,9 тис.; періодичні видання – 54,1 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 1,6 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

84. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України

01601 Київ-4, вул. Терещенківська, 3

Web: <http://www.encyclopedia.kiev.ua/>

e-mail: esu@esu.com.ua

Директор канд. філол. наук
 Железняк Микола Григорович
 234–90–35,
 тел./факс: (044) 234–19–34

Голова ІБР канд. філол. наук
 Іщенко Олександр Сергійович
 тел.: (044) 234–31–32

В. о. бібліотекаря Очеретянко Світлана Іванівна
 тел.: 234–90–35

Бібліотека заснована у 2005 р. Фонд: усього – 8,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 729 прим.; книги, брошури – 6 тис. прим.; періодичні видання – 2,5 тис.; обмінний фонд 1045 прим.

85. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4

Web: <http://www.filosof.com.ua>

e-mail: if-ukr@i.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
 Єрмоленко Анатолій Миколайович
 тел.: (044) 279–27–87,
 факс: 278–63–66

Учений канд. філос. наук

секретар	Самчук Роман Володимирович тел.: 278–36–31
Голова ІБР	д-р філос. наук Лях Віталій Васильович тел.: 278–31–70
Куратор бібліотеки	канд. філос. наук, заст. дир. Коваadlo Галина Петрівна тел.: 279–32–82
Зав. бібліотеки	тел.: 278–41–78, e-mail: bibl_if_ukr@ukr.net

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 65,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 15,6 тис.; книги, брошури – 42,5 тис.; періодичні видання – 17,4 тис.; обмінний фонд – 377 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

86. Бібліотека Інституту соціології НАН України

01021, Київ-21, вул. Шовковична, 12

Web: <http://www.i-soc.com.ua>

e-mail: i-soc@i-soc.org.ua

Директор акад. НАН України
Ворона Валерій Михайлович
тел.: (044) 255–71–07,
факс: 255–76–96

Учений
секретар канд. соціол. наук
Малюк Андрій Миколайович
тел.: 255–75–84
e-mail: malyka@gmail.com

Куратор
бібліотеки д-р філос. наук
Головаха Євген Іванович
тел.: 253–44–50,
e-mail: goslos100@gmail.com

Зав.
бібліотеки Монахова Ірина Володимирівна
тел.: 255–75–85, 255–70–90
e-mail: ic-library@ukr.net

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 28,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 4 тис.; книги, брошури – 16,6 тис.; періодичні видання – 10,3 тис.; обмінний фонд – 560 прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

87. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4

Web: [http:// www.idrnan.org.ua](http://www.idrnan.org.ua)

e-mail: jus@ukrpack.net

Директор	акад. НАН України Шемшученко Юрій Сергійович тел.: (044) 278–51–55, факс: 278–54–74
Учений секретар	д-р юрид. наук Пархоменко Наталія Миколаївна тел.: 278–58–91
Голова ІБР	канд. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України, заст. дир. Нагребельний Володимир Петрович тел.: 278–41–11
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Овчинникова Наталія Іванівна тел.: 278–45–82

Бібліотека заснована у 1949 р. Фонд: усього – 104,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 29,1 тис.; книги, брошури – 50,2 тис.; періодичні видання – 52,8 тис.; обмінний фонд – 2,2 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

88. Бібліотека ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

01030, Київ-30, вул. Леонтовича, 5

Web: <http://www.iweir.org.ua>

e-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Кудряченко Андрій Іванович тел./факс: (044) 235–44–99
Учений секретар	канд. політ. наук, доцент Деменко Олександр Федорович
Куратор бібліотеки	канд. екон. наук, доцент, заст. дир. Богданович Іван Іванович тел.: 235–01–58
Головний бібліотекар	Москалець Наталія Іванівна тел.: 235–01–58

Бібліотека заснована у 2014 р. Фонд: усього – 2,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 937 прим.; книги, брошури – 693; періодичні видання – 1548 прим.

89. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України

65026, Одеса-26, вул. Ланжеронівська, 4

Web: <http://www.archaeology.odessa.ua>

e-mail: archaeology.odessa@gmail.com

Директор д-р іст. наук

Бруяко Ігор Вікторович

тел./факс: (048) 722-01-71

Голова ІБР канд. іст. наук

Охотніков Сергій Борисович

тел.: 722-01-71

Куратор бібліотеки директор

Зав. Шинкаренко Ірина Сергіївна

бібліотеки тел.: 722-21-22

Бібліотека заснована у 1825 р. Фонд: усього – 35 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 9,2 тис.; книги, брошури – 31 тис.; періодичні видання – 2,3 тис.; обмінний фонд – 7,1 тис. прим.

14. ВІДДІЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ, МОВИ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

90. Науково-інформаційний відділ Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

01001, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

Web: <http://www.ilnan.gov.ua>

e-mail: admin@ilnan.gov.ua

Директор акад. НАН України

Жулинський Микола Григорович

тел./факс: (044) 279-52-81

Учений канд. філол. наук

секретар Поліщук Олена Борисівна

тел.: 278-53-21

Голова ІБР	e-mail: olenapolischuk@ukr.net канд. філол. наук Гальченко Сергій Анастасійович тел.: 279–19–86
Куратор бібліотеки	д-р філол. наук Сулима Микола Матвійович тел.: 279–17–19
Керівник відділу	Штолько Марина Анатоліївна тел.: 279–04–95, e-mail: shtolko@ukr.net

Бібліотека заснована у 1926 р., у 2000 р. її реорганізовано у науково-інформаційний відділ. Фонд: усього – 181,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 27,8 тис.; книги, брошури – 118,2 тис.; періодичні видання – 50,5 тис.; обмінний фонд – 7,9 тис. прим.

ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

91. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4

Web: <http://www.inmo.org.ua>

e-mail: inmo2006@ukr.net

Директор	д-р філол. наук, проф. Ажнюк Богдан Миколайович тел./факс: (044) 279–02–92
В. о. ученого секретаря	Вакулич Марія Іванівна тел.: 278–71–82
Голова ІБР	учений секретар
Куратор бібліотеки	канд. філол. наук Скопненко Олександр Іванович тел.: 278–71–82,
Зав. бібліотеки	Вороніна Катерина Віталіївна тел.: 279–17–93, e-mail: irina.buusko@gmail.com

Бібліотека заснована у 1921 р. Фонд: усього – 126,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 41,7 тис.; книги, брошури – 61,1 тис.; періодичні видання – 38,8 тис.; обмінний фонд – 7,9 тис. прим.

92. Бібліотека Інституту української мови НАН України

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4

Web: <http://www1.nas.gov.ua>e-mail: iun@gilan.ukr.net

Директор д-р філол. наук, проф.
Гриценко Павло Юхимович
тел./ факс: (044) 278–53–27

Учений секретар канд. філол. наук
Яцій Василь Олександрович
тел./факс: 279–18–85

Голова ІБР д-р філол. наук
Соколова Світлана Олегівна
тел.: 279–60–17

Куратор бібліотеки директор
Головний Андреева Тетяна Анатоліївна
бібліограф тел.: 279–17–93,

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 8,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 482 прим.; книги, брошури – 5,7 тис.; періодичні видання – 1 тис. прим.; обмінний фонд – 1064 прим.

93. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4

Web: <http://www.etnolog.org.ua>e-mail: etnolog@etnolog.org.ua

Директор акад. НАН України
Скрипник Ганна Аркадіївна
тел.: (044) 278–34–54,
факс: (044) 279–45–22

Учений секретар канд. мистецтвознавства
Пасічник Лілія Володимирівна
тел.: 278–12–90

Голова ІБР учений секретар
Куратор канд. іст. наук
бібліотеки Стішова Наталя Сергіївна
тел.: 278–12–90

Зав. бібліотеки тел.: 279–50–29,
e-mail: royenko.olga@ukr.net

Бібліотека заснована у 1936 р. Фонд: усього – 124,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 25,5 тис.; книги, брошури – 60,9 тис.; періодичні видання – 39,3 тис.; обмінний фонд – 14,2 тис. прим.

94. Бібліотека Інституту народознавства НАН України

79000, Львів, просп. Свободи, 15

Web: <http://ethnology.lviv.ua>

e-mail: inst@ethnology.lviv.ua

Директор акад. НАН України
Павлюк Степан Петрович
тел./факс: (032) 297-01-55

Учений канд. іст. наук
секретар Пацай Тамара Анатоліївна
тел. 272-70-20

e-mail: ratsay@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р іст. наук
Тарас Ярослав Миколайович

Пров. Коцюба Мар'яна Романівна
бібліотекар

Бібліотека заснована у 1951 р., входить до Сектору «Бібліотека і науково-видавничий центр відділу історичної етнології». Фонд: усього – 90,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,8 тис.; книги, брошури – 29,6 тис.; періодичні видання – 11,2 тис.; обмінний фонд – 1,9 тис. прим.

95. Бібліотека Відділення керамології Інституту народознавства НАН України

38164, с. Опішне, Зіньківський р-н,
Полтавська обл., вул. Партизанська, 102

Web: <http://www.ceramology-inst.gov.ua>

e-mail: ceramology@ukr.net

Директор д-р іст. наук, проф.
Пошивайло Олександр Миколайович
тел. (05353) 42-175

Учений Гавриш Лариса Олексіївна
секретар

Зав. Андрушенко Оксана Олексіївна
бібліотеки Тел.: (05353) 42-175

Бібліотека заснована у 2005 р. Фонд: усього – 5,2 тис. прим.; книги, брошури – 4,4 тис.; періодичні видання – 838 прим.

Додаток 4

**ПЕРЕЛІК БІБЛОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ
(алфавітний)**

Бібліотека:

- 1 Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (27)
2. Відділення керамології Інституту народознавства НАН України (95)
3. Головної астрономічної обсерваторії НАН України (15)
4. Державного природознавчого музею НАН України (70)
5. Інституту археології НАН України (82)
6. Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України (52)
7. Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (54)
8. Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (60)
9. Інституту відновлюваної енергетики НАН України (42)
10. Інституту всесвітньої історії НАН України (74)
11. Інституту вугільних енерготехнологій НАН України (40)
12. Інституту газу НАН України (41)
13. Інституту географії НАН України (24)
14. Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України (26)
15. Інституту геологічних наук НАН України (21)
16. Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України (9)
17. Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (22)
18. Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України (25)
19. Інституту гідробіології НАН України (65)
20. Інституту гідромеханіки НАН України (10)
21. Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України (88)
22. Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України (87)
23. Інституту еволюційної екології НАН України (71)
24. Інституту економіки та прогнозування НАН України (72)
25. Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України (58)
26. Інституту електродинаміки НАН України (38)
27. Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України (28)
28. Інституту електронної фізики НАН України (20)

29. Інституту енциклопедичних досліджень НАН України (84)
30. Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України (46)
31. Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (61)
32. Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України (34)
33. Інституту історії України НАН України (77)
34. Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України (3)
35. Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (63)
36. Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України (49)
37. Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (90)
38. Інституту математики НАН України (1)
39. Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України (13)
40. Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України (6)
41. Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (93)
42. Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України (56)
43. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (91)
44. Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (57)
45. Інституту морської біології НАН України (66)
46. Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України (30)
47. Інституту народознавства НАН України (94)
48. Інституту органічної хімії НАН України (47)
49. Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України (83)
50. Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України (2)
51. Інституту прикладної фізики НАН України (44)
52. Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України (59)
53. Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України (29)
54. Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України (37)
55. Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України (8)
56. Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України (39)
57. Інституту проблем природокористування та екології НАН України (64)

58. Інституту проблем реєстрації інформації НАН України (4)
59. Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (75)
60. Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України (17)
61. Інституту регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України (76)
62. Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України (53)
63. Інституту соціології НАН України (86)
64. Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України (80)
65. Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України (14)
66. Інституту технічної механіки НАН України (7)
67. Інституту технічної теплофізики НАН України (36)
68. Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (79)
69. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (78)
70. Інституту української мови НАН України (92)
71. Інституту фізики НАН України (11)
72. Інституту фізики конденсованих систем НАН України (19)
73. Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України (12)
74. Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України (45)
75. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України (55)
76. Інституту фізіології рослин і генетики НАН України (62)
77. Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (85)
78. Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України (48)
79. Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України (51)
80. Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України (35)
81. Інституту ядерних досліджень НАН України (43)
82. Криворізького ботанічного саду НАН України (69)
83. Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України (5)
84. Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (73)
85. Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України (33)
86. Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України (67)

87. Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» НАН України (81)
88. Національного науково-природничого музею НАН України (68)
89. Одеського археологічного музею НАН України (89)
90. Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (23)
91. Радіоастрономічного інституту НАН України (18)
92. Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України (32)
93. Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України (31)
94. Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України (50)
95. Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України (16)

Додаток 5

**ПЕРЕЛІК БІБЛОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ
(територіальний)****м. Дніпро**

1. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України
2. Бібліотека Інституту технічної механіки НАН України
3. Бібліотека Інституту проблем природокористування та екології НАН України
4. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

м. Київ

5. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України
6. Бібліотека Інституту археології НАН України
7. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України
8. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України
9. Бібліотека Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України
10. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України
11. Бібліотека Інституту всесвітньої історії НАН України
12. Бібліотека Інституту вугільних енерготехнологій НАН України
13. Бібліотека Інституту газу НАН України
14. Бібліотека Інституту географії НАН України
15. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України
16. Бібліотека Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України
17. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України
18. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України
19. Бібліотека Інституту гідромеханіки НАН України
20. Бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України
21. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
22. Бібліотека Інституту еволюційної екології НАН України
23. Бібліотека Інституту економіки та прогнозування НАН України
24. Бібліотека Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України

25. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України
26. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України
27. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України
28. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України
29. Бібліотека Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
30. Бібліотека Інституту історії України НАН України
31. Бібліотека Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України
32. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної Інженерії НАН України
33. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України
34. Бібліотека Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
35. Бібліотека Інституту математики НАН України
36. Бібліотека Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України
37. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України
38. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України
39. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України
40. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
41. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики НАН України
42. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України
43. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України
44. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних Досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
45. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України
46. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України
47. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України
48. Бібліотека Інституту проблем реєстрації інформації НАН України

49. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України
50. Бібліотека Інституту соціології НАН України
51. Бібліотека Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України
52. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України
53. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України
54. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України
55. Бібліотека Інституту української мови НАН України
56. Бібліотека Інституту фізики НАН України
57. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України
58. Бібліотека Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України
59. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України
60. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики НАН України
61. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України
62. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України
63. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України
64. Бібліотека Інституту ядерних досліджень НАН України
65. Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України
66. Бібліотека Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України
67. Бібліотека Національного науково-природничого музею НАН України
68. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

м. Кривий Ріг

69. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

м. Львів

70. Бібліотека Державного природознавчого музею НАН України
71. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України

- 72. Бібліотека Інституту народознавства НАН України
- 73. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України
- 74. Бібліотека Інституту регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України
- 75. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
- 76. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем НАН України
- 77. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України

м. Миколаїв

- 78. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України
- 79. Бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія»

м. Одеса

- 80. Бібліотека Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України
- 81. Бібліотека Інституту морської біології НАН України
- 82. Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
- 83. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України
- 84. Бібліотека Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України

м. Полтава

- 85. Бібліотека Відділення керамології Інституту народознавства НАН України
- 86. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

м. Суми

- 87. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

м. Ужгород

- 88. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

м. Харків

89. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України
90. Бібліотека Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України
91. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України
92. Бібліотека Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України
93. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України
94. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України
95. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АБІС – автоматизована бібліотечно-інформаційна система
- ББК – Бібліотечно-бібліографічна класифікація
- БД – база даних
- ГАО – Головна астрономічна обсерваторія
- ЕДД – електронна доставка документів
- ЕК – електроний каталог
- ІБР – Інформаційно-бібліотечна рада
- ІПРІ – Інститут проблем реєстрації інформації
- ЛННБ України ім. В. Стефаника – Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника
- МАН – Мала академія наук
- МБА – міжбібліотечний абонемент
- НАН України – Національна академія наук України
- НБУВ – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- НДЦ ІПР – Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
- НІАЗ «Ольвія» – Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія»
- НТК «Інститут монокристалів» – Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»
- НТШ – Наукове товариство імені Шевченка
- УДК – Універсальна десяткова класифікація
- ФТІНТ – Фізико-технічний інститут низьких температур
- ХДНБ ім. В. Г. Короленка – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
- ЦДНТБ ГМК України – Центральна державна науково-технічна бібліотека Гірничо-металургійного комплексу України

ЗМІСТ

I. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ

Вступ	4
Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів.....	7
Збереження бібліотечних фондів.....	16
Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування	21
Матеріально-технічна база та кадрове забезпечення бібліотек.....	27

II. КОНСУЛЬТАЦІЇ

Смоляр І. Е., Туровська Л. О. Організація типової електронної вітрини нових надходжень до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	32
Білько Є. М. Надходження книжкових видань наукових установ національної академії наук України до фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2018–2019 рр.	37

III. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг	42
<i>Закон України від 29.04.2021 № 1432-IX</i>	
Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної пащини, розвитку креативних індустрій та туризму.	53
<i>Указ Президента України від 09.04.2021 № 153</i>	
Про деякі питання підтримки розвитку освіти, науки та спорту . .	57
<i>Указ Президента України від 02.06.2021 № 223</i>	
Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, що не є орендою.....	62
<i>Постанова Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1183</i>	

Про затвердження плану заходів з реалізації першого етапу
(до 2022 року) Стратегії популяризації української мови
до 2030 року «Сильна мова – успішна держава».....67
*Розпорядження Кабінету Міністрів України
від 16 грудня 2020 р. № 1585-р*

Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей
та затвердження плану заходів з її реалізації69
*Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р.
№ 167-р*

Про схвалення Концепції Державної цільової програми
Розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період
до 2026 року77
*Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р.
№ 322-р*

Про активізацію комунікаційної діяльності в НАН України.....78
Постанова Президії НАН України від 17.02.2021 р. № 51

Про заходи НАН України з відзначення 30-ї річниці
Незалежності України81
Постанова Президії НАН України від 03.03.2021 р. № 82

Про відзначення 150-річчя від дня народження академіка
А. Ю. Кримського83
Постанова Президії НАН України від 31.03.2021 р. № 118

Про затвердження Положення про періодичне видання
Національної академії наук України, їхнього переліку
та примірнього ліцензійного договору на використання твору.....86
Постанова Президії НАН України від 23.06.2021 р. № 227

Про проект Концепції розвитку Національної академії наук
України на 2012–2025 роки.....101
Постанова Президії НАН України від 23.06.2021 р. № 218

Про включення наукових періодичних видань НАН України до переліку фахових.....	103
<i>Розпорядження Президії НАН України від 15.12.2020 р. № 636</i>	
Про посилення заходів із запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.....	105
<i>Розпорядження Президії НАН України від 19.03.2021 р. № 164</i>	
Цифровий репозитарій наукових текстів НАН України в Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського: стан і перспективи розвитку.....	107
<i>Постанова Президії НАН України від 29.09.2021 р. № 285</i>	
Про затвердження переліку проектів Програми інформатизації НАН України на 2021 рік.....	111
<i>Розпорядження Президії НАН України від 05.04.2021 р. № 197</i>	
Про затвердження Типової форми договору про надання інституційної підтримки у формі гранту.....	118
<i>Наказ Міністерства культури України від 12.11.2020 р. № 2292</i>	
Щодо включення наукових видань до бібліографічних баз даних	119
<i>Лист Міністерства освіти і науки України від 24 листопада 2020 № 1/11-8399</i>	

IV. МЕТОДИЧНІ, БІБЛІОГРАФІЧНІ ТА ІНШІ ВИДАННЯ, ПІДГОТОВЛЕНІ БІБЛІОТЕКАМИ

Друковані видання	123
Електронні ресурси	131
Важливо	133

V. НА ДОПОМОГУ ПРОФЕСІЙНІЙ САМООСВІТІ

Сокур О. Л. Бібліотечна онлайн освіта.....	142
---	-----

VI. ДОДАТКИ

<i>Додаток 1. Зведені показники роботи бібліотек наукових установ НАН України в 2020 р.....</i>	<i>150</i>
<i>Додаток 2. Відомості про рух фондів бібліотек наукових установ НАН України в 2020 р.....</i>	<i>152</i>
<i>Додаток 3. Основні відомості про бібліотеки та інформаційні підрозділи наукових установ НАН України.....</i>	<i>153</i>
<i>Додаток 4. Перелік бібліотек наукових установ НАН України (алфавітний).....</i>	<i>214</i>
<i>Додаток 5. Перелік бібліотек наукових установ НАН України (територіальний).....</i>	<i>218</i>
<i>Список скорочень</i>	<i>223</i>

Науково-інформаційне видання

**РОБОТА БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ В 2020 РОЦІ**

Кулаковська Тетяна Леонтіївна
Сокур Олена Леонідівна
Солоіденко Галина Іванівна

Комп'ютерна верстка
О. М. Литвин

Підп. до друку 4.02.2022 р. Формат: 60x84/16
Папір офс. Умов. друк. арк. 13,3. Обл.-вид. арк. 10,7.
Наклад 80 прим. Зам. № 2.

Видавець і виготівник у Національній бібліотеці України
імені В. І. Вернадського
03039, Київ, просп. Голосіївський, 3

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.